

vergadering **11**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 30 november 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
ACTUELE VRAAG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het verspreiden van naaktbeelden van jonge meisjes op sociale media	7
ACTUELE VRAAG van Veerle Geerinckx aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het onderzoek naar de structuur en organisatie van woonzorgcentra tijdens de COVID-19-pandemie	11
ACTUELE VRAAG van Orry Van de Wauwer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preventie van de verdere verspreiding van hiv	16
ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verklaringen van de minister betreffende een aanpassing van het stikstofakkoord	19
ACTUELE VRAAG van Tom Ongena aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de inspanningen die de VDAB kan leveren om de personeelskrapte bij de NMBS aan te pakken	22
ACTUELE VRAAG van Orry Van de Wauwer aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de rellen na afloop van de voetbalwedstrijd België-Marokko	
ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de door Marokkaanse jongeren georganiseerde rellen na de voetbalwedstrijd België-Marokko	26
ACTUELE VRAAG van Jeroen Tiebout aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe regeling rond 'Wonen in Eigen Streek' (WIES)	
ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het project 'Wonen in Eigen Streek'	
ACTUELE VRAAG van Klaas Slootmans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de plannen van de Vlaamse Regering rond 'Wonen in Eigen Streek'	33

ACTUELE VRAAG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het beter beschermen van kinderen op school	
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het wangedrag van leerkrachten tegenover leerlingen met autisme in Ninove	
ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs	42
ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Raad van State betreffende de knip in de groenestroomcertificaten	48
ACTUELE VRAAG van Sofie Mertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de aanpak van de uitstoot van fijnstofdeeltjes in het verkeer	
ACTUELE VRAAG van Wim Verheyden aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de verlenging van de termijn voor de vervanging van afgekeurde roetfilters	
ACTUELE VRAAG van Paul Van Miert aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de beslissing om de termijn om een afgekeurde roetfilter te vervangen te verlengen naar een jaar	55
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijziging onder de vaste leden	62
COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, MEDIA EN SPORT	
Verkiezing van de voorzitter	62
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	62
ONTWERP VAN DECREET betreffende het realisatiegerichte instrumentarium	
– 194 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 13	
Algemene bespreking	62
ONTWERP VAN DECREET betreffende het realisatiegerichte instrumentarium	
– 194 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 13	
VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Koen Van den Heuvel, Steven Coenegrachts, Inez De Coninck, Tinne Rombouts en Andries Gryffroy tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, wat de woonreservegebieden betreft	
– 577 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 10	
Verzoeken tot raadpleging van de Raad van State	64
ONTWERP VAN DECREET over de overname van de personeelsleden van het Agentschap Integratie en Inburgering door het agentschap Facilitair Bedrijf	
– 1422 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	64
Artikelsgewijze bespreking	64

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door bepaalde gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 17 november 2021 – 1423 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	65
Artikelsgewijze bespreking	65
ONTWERP VAN DECREET houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap – 1424 (2022-2023) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	65
Artikelsgewijze bespreking	68
ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Centraal Afrika, anderzijds, ondertekend te Yaoundé op 15 januari 2009 en te Brussel op 22 januari 2009 – 1425 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	68
Artikelsgewijze bespreking	69
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het referentiejaar van inkomsten voor Mijn VerbouwPremie – 1477 (2022-2023) – Nr. 1	
Verslag	69
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de onaanvaardbaar hoge immobiliënprijzen – 1478 (2022-2023) – Nr. 1	
Verslag	69
ONTWERP VAN DECREET over de overname van de personeelsleden van het Agentschap Integratie en Inburgering door het agentschap Facilitair Bedrijf – 1422 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	70
ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door bepaalde gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 17 november 2021 – 1423 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	71
ONTWERP VAN DECREET houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap – 1424 (2022-2023) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	71
ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Centraal Afrika, anderzijds, ondertekend te Yaoundé op 15 januari 2009 en te Brussel op 22 januari 2009 – 1425 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	72

ROUWHULDE voor mevrouw Paula D'Hondt-Van Opdenbosch, gewezen lid van de Vlaamse Raad	72
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	73
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	76
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	76

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Joke Schauvliege, Karl Vanlouwe: ambtsverplichtingen;

Roosmarijn Beckers, Tom De Meester, Bart De Wever, Sihame El Kaouakibi, Chris Janssens, Axel Ronse, Lise Vandecasteele, Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

Minister Benjamin Dalle is eveneens verontschuldigd wegens gezondheidsredenen.

ACTUELE VRAAG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het verspreiden van naaktbeelden van jonge meisjes op sociale media

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Crevits.

Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Collega's, excuses voor mijn taalgebruik, maar ik citeer. "Iemand die deze slet uit Antwerpen kent? Wie haar adres heeft, krijgt een goede beloning." "Ik vind het niet heel erg. Best veel van deze meiden die worden geëxposeerd, zijn echt hoertjes." "Als een chickie op video door een paar negers wordt geneukt, is ze gewoon vies en verdient ze het om hierin te komen." Dat zijn citaten uit een Telegram-exposegroep, zoals er vele bestaan. Honderden meisjes, minder- en meerderjarig, worden wekelijks slachtoffer van exposing, het ongewild verspreiden van naaktbeelden online. Het gaat om beelden die zonder hun medeweten worden verspreid, die vaak zelfs zonder hun medeweten werden gemaakt. Er wordt jacht gemaakt op hun contactgegevens, tot op hun adresgegevens toe. Die meisjes worden opgejaagd.

Die exposegroepen online bevatten tot wel honderdduizend leden en worden vaak bevolkt door – schrik niet – jongeren van 13 tot 25 jaar oud. De VRT-podcast faqda bracht het laatst nog aan het licht, maar het is natuurlijk geen nieuw feit.

In de eerste plaats zijn die feiten wansmakelijk, maar ze zijn natuurlijk ook strafbaar. Het zijn inbreuken op de discriminatiewetgeving en op de Seksisme-wet, en natuurlijk is de vraag of ze worden vervolgd. Maar de vraag die hier rijst, is er ook een van sensibilisering, preventie en vangnet voor slachtoffers. Want de strafrechtelijke aanpak is van belang, maar het is net zo belangrijk dat we herhaling voorkomen en dat we duidelijk maken dat dit soort gedrag potverdikke niet kan.

Het is een probleem van vele facetten, vele beleidsniveaus en bevoegdheids-domeinen. Ik had mijn vraag aan minister Dalle gesteld, als coördinerend minister van Jeugd en Kinderrechten, maar daarvoor moet ik ook bij minister Crevits aankloppen. Dus de vraag kan in één adem ook aan u worden gesteld.

Op welke wijze werkt minister Dalle samen met de bevoegde instanties om deze schandelijke praktijk te stoppen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Perdaens, u hebt op een zeer expressieve toon uw afkeuring duidelijk gemaakt, en ik deel die volkomen. Ik kan het niet beter zeggen dan u. Ik was gechoqueerd toen ik las hoe men te werk gaat, hoe in besloten groepen foto's van jonge meisjes gedeeld worden zonder toestemming. Dit is echt absoluut verwerpelijk. De vraag is: hoe ga je daarmee om? Minister Dalle is even verontwaardigd.

Stap een is samenzitten met de gerechtelijke diensten om te kijken hoe men een signaal kan geven dat au sérieux wordt genomen. Want als ervan uit wordt gegaan dat het toch geen aandachtspunt is, is het uiteraard moeilijk om aan te kaarten dat je dat degoutant en onaanvaardbaar vindt. Minister Dalle neemt in deze stap zeker initiatief.

Stap nummer twee is kijken naar de regelgevingen die vandaag bestaan. We kunnen regelgeving maken, maar veel van die zaken zitten op een hoger, zelfs een internationaler niveau. Europa werkt al een hele tijd aan de Digital Services Act, waarin nieuwe regels zouden worden vastgesteld rond het bestrijden van illegale online inhoud. Want daarover gaat het: het mag niet gedaan worden. Er moet ook een nieuwe Europese verordening komen rond het bestrijden van online seksueel misbruik en geweld. We zijn aan het wachten op die initiatieven.

Het is, ten derde, in de commissie ook al uitgebreid aan bod gekomen. Minister Dalle zet fel in op preventie en educatie. Hij doet dat niet alleen vanuit zijn bevoegdheden als minister van Jeugd, maar ook vanuit zijn bevoegdheden als minister van Media. Ik verwijs naar de talrijke initiatieven met Mediawijs, maar ook naar de samenwerkingsverbanden met De Ambrassade, met Tumult, met Pimento, net om ook op educatieve wijze aan te tonen dat dit niet kan, dat je dit niet doet.

Het laatste luikje is dat van de slachtoffers. Daarmee komt men natuurlijk ook bij mij terecht. Het is evident dat dat heel zware gevolgen kan hebben voor jongeren. Het is dus van belang dat ook onze welzijnsorganisaties daar voldoende aandacht aan besteden. Zeker naar aanleiding van de reportage neem ik vanuit mijn bevoegdheden nog eens het initiatief om alle mogelijke voorzieningen en kanalen die vandaag bestaan, attent te maken op de hulpverlening die mogelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Feya Perdaens (N-VA): Minister, dank u wel. Aan de hand van diverse cases maakte ik de problematiek al aanhangig bij minister Dalle. Ik vind toch dat we nog altijd een beetje blijven achterophinken wat quick wins en kort op de bal spelen betreft. Er is de laattijdige communicatie van WAT WAT, hoewel ze werden vermeld in de podcast. Er is het feit dat de handleiding om beelden offline te halen niet eens Telegram bevat, hoewel dat dus het forum is waar die expose-groepen zo welig tieren. Dat zijn natuurlijk problemen die moeten worden aangepakt. Dit is echter ook een welzijnsproblematiek – u gaf het zelf ook al aan – en geen evidente: er is sprake van meerdere daders en een enorme impact op de slachtoffers. U verwees er al eventjes naar, maar ik zou graag concreet willen weten op welke manier in het kader van Welzijn in onze steun aan slachtoffers van deze problematiek is voorzien. Hoe is men daartoe uitgerust?

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Dank u. Ik had verwacht dat ik laatst zou komen.

De voorzitter: Maar ik bepaal hier de regels, en ik geef u het woord. U moet vereerd zijn. Uw tijd loopt. (*Gelach*)

Meyrem Almaci (Groen): Dat wilde ik net zeggen. Voorzitter, dank u wel.

Maar even terug naar het thema: 'verwerpelijk' is wel het woord. Daar zit natuurlijk een zekere visie op de samenleving achter, waarin vrouwen een bepaald gedrag niet mogen vertonen volgens degenen die hier aan – in hun eigen expliciete termen – slutshaming doen. Dat maakt voor meisjes in volle ontwikkeling normaal leven ongelooflijk moeilijk. Wat doe je immers nog aan als je overal kunt worden gefotografeerd? Kun je nog in bikini op een strand liggen? Kun je nog gaan fuiven in de kleren die je zelf wilt als iemand ervan een foto kan trekken en die zomaar online kan gooien? En dan is het nog te hopen dat jouw naam en adres er niet bij staan. Dit is dus echt een heel serieuze problematiek. Dit misbruik is eigenlijk een symptoom van een cultureel gegeven. We hoopten dat we die strijd allang achter ons hadden gelaten.

Korter op de bal spelen is dus nodig. Eerlijk is eerlijk: het is zo dat de minister van Jeugd hieromtrent al diverse initiatieven heeft genomen. Mijn vraag is echter heel eenvoudig: zijn die dan wel genoeg bekend? Op dit moment krijgen we immers een situatie waarin meisjes worden aangemaand om op te letten, maar degenen die het doen, met de hele cultuur daarrond, eigenlijk onvoldoende worden aangesproken. Dat is een maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (cd&v): Honderden meisjes die elke week het slachtoffer worden van exposing, het ongewild verspreiden van naaktbeelden: de cd&v-fractie veroordeelt dit en wil hier haar verontwaardiging naar voren brengen. Dergelijke praktijken zijn gewoon niet tolereerbaar, en we moeten daar hard tegen optreden. Minister, u hebt er ook naar verwezen: vandaag is er natuurlijk het Kenniscentrum Mediawijsheid, dat ook al heel goed bijdraagt tot de bewustwording van het goed omgaan met sociale media. We willen echter echt aandringen op een meer consequente opvolging en straffen. Dat is iets waarin we verder moeten gaan. Nazorg voor de slachtoffers is echter ook heel belangrijk. U hebt er al naar verwezen: de welzijnsorganisaties zullen opnieuw alert worden gemaakt voor een goede nazorg voor die slachtoffers, die daar echt recht op hebben. Vandaar zeker onze oproep en onze steun. Zij moeten echt wel dat opvangnetwerk zijn voor die slachtoffers, die hen meer dan nodig hebben. Bij dezen dus ook onze steun om die netwerkorganisaties, die welzijnsorganisaties verder alert te maken voor deze problematiek.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dat die naaktbeelden van jonge meisjes worden gedeeld en kunnen worden gedeeld in exposegroepen op socialemediakanalen, waar tienduizenden jongens ernaar kijken, dat is ronduit verwerpelijk. Het is niet alleen verwerpelijk. Het is ook gewoon strafbaar. Tegelijkertijd is het probleem echter bijzonder complex. U gaf het ook aan. Het gaat over sensibilisering, mediawijsheid, opvolging, ingrijpen, vervolging. Er is echter ook nog een ander belangrijk aspect, namelijk de verpletterende verantwoordelijkheid van die socialemediabedrijven. Terwijl een bedrijf zoals Meta, achter Instagram en Facebook, de boot lang heeft afgehouden, maar nu wel voorzichtig stappen begint te zetten om verantwoordelijkheid te nemen, laat een nieuwe speler zoals Telegram, een Russische multinational, waar dit zich afspeelt, die groepen gedijen, zonder enige ethiek. Daar wordt er niet op gescreend of ingegrepen. Dat kan niet. Dat mogen wij niet tolereren.

Zij hebben dus een verpletterende verantwoordelijkheid, minister. Onze vraag is: heeft minister Dalle al contact gehad met Telegram – in dit geval – of met andere socialemediabedrijven of is hij van plan om dat te doen?

De voorzitter: Mevrouw Ampe heeft het woord.

Els Ampe (Open Vld): Elke dag zijn meisjes – vooral meisjes, maar ook jongens – het slachtoffer van exposing, waarbij hun naaktbeelden worden verspreid zonder hun toestemming. Dat is gewoonweg degoutant. Die exposinggroepen bestaan op sociale media, zoals Telegram, en Telegram doet daar niets tegen, grijpt niet in, terwijl andere sociale media wel ingrijpen. Wij van Open Vld vinden dat wij het voorzitterschap van Europa zouden moeten aanwenden om ervoor te zorgen dat Telegram wel ingrijpt. Vlaanderen heeft in 2024 het mediawoordvoerderschap in het kader van het voorzitterschap van Europa. Op dat moment zou Vlaanderen dus kunnen duwen en al zijn gewicht inzetten om Telegram onder druk te zetten om wel in te grijpen.

Het is niet alleen degoutant, het is ook strafbaar. Het is daarnet gezegd: minister Van Quickenborne heeft de straffen opgetrokken van een tot vijf jaar. De gecombineerde actie van ons land maar ook van Europa moet er dus voor zorgen dat die meisjes beschermd worden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's. Ik merk gedeelde verontwaardiging op bijna alle banken hier. Ik denk dat dat een heel goede zaak is. Maar met verontwaardiging alleen raak je natuurlijk niet aan een oplossing. Het is wel belangrijk dat we hier die verontwaardiging publiek uiten, opdat daarover geen betwisting zou kunnen bestaan.

Ik heb gezegd dat die zaken op zich strafbaar zijn. Het is niet, collega's, omdat de straffen opgetrokken worden, dat men het gevoel heeft dat het ernstig genomen wordt. Dat is een signaal, maar, zoals ik daarnet al zei, wil collega Dalle ook samenzitten met de gerechtelijke diensten om op een of andere wijze een signaal te kunnen laten geven dat we dit echt ernstig nemen en dat we, als er problemen zijn, er ook achteraan gaan. Dus de tweede stap, na het feit dat het strafbaar is, is ervoor zorgen dat er voldoende prioriteit gegeven wordt aan de dingen die gebeuren.

Verder heb ik zelf verwezen naar de internationale dimensie. Veel collega's, onder andere collega Segers, hebben verwezen naar die grote spelers, naar wat er allemaal moet gebeuren. Collega Dalle heeft contact met de mediaspelers. Ik zal de suggestie van collega Ampe, om daar ook in 2024 een punt van te maken in het kader van het voorzitterschap, zeker ook met hem bespreken. Maar ook daar verwacht ik regelgeving. Ik heb het al gezegd: de Digital Services Act maar ook de nieuwe verordening. Men wil ook dat onafhankelijk Europees centrum inzake seksueel misbruik van kinderen. Voor mij is het superbelangrijk dat wij die stappen zetten. Want hoe belangrijker wij zelf zeggen dat het is, hoe groter de kans dat er ook serieus tegen opgetreden zal worden en hoe groter ook de kans dat diegenen die zich bezondigen aan deze praktijken twee keer zullen nadenken vooraleer ze zulke zaken doen.

Ik ben er absoluut akkoord mee dat ook die grote spelers daar zelf een rol in kunnen spelen. De ene doet het wel, de andere doet het niet. Maar uiteraard kan één Vlaamse minister daar niet alle bakens verzetten. Hij kan proberen om deel uit te maken van een ander gedrag van de grote spelers, maar er zal ook nog wel wat meer nodig zijn.

Collega De Rudder en collega Perdaens, in Vlaanderen is er inderdaad geen apart hok of apart pakket voor slachtoffers daarvan. Eigenlijk zit de slachtoffer-bejegening overal waar kinderen het moeilijk hebben. Dat kan bijvoorbeeld op een school zijn, via een CLB, als ze merken dat meisjes of jongens, afhankelijk van wie het slachtoffer is, iets meemaken. Dat kan in het kader van dokters-bezoeken zijn, dat kan zijn in het kader van geestelijke gezondheidszorg, dat we voelen dat er iets aan de hand is. Maar het is van belang, collega Perdaens, en dat is mee mijn verantwoordelijkheid, dat we deze problematiek overal deel laten uitmaken van de pakketten, dat iedere hulpverlener weet dat dit een groot probleem is, dat dit nieuwe zaken zijn waarmee men tien jaar geleden niet geconfronteerd kon worden. Dat is onder andere mijn verantwoordelijkheid. Dat is, zoals ik daarnet zei, datgene waartoe ik mij wil engageren.

Dus, collega's, er is veel werk aan de winkel. Er was nog een opmerking rond WAT WAT. Wat mij betreft, is WAT WAT, dat informatie geeft aan jongeren, geen partner in de aanpak. Maar er wordt al heel lang informatie gegeven. Misschien moet u nog eens apart met collega Dalle opnemen wat u precies bedoelde, want ik ben vandaag zijn nederige vervanger en heb niet alle kennis even paraat die hij wel in zich draagt. Dat is dus misschien voer voor een vraag om uitleg.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Bedankt voor de antwoorden, minister, en om even de plaats in te nemen van minister Dalle, en ook om het mee te nemen naar uw beleidsdomein.

Collega's, een wereld waarin intieme beelden zonder je toestemming en zonder je medeweten circuleren en waarin je online en offline belaagd wordt, dat is een wereld waarin seksueel geweld welig tiert. Met alle schoonheid van de sociale media steekt er potverdikke ook veel lelijkheid de kop op. Dit is een strijd op heel veel fronten. Je moet de jongeren en hun ouders informeren, je moet een halt toeroepen aan strafbare feiten die gepleegd worden en ze opsporen, en je moet de slachtoffers opvangen. De daders gaan nog niet meteen rusten, dus laat ons ook nog niet indommelen want we hebben meer dan genoeg werk te doen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Veerle Geerinckx aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het onderzoek naar de structuur en organisatie van woonzorgcentra tijdens de COVID-19-pandemie

De voorzitter: Mevrouw Geerinckx heeft het woord.

Veerle Geerinckx (N-VA): Minister, corona is een woord dat we eigenlijk niet graag horen en de crisis is gelukkig al een tijdje voorbij. Het ligt achter ons, maar we weten allemaal dat de hele maatschappij en in het bijzonder de woonzorgcentra stevig gebukt zijn gegaan onder de maatregelen die deze crisis meebracht. De vraag is nu natuurlijk of we daar lessen uit hebben geleerd. In de coronacommissie waren er voor de woonzorgcentra alvast heel wat aanbevelingen. Het is de bedoeling dat de toekomst toch wel anders ontworpen wordt. In plaats van grote woonblokken en lange gangen zal het misschien huiselijker kunnen, met kleine woongroepen. Of men kan bij de zorg misschien denken aan vast personeel of een bekend gezicht.

Minister, u hebt een studie besteld en de resultaten van die studie zijn intussen gekend. 318 directies hebben aan die studie deelgenomen en feedback gegeven. Wat blijkt? Grote centra gaven resultaten met meer besmettingen en meer

overlijdens. Kleine centra hadden daarentegen minder besmettingen en konden ook sneller schakelen, of ze hadden de nuance waardoor bijvoorbeeld bezoekrecht mogelijk was.

Een nieuw model voor de toekomst dringt zich misschien op. Er lopen natuurlijk ook wel innovaties, bijvoorbeeld bij De Wingerd. Maar het is een proces dat in stappen zal moeten verlopen.

Daarom, minister, stel ik u de vraag: zult u een plan opstellen om tot deze omvorming te komen? Zult u maatregelen nemen om dit ook actief verder aan te moedigen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor de vraag, collega. U zult niet verbaasd zijn dat ik eigenlijk blij ben dat hierover een actuele vraag gesteld wordt. Het is een onderzoek dat we zelf besteld hebben, met resultaten die superinteressant zijn. Ze zijn ook heel praktisch en helder en ik denk dat elke voorziening er heel goed mee aan de slag zou moeten kunnen.

Eerst en vooral, wat uw vragen betreft: we zijn met de Vlaamse overheid eigenlijk al langer fan van andere organisatievormen. Ik geef een voorbeeldje: in het nieuwe dementieplan wordt er eigenlijk ook duidelijk gesteld dat we willen evolueren naar kleinschalig, genormaliseerd wonen. Dat is superbelangrijk voor mensen met dementie.

Er loopt ook al een project rond innovatieve arbeidsorganisatie, maar uiteraard wil ik nu met dit onderzoek ook nog iets extra doen. Het is belangrijk om op te merken dat de voordelen waarover u het hebt niet alleen gaan over kleinere voorzieningen, maar dat ze evengoed gaan over de organisatie binnen een grote voorziening. Als je je kleinschalig organiseert, ook al heb je een heel groot gebouw, dan krijg je ook supergoede resultaten. Dat is nu net waar ik ook mee aan de slag wil gaan.

Wat doen we concreet? Op 11 januari volgend jaar komt er een heel grote informatiesessie naar alle voorzieningen in Vlaanderen, waarin de resultaten van het onderzoek bekendgemaakt zullen worden en waar de onderzoekers ook zullen deelnemen. Er zullen tips gegeven worden en er zal interactie zijn met de bestuurders van de woonzorgcentra om te bekijken hoe ze dat concreet kunnen aanpakken. Dat is een eerste punt.

Ten tweede wil ik in 2023 budget vrijmaken om voorzieningen de kans te geven om daarmee heel concreet aan de slag te gaan. Ik ben ervan overtuigd dat, als je kleinschalig organiseert, als je anders organiseert, dit ook een positieve impact kan hebben op de jobtevredenheid van de mensen. Het zal misschien zelfs ook een aantrekkelijke factor zijn om mensen niet alleen in de job te brengen, maar ook in de job te houden.

Dat zijn dus twee heel concrete manieren waarop we begin volgend jaar aan de slag willen gaan en budget willen vrijmaken om die nieuwe organisatievormen vaker dan vandaag te implementeren.

De voorzitter: Mevrouw Geerinckx heeft het woord.

Veerle Geerinckx (N-VA): Ik ben uiteraard blij te horen dat het budget al in 2023 mogelijk kan worden gebruikt om te gaan naar een nieuwe slimme organisatiearchitectuur, zoals het personeel en de steden op elkaar afstemmen. Ik denk dat dat het welzijn van de bewoners zeker ten goede zal komen, en dat we daar allemaal actief op moeten inzetten.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, het is goed dat we het erover eens zijn dat die kleine leefgroepen met vast personeel goed zijn voor de kwaliteit van de zorg, ook voor de kwaliteit van het werk trouwens. Maar toch stelt dat onderzoek – en dat is wel interessant – dat die kleine leefgroepen die zijn ontstaan tijdens de coronaperiode, vandaag opnieuw verdwijnen. En dat is niet onlogisch, want iedereen waar we mee spreken op de werkvloer, zegt ons dat de personeelstekorten zo groot zijn – nog groter dan tijdens de coronacrisis zelf – dat vandaag volledige afdelingen worden gerund door interimmers en jobstudenten, en dat het vandaag gewoon niet mogelijk is om in die kleinere groepen te werken, met vast personeel, en zo verder.

U kunt hier zeggen dat u die kleine leefgroepen volledig steunt. Ik ben daar blij om. U kondigt informatiesessies aan, budget voor reorganisaties, enzovoort. Dat is allemaal zeer positief. Maar de vraag is zeer eenvoudig. Zonder bijkomend personeel zal het niet lukken. Dus is mijn vraag: wanneer zult u – zoals de onderzoekers trouwens ook in het rapport vragen – eindelijk middelen investeren voor meer personeel in onze ouderenzorg, om dat ook effectief mogelijk te maken?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Tijdens de coronacrisis, en meer specifiek ook tijdens de coronacommissie, hebben we duidelijk gezien dat kleine leefgroepen, maar ook beperkte woonvormen, veel beter scoorden wat betreft besmettingen op covid.

Het regeerakkoord voorziet dat we gaan naar een invoering van persoonsvolgende financiering in de ouderenzorg. Die voorbereidingen moeten nu gebeuren. Er zijn ook pilootprojecten, die eigenlijk gaan over het cash budget. Dat zou mogelijkheden bieden om net te gaan naar die kleinschalige woonvormen. We zien dat al in de sector voor personen met een beperking. Dat werkt heel goed. Dat geeft echt kwalitatieve zorg. Mijn vraag is vooral: bent u van plan om dat te ondersteunen, die kleinschalige initiatieven, ook in de ouderenzorg?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, ik denk dat het heel duidelijk is dat die lange gangen waar ouderen vaak heelder dagen op hun kamertje zitten weg te kwijnen, niet meer van de tijd zijn, en dat zowel de levenskwaliteit verbetert, als dat het in tijden van pandemie gemakkelijker aan te pakken is, met een kleinere leefgroep. Het is bijzonder duidelijk dat we daar naartoe moeten.

Er is natuurlijk de vraag hoe we dat doen. Er worden hier terecht punten aangegeven. Hoe gaan we de personeelsinzet organiseren, en ook de financiering daarvan? Ik hoor u net zeggen dat u daar extra middelen voor wilt uittrekken. Ik hoor u dan ook graag zeggen hoe u dat concreet zult aanpakken, want dat zullen toch substantiële middelen moeten zijn.

Dan heb ik nog een bijkomende vraag. Momenteel is het zo dat een dertigtal personen per leefgroep zowat het maximum is in een woonzorgcentrum. Bent u dan ook bereid om dat maximum naar beneden te brengen? Want ik denk dat dertig ook niet meer van de tijd is. Dan kun je de levenskwaliteit niet op een deftige manier garanderen. Ik denk dat we hier bijna allemaal voorstanders zijn om naar kleinere leefgroepen te gaan, maar het is aan u om daar een belangrijke eerste stap in te zetten. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, deze studie is al klaar van het begin van dit jaar, en het is goed dat deze uiteindelijk is vrijgegeven. De resultaten zijn niet verrassend, maar de duidelijkheid van de cijfers wel. Ouderen die in kleinere leefgroepen wonen, en een vast zorgteam hebben, werden veel minder getroffen door corona.

Ik heb het gevoel dat corona al een stuk achter de rug ligt, ook in de woonzorgcentra, en dat alles weer in zijn oude plooien valt. Minister, zult u bij toekomstige erkenningen – ik heb het over toekomstige herkenningen – prioriteit geven aan initiatieven die kleinschalig zullen werken, dus geen grootschalige initiatieven die ouderen gaan opdelen, maar kleinschalige initiatieven die kleinschalig zullen werken met vaste zorgteams?

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (cd&v): Dank u wel, minister, om dit initiatief te nemen. Het is toch wel heel duidelijk dat de resultaten hier gekend zijn, en toch ook wel verrassend zijn, in die zin dat we het er allemaal over eens zijn dat kleine leefgroepen toch heel wat voordelen met zich meebrengen. Ik denk dan vooral aan de betere woon- en leefbeleving van onze bewoners, wat toch vooropstaat.

Er zijn ook al heel wat verschillende pilootprojecten aan de gang. Er zijn ook heel wat woonzorgcentra die al werken met kleinere woongroepen. U verwees daarnet ook naar de bijeenkomst die op 11 januari zal doorgaan. Ik denk dat we allemaal heel goed weten dat de goede voorbeelden die er vandaag al zijn, gedeeld kunnen worden, dat we het warm water niet hoeven uit te vinden. Maar mijn concrete vraag is: op welke manier kunnen die goede praktijkvoorbeelden gedeeld worden? Is dat bijvoorbeeld ook iets wat op 11 januari meegenomen kan worden, om daar alvast het startschot te geven van heel veel goede praktijken, die er vandaag ook al zijn?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's.

Een aantal collega's hebben terecht de opmerking gemaakt: hoe doe je dat nu? Je moet kleinere groepen hebben, je hebt dus meer mensen nodig. Er is daarover een onderzoek gebeurd, van de commissie Werken in de Zorg in Nederland. Dat is een onderzoek van 2021, waarin gezegd wordt dat het volume personeel niet het enige issue is. Het gaat ook over de juiste medewerker op de juiste plaats voor de juiste taak. Vandaar dat we niet mogen zeggen: we willen er nu niet volop op inzetten, want er is op dit ogenblik te weinig personeel. Nee, het kan net een antwoord zijn om anders te organiseren en dus ook betere resultaten te verkrijgen.

Bovendien denk ik ook dat dat kleinschalig organiseren met vaste teams de arbeidsvreugde van het personeel ten goede kan komen. Voor mij kan het net een uitlokkende factor zijn om extra mensen aan te trekken. Want, collega's, we hebben de budgetten. Er is 140 miljoen euro vrijgemaakt om mensen in de zorg te laten werken. Er zijn betere statuten, we hebben een VIA-akkoord (Vlaams intersectoraal akkoord). Maar de vraag is: hoe gaan we nu ook met onze woonzorgcentra voldoende mensen aantrekken? Dan kan een innovatieve werkomgeving, een innovatieve arbeidsorganisatie net een uitlokkende factor zijn om dat wel te doen.

Dus ik zou zeker de moed niet laten zakken, integendeel. Ik weet niet precies wanneer dat onderzoek opgeleverd is. Ik weet alleen dat er afspraken gemaakt zijn met de onderzoekers dat zij daarover zouden communiceren, wat ik volledig gerespecteerd heb. Maar nu wil ik echt aan de slag met die communicatie en met

die resultaten, om te kijken hoe we hier nu aan de juiste touwtjes kunnen trekken om een stuk resultaat te boeken, op basis van de schouders van de onderzoekers.

Dus, dat betekent voor mij een informatiesessie in januari waar, collega's, inderdaad ook goede praktijkvoorbeelden gedeeld zullen worden, waar ook woonzorgcentra aan het woord zullen komen, in vraag en antwoord, en waar ook het debat aangegaan zal worden over of dat met een huidige bezetting wel kan. Ik wil dat echt wel warmhouden. Ik deel de bezorgdheid van sommigen dat alles postcovid wat meer in zijn oude plooi valt, terwijl dit onderzoek nu net aantoon dat het beter niet zo zou zijn.

Dus vandaar die informatiesessie en het extra budget boven op de budgetten voor extra personeel, collega's, om voorzieningen te steunen in die switch. Want als je zo'n grote switch maakt in je organisatie, dan vraagt dat ook wel inspanningen en middelen, ook naar personeel toe. Dus ik wil daar ook een aantal miljoenen inzetten om hen te stimuleren om van die nieuwe organisatie werk te maken.

Tot slot, wat de bouwnormen betreft, ik ben er eigenlijk nog niet uit – ik zal er eerlijk in zijn – of we daar nu onmiddellijk grote veranderingen moeten in doorvoeren. Ik heb ook de cijfers gezien per leefgroep. Maar ik ben zeker bereid om daarnaar te kijken. Het grootste probleem voor mij is dat er al zo veel gebouwen staan en dat je dus moet kijken hoe je binnen de bestaande structuren die er zijn, via een goede arbeidsorganisatie, resultaten kunt boeken.

Dan was er nog een vraag rond de persoonsvolgende financiering. Ik ben zeker bereid – het staat trouwens in het regeerakkoord – om die experimenten te doen. Ik denk trouwens dat als we een experiment of een proefproject doen – ik noem het niet graag een experiment, want met ouderen experimenteer je niet –, dat zo'n budget rond een kleinschalige woonvorm eigenlijk het meest ideale zou zijn, omdat dat ook mogelijk is in een kleine setting.

Weet dat u, wat die organisatie betreft, in mij zeker een partner hebt. Ik woon elke dag in een kangoeroewoning waar we de kleinschalige ouderenzorg in volle actie zien.

De voorzitter: Mevrouw Geerinckx heeft het woord.

Veerle Geerinckx (N-VA): Dank u wel, collega's. Dank u wel, minister.

Ik denk dat we inderdaad moeten inzetten op een slimme organisatiearchitectuur en dat we het geloof in de sector en de veerkracht ervan zeker opnieuw moeten opnemen. Het heeft zich getoond in de coronaperiode, laten we dat meenemen om een goede innovatieve personeelsinzet te realiseren, gekoppeld aan innovatieve stenen – zou ik het noemen. Ik ben zelf architect en ik geloof er echt in dat het kan, ook binnen bestaande bebouwingen, om dat op te lossen. In 2023 kan dat al een kans krijgen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Orry Van de Wauwer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preventie van de verdere verspreiding van hiv

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Collega's, minister, vorige week publiceerde Sciensano zijn nieuwste rapport over de situatie van hiv in België. Daaruit blijkt dat vorig jaar, voor het eerst sinds jaren, het aantal nieuwe hiv-besmettingen opnieuw gestegen is, met 4 procent, en specifiek bij mannen die seks hebben met mannen met 9 procent. Dat zijn verontrustende cijfers.

Sciensano heeft niet alleen cijfers gepubliceerd, maar ook een aantal aanbevelingen, zowel aan de federale overheid als aan de Vlaamse overheid. Vlaanderen is namelijk bevoegd voor preventieve gezondheidszorg.

Wij hebben met Vlaanderen een heel belangrijk middel in handen, namelijk PrEP-medicatie (Pre-Expositie Profylaxe). Dat is medicatie die, als je die correct inneemt, ervoor zorgt dat de kans op het overdragen van hiv met 99 procent zekerheid onbestaand is. Alleen zien we dat niet alle doelgroepen even bekend zijn met het bestaan van die medicatie en met het feit dat die wordt terugbetaald. Ze is ook niet voor iedereen even toegankelijk: je moet naar gespecialiseerde hiv-referentiecentra, waar de wachttijden redelijk lang zijn. Maar toch is het een heel belangrijk middel dat Vlaanderen in handen heeft.

Met het oog op het tegengaan van de verdere verspreiding van hiv, wil ik daarom vragen, minister, wat u kunt doen op het vlak van preventie, om onder andere die PrEP-medicatie meer toegankelijk en bekend te maken, en de verdere verspreiding van hiv zo een halt toe te roepen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Van de Wauwer, dit is een heel terechte zorg. Eerst en vooral, de cijfers zijn inderdaad wat slechter, maar er zijn ook twee positieve punten. Ten eerste, de trend in de verspreiding van hiv over de jaren heen blijft negatief; we zitten nog beter dan precorona, al moeten we alert blijven. Ten tweede – het beste nieuws –, dankzij die PrEP-medicatie wordt je ziekte niet alleen afgeremd, maar wordt de overdraagbaarheid ook tot bijna nul herleid. Dat is supergoed nieuws, alleen weet niet iedereen dat.

Het is heel belangrijk dat we nu echt verder investeren in communicatie richting de doelgroep. We moeten nagaan waarom de mensen het niet weten, waarom ze niet aan combinatiepreventie doen, wat de hinderpalen zijn om aan PrEP te raken, hoe we die muren kunnen slopen, hoe we ervoor kunnen zorgen dat mensen hun medicatie systematisch nemen. Dat is de reden waarom ik 10.000 euro extra ter beschikking stel aan Sensoa. Zij gaan daar heel enthousiast mee aan de slag om voluit de kaart van doelgroepcommunicatie te trekken. Er komen dus geen grote billboards langs de wegen, maar er wordt echt gekeken hoe de doelgroep beter bereikt kan worden.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Minister, ik denk dat die doelgroepcommunicatie een enorm belangrijk gegeven is. Ik denk dat we ook zouden moeten kunnen nagaan of we naast die gespecialiseerde hiv-referentiecentra ook met gespecialiseerde huisartsen kunnen werken, om zo al een drempel weg te nemen. Dat is het preventieve luik.

Er zijn natuurlijk ook veel mensen die leven met hiv. Morgen is het Wereld aids-dag. Mensen die leven met hiv worden nog altijd geconfronteerd met verschillende stigma's, op school, op de werkvloer, bij verzekeraars, binnen de zorg en zelfs binnen de holebiwereld. Het is bijvoorbeeld bijna niet bekend dat als je virale lading heel laag is, je het ook bijna niet meer kunt doorgeven. Niet traceerbaar is gelijk aan niet overdraagbaar. Dat is iets waarop volgens mij ook nog meer moet worden ingezet, om dat stigma ten opzichte van mensen die leven met hiv, verder te doen afnemen. Minister, wat kunt u nog doen om die kennis, dat bewustzijn, breder bekend te maken?

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, de strijd tegen hiv blijft ondanks alle preventie een belangrijke strijd. Het nationaal plan ter zake en de maatregelen van de Vlaamse overheid daarin zijn zeer belangrijk, alsook de samenwerking met Sensoa. Bedankt dus voor de vraag, collega Van de Wauwer.

Een jaar geleden heb ik minister Beke gevraagd naar de screeningsrichtlijn die de Vlaamse overheid aan het schrijven was voor de eerste lijn om hiv samen met hepatitis B en C op te sporen.

De covidpandemie heeft ervoor gezorgd dat die screeningsrichtlijn wat op de achtergrond verzeild is geraakt. Hoe staat het daarmee? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de screeningsrichtlijn in de eerste lijn van de hiv-opsporing?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Met betrekking tot PrEP wil ik graag iets onder de aandacht brengen: men moet in principe om de drie maanden, op afspraak, naar een hiv-centrum gaan, maar de wachtlijst bedraagt nu vijf maanden. Dat is langer dan de tijd die zou mogen verstrijken tussen twee afspraken om aan die voorschriften te geraken. De wachtrij is een heel concrete drempel die je mentaal over moet. Minister, zou u er iets aan willen doen opdat de mensen die de stap zetten naar PrEP op tijd en telkens opnieuw kunnen worden geholpen? *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Eerst en vooral denk ik dat we beter de mensen moeten detecteren die besmet zijn met hiv en die het niet weten. Zo gaan zij, onbedoeld, andere mensen besmetten.

Ten tweede hebben wij, bij de invoering van de PrEP, gezien dat het aantal hiv-besmettingen gedaald is. Dat was een heel goede zaak. Maar het nadeel daarvan was dat er veel minder condoomgebruik was. Men voelde zich niet meer onveilig, omdat men PrEP had. Dat is wel een probleem. Minister, het is zoals u het zei: het is nog altijd geen 100 procent bescherming. Het is wel de bedoeling om veilig te vrijen. Minister, bent u van plan om het condoomgebruik in die specifieke doelgroepen te promoten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Van de Wauwer, ik heb ook de onthutsende resultaten gezien. Als aan mensen wordt gevraagd welke stigma's er nog zijn, dan hebben ze het over mensen die worden geconfronteerd met schrikreacties bij anderen, mensen die denken dat je bij manier van spreken al besmet wordt door een ander in de ogen te kijken. Dat is totaal niet correct, totaal niet aangepast aan het feit dat het een perfect behandelbare ziekte is geworden waarmee je heel

lang kunt leven en waarvoor ook aangepaste adequate medicatie bestaat. Daarom zijn er drie initiatieven. We moeten op alle fronten, zowel met Sensoa maar ook met het Instituut voor Tropische Geneeskunde en met de campagne 'Hiv stopt hier', de boodschap verspreiden die u verwoordt: als het niet meetbaar is, is het ook niet overdraagbaar. Maar ik stel samen met u vast dat er nog heel onwetendheid over is. Daar moeten we echt nog een tandje bij steken. Deze actuele vraag kan op dat vlak trouwens al een stap voorwaarts zijn.

Collega Saeys, uw vraag bekommert mij ook. Sommigen zouden natuurlijk uit het feit dat het behandelbaar is of dat het door PrEP moeilijker of bijna niet overdraagbaar is, kunnen denken dat het niet meer nodig is om veilig te vrijen. Daarom wordt er heel hard ingezet op combinatiepreventie. Dat betekent dat je de gedragsadviezen opvolgt, maar dat je tegelijk ook medicatie neemt en dat er gemakkelijk kan worden getest. Dat blijft de boodschap. Die is niet: ga 'total loss', maar wel: als je voorzichtig bent, kun je er heel lang mee leven en kun je perfect relaties hebben zonder dat je iemand besmet. Dat is eigenlijk een zeer hoopvolle boodschap, die wel in al haar nuances moet worden gebracht.

Collega Van den Bossche, ik wil absoluut de organisatie van de hiv-referentiecentra bekijken. Maar ik denk dat ook de huisarts daarin een rol kan spelen. Wij hebben bijvoorbeeld de suggestie gedaan om in het voorschrijfgedrag de financiële drempels wat te verlagen. Wij hebben aan de federale collega's gevraagd om, net zoals in Nederland, goedkopere generieke PrEP ter beschikking te stellen. Dat zou goed zijn omdat het daardoor wat betaalbaarder wordt. Huisartsen kunnen dat nu al voorschrijven, maar blijkbaar wordt dat niet terugbetaald. Dat lijkt mij ook een drempel die we kunnen wegnemen. Ik wil dus zeker de wachtlijst bekijken. Ik dacht trouwens dat die referentiecentra ook federaal worden georganiseerd. Ik heb er alle belang bij dat de wachtrijsen worden bekeken. Wij zijn bevoegd voor preventie, maar voor mij zou het goed zijn dat de weg via de huisarts een stukje gemakkelijker wordt gemaakt.

Tot slot was er nog een vraag van collega Sleurs waarvan ik denk dat dat absoluut heropgenomen is. Maar ik zal bekijken of daar nog stappen kunnen worden gezet.

Collega Van de Wauwer, u startte met het negatieve punt over het gestegen aantal besmettingen maar ik wil het geheel tot een hoopvol antwoord ombuigen: we kunnen echt met een gerust gemoed aan mensen zeggen dat ze nog een gezond en lang leven kunnen hebben als ze het veilig aanpakken en ze zich zeer goed laten begeleiden. Laat dit een boodschap zijn voor alle mensen in Vlaanderen die geen hiv hebben maar toch nog andere gedachten hebben over de besmettelijkheid ervan. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Dank u wel, minister. Ik wil ook hoopvol afsluiten. Wij doen het in België en in Vlaanderen niet zo slecht. We zijn op weg om die doelstelling van UNAIDS te bereiken: 95 procent van de mensen die leven met hiv kennen hun status, 95 procent daarvan zijn in behandeling en 95 procent daarvan kunnen de ziekte niet meer overdragen. Maar ik hoop inderdaad dat, door deze vraag hier te stellen en door hier aandacht op te vestigen, het bewustzijn binnen de samenleving toeneemt dat je perfect met hiv kunt leven en dat wanneer je je goed laat behandelen, je de ziekte ook niet verder meer kunt overdragen. Dat is cruciaal. Wat de wachttijden voor nieuw startende patiënten betreft, en dus niet voor hen die al in een traject zitten, kunnen we kijken naar welke rol huisartsen zouden kunnen spelen, met onder andere voorschriftregels en generieke medicijnen, maar dat is voor het federale niveau. Ik ben blij met

wat u vandaag aankondigt en ik hoop dat we zo die bewustwording verder kunnen laten toenemen. Dank u wel. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verklaringen van de minister betreffende een aanpassing van het stikstofakkoord

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega's, minister, wat een kleuterklas is dit. Gisteren kondigde u aan in Het Nieuwsblad dat u het stikstofakkoord wilt aanpassen. Enkele weken zei minister Demir dat daar geen sprake van was. Voor de herfstvakantie diende minister Demir een mestactieplan (MAP) in bij Europa zonder dat u daarvan op de hoogte was. U bent daar terecht heel boos over. Nu blijkt dat u een koekje van eigen deeg uitdeelt en wraak neemt. U dient het Vlaamse plan dat Europa moet goedkeuren in bij Europa zonder dat uw coalitiepartners het eerst te zien hebben gekregen. Jullie communiceren blijkbaar alleen nog via de krant, hard tegen hard, en ondertussen zien de Vlamingen jullie over het straat rollen. Met al die energie die jullie steken in het elkaar bekampen, geraken jullie en wij als Vlamingen niet meer verder. De Vlaming heeft recht op beleid. De boeren, de natuurverenigingen, iedereen staat erop te kijken, zit erbij en kijkt ernaar, bij wijze van spreken. Wij willen beleid, minister, en we krijgen in de plaats daarvan een bende kleuters die ruzie maakt op de speelplaats.

Mijn vraag, minister, is de volgende: welke stappen zult u samen met minister Demir ondernemen om zowel dat stikstofakkoord, dat MAP, maar ook dat plan dat u naar Europa hebt gestuurd, tot een goed einde te brengen, om voor die landbouwer en voor die natuur een toekomst te garanderen? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dank u wel, mevrouw Schauvliege, voor uw vraag. Ik ben blij dat u bezorgd bent over de goede samenwerking in de Vlaamse Regering, wat uiteraard ook mijn zorg is. Vanaf het moment dat ik minister van Landbouw werd, heb ik dat belangrijke dossier van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), ter harte genomen. Volgens het mandaat dat aan de minister van Landbouw toekomt binnen de gemaakte afspraken daarrond heb ik ook de goedkeuringsprocedure verder doorlopen. U weet dat daar opmerkingen op kwamen in het kader van het openbaar onderzoek en naar aanleiding van de discussies met de Europese Commissie. Die vele opmerkingen hebben geleid tot een verscherping van het plan en een verhoging van de milieuambities, en dat zult u graag horen, maar zonder het gelijk speelveld voor onze landbouwers met de anderen in Europa te verstoren.

Het GLB is uiteraard zeer belangrijk: 1,6 miljard euro met één grote focus, namelijk de verdere verduurzaming van die oh zo belangrijke tuin- en landbouwsector in Vlaanderen. Dat zal u als muziek in de oren klinken, die verduurzaming.

Dat brengt me bij de essentie van het Vlaamse landbouw- en voedselbeleid. Ik kan dat terugbrengen tot de vraag hoe we er hier in Vlaanderen voor kunnen zorgen dat iedereen toegang krijgt tot gezond, duurzaam, betaalbaar voedsel dat hier lokaal wordt geproduceerd met respect voor de omgeving en een correcte verloning voor onze landbouwers. Daar, mevrouw Schauvliege, zijn al die Vlaamse beleidsinstrumenten op gericht. Ik ga ervan uit dat we dat in de beste verstandhouding binnen deze Vlaamse Regering tot een goed einde kunnen brengen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik hoor het u heel graag zeggen, maar gisteren verklaarde minister Demir nog iets anders. Niet alleen was ze niet op de hoogte – dat zegt ze althans – van het plan dat naar Europa gestuurd is, ze zei ook dat het plan dat zij heeft ingediend bij Europa geen passende beoordeling heeft gekregen. Dat is iets wat moet om het rechtsgeldig te maken en ervoor te zorgen dat wat er uitkomt toepasbaar wordt in Vlaanderen.

Met andere woorden, klopt het dat u een plan naar Europa stuurt zonder dat u dat aan uw collega's hebt voorgelegd? Klopt het dat u het ook nog eens niet hebt getoetst met een passende beoordeling zodat u speelt met de rechtszekerheid van het plan en dus de rechtszekerheid van onze boeren? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Voorzitter, minister, ik heb gisteren een artikel van u gelezen over het stikstofakkoord. Dat is natuurlijk belangrijk. Wat ik eruit opmaak, is dat u de bezwaren die zijn ingediend serieus neemt, dat u die serieus onderzoekt, dat u daarmee rekening houdt bij de verdere uitwerking van het akkoord, en dat u zorgt voor rechtszekerheid in elk aspect van het akkoord voor onze landbouwbedrijven. Dat is het absolute minimum minimum dat we vandaag te bieden hebben.

Ik vraag u wel om het binnen de regering te doen, om dat serieus te doen, om dat binnen de beslotenheid van de regering te doen en daarna met een aangepast akkoord dat juridisch robuust is, naar het parlement te komen zodat we aan de boeren rechtszekerheid kunnen bieden. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik dacht altijd dat Limburgers 'best friends forever' waren, maar hier blijkt dat niet waar te zijn, want de relatie tussen u en minister Demir lijkt de laatste weken wel op een boksmatch. Hoewel, minister Demir moet niet schrikken als eens iemand anders een initiatief neemt zonder dat zij daarvan op de hoogte is, ze heeft u dat al verschillende keren voorgedaan.

Ik keer terug naar de eigenlijke vraag over de bezwaren en de eventuele aanpassing van het stikstofakkoord. Blijft u erbij dat er nog altijd een aanpassing mogelijk is van het stikstofakkoord? Hoe zit het met de ingediende bezwaren? Ik veronderstel dat die nog altijd behandeld worden, we hebben daar verder niets meer over gehoord, noch over het resultaat van de bevraging van de bezwaren, noch over de wetenschappelijke werkgroep. Want ik geloof net als u in technologische vooruitgang, maar daarvoor moet de werkgroep eerst opnieuw worden samengesteld en actief worden.

Hoe zit het met de bezwaren en de werkgroep? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (cd&v): Voorzitter, collega's, toegegeven, ik was ook wel even verbaasd over enkele uitspraken gisteren in de commissie. Minister, u bent gekend voor een aanpak in alle transparantie, in overleg met het terrein, in overleg met de middenveldorganisaties, de administratie en de ministers in uw regering om tot besluitvorming te komen. Ik heb moeten vaststellen dat onder andere – zelfs in de voedselstrategie – alle administraties en verschillende kabinetten daarbij betrokken zijn. Ik vernam trouwens ook van u veertien dagen geleden in de commissie dat het hele GLB opgemaakt is volgens de procedures en afspraken.

Minister, het is belangrijk dat het GLB snel kan landen, dat we op het terrein kunnen meedelen hoe landbouwers zich moeten inschrijven in het beleid. Het zou niet goed zijn, mochten daar op een of andere manier nog stokken in de wielen worden gestoken.

Minister, hoe ziet u de verdere procedures? Er is gesproken over dreigementen rond passende beoordelingen. Is dat inderdaad te vrezen? Ja of nee? Hoe ziet u het verdere verloop?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, onder het motto 'wij proberen goed te doen voor de betrokkenen', komt het er eigenlijk op neer dat de Vlaamse Regering met haar verschillende ministers alleen nog maar bezig is met het lanceren van slogans die dienen om de anderen in de problemen te brengen. U in het geval van voedselveiligheid, waarvan u evengoed weet als ik, aangezien er in Vlaanderen letterlijk geen enkel brood verkocht wordt dat gebakken is met graan dat in Vlaanderen gekweekt is, dat dat een holle slogan is die u ook niet gaat veranderen. Maar net zo goed weet u ook dat u niet alleen in staat bent om daar dingen van waar te maken. En heb ik heel erg de indruk dat u gewoon aan het stoken bent binnen uw regering, net zoals minister Demir aan het stoken is binnen haar eigen regering. Ik moet u toch zeggen: noch de Vlaming, noch de natuur, noch het eten, noch de landbouwer, noch eender wie is gediend met dit soort van spelletjes waar u blijkbaar – en het heeft niet lang geduurd om het te leren – op een paar maanden tijd al geweldig enthousiast mee ingestapt bent, als ik zie wat er nu allemaal gebeurt.

Heel simpel: minister, welke van die slogans moeten we in godsnaam nog geloven? Of we nu boer, natuurliefhebber, burger of parlements lid zijn, het is bijzonder moeilijk om nog eender wat te geloven dat uit deze regering komt, want het dient blijkbaar alleen maar om elkaar te pesten. *(Applaus bij Vooruit en Groen)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Iedereen heeft altijd hetzelfde gezegd: dat de afspraken rond de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) vastliggen, dat er een openbaar onderzoek komt en dat er dan gekeken zal worden naar de resultaten ervan. Iedereen heeft dat altijd gezegd, als ik de verschillende partijen in de regering hoor.

Als milieuaspecten een groter belang kunnen krijgen in het landbouwbeleid, ook Europees, dan zullen wij dat uiteraard toejuichen. Als landbouwers beloond kunnen worden voor de inspanningen die zij op milieugebied doen, dan is dat een win-win voor alle sectoren. *(Applaus bij de N-VA en van Tinne Rombouts)*

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Collega's, dank u wel voor de bijkomende vragen.

Collega Schauvliege, ik herhaal dat alles gebeurd is conform de afspraken die wij daarover gemaakt hebben in de regering. Ik was als minister van Landbouw gemandateerd om dat te doen. Op basis van de discussie met de Europese Commissie in het kader van de goedkeuringsprocedure zal ook alles aangepast worden indien dat nodig is, inclusief wat het milieueffectrapport (MER) betreft.

Collega Coenegrachts, uiteraard de rechtszekerheid – daar ben ik het helemaal mee eens – is de essentie van wat landbouwers vandaag van ons verwachten, dat we zo snel mogelijk komen tot een juridisch robuust kader waarbinnen zij

kunnen ondernemen. Zij verwachten van ons duidelijkheid en het liefst ook op het lange termijn.

Collega Sintobin, de bezwaren moet je dan ernstig nemen. Ik heb dat consequent vanaf dag één gezegd. Bezwaren ernstig nemen kan inderdaad betekenen dat je op basis van die bezwaren aanpassingen zult moeten doen. Dat zijn inderdaad, collega's, discussies die dan later in de schoot van de regering zullen plaatsvinden.

Collega Rombouts, ik heb inderdaad bevestigd en ik herhaal het: alles is gelopen conform de gemaakte afspraken in de schoot van de Vlaamse Regering. Ik hoop dat wij zo snel mogelijk met het GLB kunnen landen in de schoot van de Vlaamse Regering, want dat zit vol belangrijke maatregelen: Europa heeft 1,6 miljard euro veil voor de verdere verduurzaming van onze land- en tuinbouw.

Collega Tobback, ik ben niet het type dat echt in slogans spreekt of werkt, maar het is wel degelijk zo dat wij het Vlaamse voedsel- en landbouwbeleid kunnen herleiden tot de belangrijke vraag: hoe kunnen we er samen voor zorgen dat elke Vlaming toegang heeft tot gezond, kwaliteitsvol en betaalbaar voedsel dat hier geproduceerd wordt met respect voor de omgeving en met respect voor de correcte verloning van onze landbouwers? (*Applaus van Tinne Rombouts*)

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, u kunt hier heel veel mooie vragen stellen, maar het antwoord interesseert mij vooral, het antwoord op uw laatste vraag. Dat krijgen we maar niet te horen. Minister, de uitdagingen op het vlak van landbouw en natuur zijn immens. Dat kan alleen maar aangepakt worden, en uw antwoord dat we nodig hebben op de vraag die u daarnet stelde, kan alleen maar geformuleerd worden als jullie dat samen zullen doen. Het antwoord dat u vandaag geeft en de uitspraken die minister Demir gisteren deed, matchen niet. Dat klopt niet. Een van de twee vertelt het hier niet zoals het gebeurd is. Ik doe dus nogmaals een oproep, minister: in de plaats van vechtend over straat te rollen, voer nu eens eindelijk beleid voor al die landbouwers, voor al die mensen die inzitten met natuur. Dat is wat de Vlamingen van u verwachten. Ze wachten niet op twee vechtende kemphanen. (*Applaus bij Groen en Vooruit*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tom Ongena aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de inspanningen die de VDAB kan leveren om de personeelskrapte bij de NMBS aan te pakken

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, we zijn de tweede dag van een driedaagse spoorstaking. Ik heb het even opgezocht: het is de derde keer in acht weken dat de vakbonden het spoorverkeer in ons land lamleggen. Dat is niet weinig. Gelukkig is het spoorverkeer stilleggen relatief geworden. Dankzij de minimale dienstverlening kunnen toch nog wel wat pendelaars naar hun werk gaan. Maar drie keer in acht weken betreuren we toch wel. Ik denk dat veel mensen weinig begrip kunnen opbrengen voor het feit dat men bij NMBS zo snel naar het wapen van de staking grijpt.

Maar het is niet omdat we dat betreuren, dat we doof moeten zijn voor hun klachten. We hebben die klachten gelezen in kranten en andere media. Het gaat over het personeelstekort. Dat is iets wat overal terugkomt. De mensen kunnen geen verlof aanvragen omdat er onvoldoende personeel is. Ik las ergens dat het

gemakkelijker is om een ticket voor Tomorrowland te bestellen dan verlof aan te vragen bij NMBS. We moeten dat dus ernstig nemen. We moeten daar rekening mee houden. We moeten nagaan hoe we daar iets aan kunnen doen.

NMBS is natuurlijk vooral een federale bevoegdheid, maar ik denk dat we ook naar Vlaanderen moeten kijken. We hebben hier VDAB, met bijna 5000 werknemers en een budget van 900 miljoen euro. Hun kerntaak is om te werken aan die personeelskrapte en om de vacatures die er zijn, in te vullen. Ik las dat er meer dan 300 vacatures van NMBS binnen de VDAB-databank stonden. We weten dat er nog altijd 182.000 werkzoekenden zijn binnen Vlaanderen. Daarom is mijn vraag: wat kan VDAB doen om die personeelstekorten bij NMBS mee op te lossen?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dank u wel, collega Ongena. Het is uiteraard een heel belangrijke vraag, gelet op de actualiteit. De krapte op de arbeidsmarkt is in Vlaanderen totaal. Ik denk dat u dat zeer goed weet. U volgt dat ook heel nauw op. Ook bij NMBS zien we dat er op dat vlak zeer grote uitdagingen zijn. Zoals u weet, doen wij vanuit Vlaanderen er vandaag alles aan om die vacatures, die een veelvoud zijn van de mensen die op zoek zijn naar werk, zo snel mogelijk in te vullen. We gaan verscherpt inzetten op activeren, opleiden, werkbaar werk – daar kom ik zo dadelijk op terug, in deze context is dat heel belangrijk –, inter-regionale mobiliteit en economische migratie en in het bijzonder ook op die groep die vandaag niet beroepsactief is, om hen meer te verleiden naar die vacatures.

Ik kom tot de specifieke vraag over de samenwerking tussen NMBS en VDAB. NMBS is vandaag een zeer actieve gebruiker van de dienstverlening van VDAB. Ik verwijst naar een aantal cijfers. Zo werden dit jaar al 218 vacatures voor treinbegeleider, 142 voor bestuurder en 167 voor rangeerder gemeld. Ze maken ook gebruik van rekruteringscampagnes van VDAB. Dit jaar heeft NMBS al 500 sollicitanten via de VDAB-acties kunnen ontvangen.

Wat ik jammer vind en wat NMBS zeker moet meenemen, is de vraag waarom ze niet werken met individuele beroepsopleidingen (IBO's). Dat Vlaams instrument dat goed werkt, wordt daar niet gebruikt.

Er is vandaag een structurele samenwerking tussen NMBS en VDAB. Jaarlijks wordt een overzicht gemaakt van de noden en knelpuntvacatures. We zien ook bij NMBS dat er alleen nog maar knelpuntvacatures zijn. Op basis daarvan worden dan specifieke afspraken gemaakt rond de dienstverlening vanuit VDAB.

Het is ook de verantwoordelijkheid van NMBS en haar management om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Op dat vlak kunnen zij ook met de vernieuwde werkgeversaanpak van VDAB aan de slag, waarbij VDAB als het ware 'in house' met hen aan de slag gaat om na te gaan hoe het komt dat de vele vacatures niet of onvoldoende ingevuld geraken.

Tot slot lees ik dat NMBS vandaag ook kampt met een vrij groot absentisme, tot 15 procent. We hebben het hier al vaak gezegd: mensen aantrekken is één zaak, maar ze aan de slag houden, is nog iets anders. In dit geval kan werkbaar werk misschien extra aandacht verdienen binnen NMBS.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Dank u wel, minister. Het is goed dat er al een goede samenwerking is tussen NMBS en VDAB. Ik denk dat er toch nog wat extra inspanningen moeten worden geleverd langs beide kanten, langs de kant van NMBS maar ook langs de kant van VDAB. We weten dat het systematisch

screenen van werkzoekenden en bijvoorbeeld kijken wie er in aanmerking komt om bijvoorbeeld bij NMBS te gaan werken, eigenlijk te weinig gebeurt. Het echt expliciet sollicitatieopdrachten geven, bijvoorbeeld ook aan mensen in een SWT-statuut (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage), gebeurt te weinig. Wat ook te weinig gebeurt, is dat men moet sanctioneren als men te weinig inspanningen levert. Daar knelt het schoentje. Daar is echt nog wat werk aan de winkel.

Maar er is nog iets dat VDAB zou kunnen doen. Dat is de transitietrajecten gebruiken. We moeten bij mensen die zonder job dreigen te vallen door de economische crisis, nog voor ze hun job kwijt zijn, nagaan of we hen niet kunnen begeleiden, bijvoorbeeld in de richting van NMBS.

Mijn bijkomende vraag is: gaat VDAB inzetten op die transitietrajecten?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Er zijn heel veel werkgevers, natuurlijk, die op dit moment openstaande vacatures hebben en met dezelfde problematiek worden geconfronteerd als NMBS. Zoals de minister terecht aanhaalt, werkt VDAB samen met de werkgevers en worden er op dit moment opleidingen op maat van NMBS aangeboden. Er wordt hard gewerkt om vacatures van NMBS in te vullen. Er zijn alleen nog te veel werkgevers in dit land, en zeker in Vlaanderen, die de dienstverlening van VDAB nog te weinig kennen en te weinig gebruiken. Weinig werkgevers weten bijvoorbeeld dat VDAB opleidingen op maat van de vacatures van werkgevers wil en kan uitwerken en op die manier ook kan aanbieden aan werkzoekenden.

Minister, wat kunt en zult u doen om die dienstverlening van VDAB ten aanzien van alle werkgevers in Vlaanderen, niet alleen ten aanzien van NMBS, beter bekend te maken?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Het is duidelijk dat NMBS in een sukkelstraatje is beland. Er is te weinig personeel, verouderd materiaal, te weinig treinen en vooral in Antwerpen en in Henegouwen vindt men geen personeel. Dat legt een enorme druk op het personeel. Er is veel uitval. Ik denk dat die vicieuze cirkel ook leidt tot een dood spoor. Wie is daar de dupe van? Dat is de pendelaar. En dat is een overheid onwaardig. Met zo'n hoge belastingdruk in ons land, verdienen ze een VIP-behandeling.

Minister, ik zie op de website van VDAB meer dan 300 jobs staan die beantwoorden aan de beschrijving van NMBS. 1 op de 3 vacatures vraagt geen diploma en amper ervaring. Volgens mij kan dat ook niet. Het kan er bij mij echt niet in dat er onder die 180.000 werkzoekenden niemand is die in aanmerking komt voor een job bij NMBS. Mijn oproep voor u is deze, minister: kan de samenwerking tussen VDAB en NMBS worden geïntensifieerd?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Collega's, iedereen betreurt het personeelstekort bij NMBS, maar De Lijn heeft het eigenlijk niet beter. En hoe komt dat? Dat komt door een structureel gebrek aan investeringen in de publieke dienstverlening door deze Vlaamse Regering en, de laatste tien jaar, door de Federale Regering. Dat maakt mij zeer bezorgd, minister.

Ik steun het pleidooi naar opleiding op maat en een performantere VDAB, maar mijn vraag is: hoe gaat u de 180.000 werkzoekenden, waarvan 80.000 langdurig, toeleiden naar de vele duizenden vacatures? Wat ons betreft moet dat in de

eerste plaats zeker in de publieke sector, maar ook naar de 207 knelpuntvacatures die wij privaat in Vlaanderen rijk zijn. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Ik wil beginnen met collega Gennez te antwoorden. De nieuwe contactstrategie van VDAB is u wellicht intussen bekend. We gaan daarbij effectief van een uitnodigingstermijn van zes naar drie weken. De mensen worden heel snel gescreend op zelfredzaamheid en ze worden veel aanklampender begeleid, richting de vele vacatures.

Collega Ongena, u verwijst terecht naar de transitietrajecten. Ik ben blij dat ik kan zeggen dat de transitiepunten goedgekeurd zijn en geactiveerd worden vanaf 2023. We hebben recente cijfers over de werkzoekenden met aspiraties voor een job bij NMBS. Die kunnen we u bezorgen. Ik kan u, wat dat betreft, alleen maar bijtreden.

Collega Bothuyne, de slogan 'VDAB moet uitbreken' heb ik al een paar keer gebruikt. Bruno Tobback is er niet, nu mag ik dat zeggen. Ik vind het belangrijk dat VDAB dat ook effectief doet. In zijn vernieuwde werkgeversstrategie en werkgeversaankpak zit dat vervat. Dat moet gemonitord worden en er moet een evaluatie gebeuren, als blijkt dat onvoldoende werkgevers dat zouden weten. Het is voor mij 'key' in de scherpere aanpak van VDAB dat hij naar de werkgevers toe gaat om met hen aan de slag te gaan voor de invulling van de vele vacatures. Dat is de samenwerking intensifiëren, collega Claes, zoals u terecht opmerkt. De grote bedrijven, waaronder ook de overheidsbedrijven, moeten een beroep kunnen doen op de samenwerking met de VDAB om zich als werkgever te kunnen versterken.

Collega Claes, dat is die samenwerking intensifiëren. Zoals u terecht opmerkt, moeten die grote bedrijven, waaronder natuurlijk ook de overheidsbedrijven, daarop een beroep kunnen doen om die samenwerking met VDAB als werkgever te kunnen versterken.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, dank u wel. Drie spoorstakingen op acht weken tijd, dat zorgt echt voor enorm veel frustratie. Stakingen zullen dit ook niet oplossen. Voor oplossingen voor bijvoorbeeld het personeelstekort moeten we onder andere kijken naar VDAB. Die speelt daar een heel belangrijke rol in, trouwens niet enkel voor NMBS. Collega's hebben het gezegd: er zijn ook tekorten in de zorg, in het onderwijs, in de horeca. Eigenlijk heb je in elke sector personeelstekorten, en dat zorgt voor extra werkdruk op mensen die daar vandaag aan de slag zijn.

Eigenlijk vragen zij ook allemaal maar één ding, onder andere dat VDAB performanter werkt, korter op de bal speelt en werkzoekenden ook duidelijk maakt dat een werkloosheidsuitkering geen Win for Life is, niet iets vrijblijvends is, dat ze daarvoor inspanningen moeten doen en moeten worden gesanctioneerd als ze die niet doen. Minister, op dat vlak is er echt nog werk aan de winkel en moeten we die druk hoog houden, in het belang van al die werkende mensen vandaag. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Orry Van de Wauwer aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de rellen na afloop van de voetbalwedstrijd België-Marokko

ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de door Marokkaanse jongeren georganiseerde rellen na de voetbalwedstrijd België-Marokko

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Minister, collega's, "Tous Ensemble", "voetbal is een feest". Dat was zondag het geval bij de start van de voetbalmatch België-Marokko, maar was jammer genoeg niet meer het geval na afloop van die match. Wat we toen hebben gezien, enkele honderden Marokkaanse jongeren die hier in onze hoofdstad rellen hebben gestart, dat vond ik verschrikkelijk om te zien. Laat dat heel duidelijk zijn. En ik hoop dat we dat allemaal heel duidelijk en streng veroordelen. Wat die jongeren daar hebben gedaan, dat kan niet. Zij moeten snel en streng worden gestraft, want er bestaat geen enkel excuus voor zulk gedrag.

Minister-president, ik was daar echt kwaad over. Ik was kwaad over wat zij hebben aangericht in onze steden, maar ook kwaad over wat zij hebben gedaan ten aanzien van de bredere Marokkaanse gemeenschap, want door dat heel slechte en foutieve gedrag van die jongeren werd vervolgens weer een hele gemeenschap in een slecht daglicht gesteld. We kunnen ook niet om de vaststelling heen dat er blijkbaar een harde kern is van jongeren die het blijkbaar toch nog nodig vinden om rel te schoppen, ondanks alle inspanningen die al jarenlang gebeuren, en die werden gestart door minister van staat Paula D'Hondt – ik was daarstraks op haar staatsbegrafenis, we hebben daar een heel mooi overzicht gekregen van haar vele inspanningen – en die vandaag hebben geleid tot uw Plan Samenleven, waar ik helemaal achter sta.

Daarmee geven zij eigenlijk ook aan dat zij het niet zo nauw nemen met onze cultuur, met onze waarden en met onze normen. Minister, vandaar mijn vraag aan u: welke conclusies trekt u uit de rellen van afgelopen zondag voor de verdere uitbouw van het Vlaamse integratiebeleid? *(Applaus van Peter Van Rompuy)*

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, ambtgenoten, lieve collega's, minister, het was voorspeld, buurtbewoners hadden zich schrap gezet, horecaken waren bang en zonden de wedstrijd niet uit, de politie had zich voorbereid en toch kon Marokkaans tuig in Brussel en Antwerpen onze straten bezetten en overnemen. Ze stichtten brand, vernielden straatmeubilair, steps, fietsen, auto's en een ziekenwagen. Ze smeten winkelruiten kapot, gebruikten vuurwerk als wapen. Ze gooiden met stenen, flessen en verkeersborden naar onze politie. Kortom, onze wijken waren een slagveld. Het verkeer was compleet verstoord. Buurtbewoners waren bang, en zijn bang, want morgen voetbalt Marokko opnieuw. Journalisten, die over dit Marokkaans tuig doorgaans politiek correct en vergoelijkend berichten, werden daarvoor bedankt met een pak slaag.

Of het nu oudejaarsavond, de arrestatie van een van hen, een allochtone influencer die komt optreden of een voetbalwedstrijd is, één ding is zeker: jonge Marokkaanse islamitische 'supremacisten' komen op straat om hun minachting en haat voor onze samenleving bot te vieren. Ook in Rotterdam, Den Haag en Amsterdam was het zover.

Mocht het gegaan zijn om een wedstrijd België - China, België - Israël, België - India of België- Italië, dan zagen we deze barbaarse veroveringsdrang niet. Federaal minister Annelies Verlinden stelde dat we, ik citeer "grondig moeten nagaan hoe we met die mensen die zich niet inschrijven in onze samenleving moeten omgaan". Ze zei ook, minister Sommers, dat we toch eens moeten kijken hoe het inburgeringsbeleid beter kan. Minister Somers, dit is inderdaad een probleem met inburgering, dit is een integratieprobleem, dit is een immigratieprobleem, dit is een cultureel probleem, ja, dit is een Marokkanenprobleem. Wat gaat u dus doen, minister Somers, aan het Marokkanenprobleem in onze samenleving? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega's, laat me beginnen met ook mijn afschuw te uiten over die rellen die in hoofdzaak in Brussel en in mindere mate in Antwerpen hebben plaatsgevonden. Dat is absoluut verwerpelijk en dat vraagt maar een antwoord, dat is namelijk kordaat en repressief optreden tegen deze criminelen. Dit heeft volgens mij eigenlijk niets met voetbal te maken, het zijn altijd dezelfde criminele jongerenbendes die zich, op het moment dat er zaken gebeuren in de stad, op die manier opstellen en misbruik maken van de context om geweld te gebruiken en vernielingen aan te richten. (*Opmerkingen bij het Vlaams Belang*)

Totaal onaanvaardbaar. Dat is een vorm van stadshooliganisme, heeft iemand gezegd op de televisie. Ik ben het daar eigenlijk mee eens: het gaat niet om voetbalhooligans maar om stadshooligans en die moet je kordaat aanpakken. Het gaat over tientallen of honderden jongeren, maar je kunt die perfect in beeld brengen, een beleid kan zich daarop enten en kan dat effectief aanpakken. Dat vraagt om het dragen van verantwoordelijkheid op lokaal vlak.

Er zijn steden in Vlaanderen – de meeste steden in Vlaanderen – waar ook naar het voetbal werd gekeken en waar ook mensen samenkwamen, waar ook mensen met Marokkaanse roots samenkwamen, waar zulke rellen niet hebben plaatsgevonden. Dat ligt dus in belangrijke mate aan de wijze waarop lokale besturen efficiënt hun verantwoordelijkheid opnemen op het gebied van veiligheid. En als een gemeente of een stad dat niet doet, dan zet ze de deuren open voor negatieve rolmodellen – want die jongeren worden dan negatieve rolmodellen –, voor vernieling, voor maatschappelijke spanningen. Dat is dus onaanvaardbaar en onvermijdelijk.

Ten tweede zijn veel van die jongeren hier geboren en opgegroeid. Dat maakt het nog meer de verantwoordelijkheid van die lokale besturen om dat politieel en repressief – en daar waar nodig en waar het kan ook met preventieve maatregelen en met inzet van wijkondersteuning – met een integrale aanpak tegen te gaan. Een stad kan dat als ze dat wil, als ze daar een prioriteit van maakt. Dat is het essentiële. En al de rest zijn interessante beschouwingen, die inderdaad juist zijn. Het feit dat mensen zich door die rellen in de hoek geduwd voelen. Er zijn mensen die zeggen: verdorie, ik heb misschien wel dezelfde roots maar ik gedraag me perfect in deze samenleving, ik moet me daar ook niet voor verantwoorden en ik moet me daar ook niet voor verontschuldigen. Ik heb me drie weken geleden ook niet verontschuldigd toen twee voetbalploegen in Mechelen met elkaar begonnen te vechten. Ik doe dat wel op Facebook en op sociale media, toch neem ik daar duidelijk stelling in, omdat ik het mijn burgerplicht vind om dat te doen. Krachtige signalen. Maar je moet daar inderdaad veel kordater tegen optreden op het lokale vlak. En dat is hetgeen wat er vandaag ontbreekt aan het beleid, namelijk dat men in bepaalde steden, in bepaalde wijken de zaken op zijn beloop laat, in wijken en buurten die merkbaar verloederd zijn, waar eigenlijk alles kan en alles mag. Op die manier creëer je een klimaat van onbehagen en geef je mensen het gevoel dat ze zich alles kunnen permitteren.

Ik wil u een voorbeeld geven. Als het juist is wat in de pers staat – en ik zeg dat voorwaardelijk – was daar een elfjarige jongen bij die men terug naar huis heeft gestuurd. Als het waar is dat men die terug naar huis heeft gestuurd, is dat toch ondenkbaar? Wat je moet doen, is toch die ouders convoceren, die ouders voor hun verantwoordelijkheid plaatsen, dat kordaat en streng oppakken. Die ouders hebben een ouderlijke verantwoordelijkheid, en als die ouders op dat moment komen zeggen dat ze geen controle meer hebben over hun kind, dan kan de overheid hen bijstaan. Maar gewoon een kind van 11 jaar naar huis sturen als het zulke rellen veroorzaakt, is totaal maatschappelijk en ook pedagogisch onverantwoord. Dus: een strenger optreden en een kordatere aanpak.

Voor alle duidelijkheid: ik heb geen bevoegdheid in Brussel, ik ben verantwoordelijk voor het inburgeringsbeleid in het Vlaamse Gewest, voor het samenleven in het Vlaamse Gewest en voor het Binnenlands Bestuur in het Vlaamse Gewest. Ik heb gezien dat men in de stad Antwerpen, waar op een zeker moment ook rellen begonnen – dat heeft zelfs de heer Dewinter blijkbaar in de gemeenteraad moeten toegeven en ik heb het filmpje gezien op de sociale media – sneller en kordater en korter op de bal reageerde. Daar wordt dus een verschil gemaakt.

Steden en lokale besturen kunnen een verschil maken bij zulke rellen. Ik denk dat het de taak van Brussel en de Brusselse gemeenten is om dat nu ook effectief te doen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Minister, u spreekt over inburgeringsbeleid. Het gaat hier over Marokkaanse jongeren, waarvan velen al de tweede of derde generatie hier zijn. Zij hebben met dat inburgeringsbeleid op zich niet veel uit te staan. Op het vlak van integratie is er wel nog werk, denk ik. U verwijst er terecht naar dat bepaalde besturen daarin een rol moeten spelen en dat sommigen daarin gefaald hebben. Ik vind het heel erg om vast te stellen dat er de afgelopen dagen op wel meerdere vlakken gefaald is. Als ik zie welke woorden er vanuit sommige hoeken gebruikt worden en hoe we er blijkbaar niet in slagen – ook niet als politici – om enerzijds te veroordelen wat daar gebeurd is, maar anderzijds het onderscheid te maken tussen honderden relschoppers en een hele gemeenschap die gestigmatiseerd wordt, dan vind ik dat heel erg. Ik vind dat heel erg voor heel veel mensen die het wél goed menen en die wel geloven in de normen en waarden van onze samenleving.

Minister, ik heb wel nog een bijkomende vraag: zijn er heel specifieke acties binnen uw Plan Samenleven waarvan u denkt dat u ze moet aanpassen, of dat u er verder op moet inzetten? Of wat kunnen we nog doen naar de lokale besturen, naar de steden? Hoe kunnen zij nog verder met deze problematiek aan de slag gaan?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik hoor hier: "Het is onze verantwoordelijkheid." Neen! Het is hún verantwoordelijkheid. En natuurlijk is het een Marokkanenprobleem. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Het zijn toch nooit Chinezen? Het zijn toch nooit Indiërs, het zijn toch nooit Joden die rel schoppen als hun voetbalploeg speelt? Het zijn altijd dezelfde: Marokkanen.

En het was toch de voorzitter van Vooruit, Conner Rousseau, die zei: "Ik voel mij hier niet meer in België", toen hij door Brussel liep? Het was toch Conner Rousseau die zei: "We moeten die wijken opkuisen."? Het was toch Annelies Verlinden, cd&v-minister, die zei: "Deze jongeren hebben niet veel op met onze

cultuur, onze normen en waarden.”? Het was toch uw voorzitter, minister Somers, Egbert Lachaert, die zei: “Vol is vol.”?

Het is duidelijk: eigenlijk geven de traditionele partijen ons gelijk. Het Vlaams Belang geven ze gelijk. Maar jullie hebben het lef niet om dat hier vandaag toe te geven. En niet het Marokkaanse tuig is bang, jullie zijn bang. En dat weten zij natuurlijk maar al te goed. U bent te laf, te amateuristisch en te opportunistisch om ook echt Vlaams Belangbeléid te voeren. En daar zijn steeds meer brave burgers, ook de brave Marokkanen, het slachtoffer van. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Laat mij heel duidelijk stellen, van bij het begin, zodat daar geen twijfel over bestaat: ook vanuit Groen veroordelen wij wat er dit weekend in sommige steden – in Antwerpen en Brussel, maar ook internationaal – is gebeurd. Vernieling en geweld, dat is een rode lijn en daar gaan we niet over.

Ik ben het met u eens, minister, dat het boeiend is om te zien dat het op sommige plaatsen wel degelijk een feest gebleven is tot op het einde, ook in steden zoals Mechelen en Gent, waar de politie de Marokkaanse gemeenschap zelfs heeft bedankt voor de positiviteit. Daarom, voorzitter, collega's, gaan wij niet mee in wat sommigen hier doen: in het culturaliseren van het probleem. Dat gebeurt ook niet als voetbalsupporters van clubs zoals Anderlecht, Brugge en mijn eigen Standard Luik rel schoppen. Dan veroordeel ik dat ook, maar dan verwacht ik niet dat een hele gemeenschap zich daarvoor verantwoordt. Het gaat volgens mij trouwens veel breder dan voetbalsupporters.

Bij dezen, collega's: wij zullen het ten strengste veroordelen, maar volgens ons ligt de grens tussen de relschoppers en de rest. Dat zijn degenen die het veroordelen en eraan willen werken. Maar het heeft niets, maar dan ook niets te maken met cultuur en met culturaliseren. *(Opmerkingen en gelach bij het Vlaams Belang)*

Daar gaan wij niet in mee, collega's van het Vlaams Belang. Nu niet, nooit niet. Morgen niet, nooit van z'n leven. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Ik hoor en lees allerhande theorieën. Het is een 'veroveringsdrang'. Er zijn weer ongelooflijk veel vingerwijzingen naar een hele gemeenschap. Ik las zelfs dat de Marokkaanse gemeenschap zich geroepen voelde om zich te moeten verontschuldigen. Voor mij is het heel duidelijk: die Marokkaanse gemeenschap hoeft zich niet te verontschuldigen. Wat hier gebeurd is, is de individuele verantwoordelijkheid van elk van die vandalen, van elk van die relschoppers. Dat is hun verantwoordelijkheid. Het enige wat ten aanzien van dat crapuul telt is: die mannen oppakken en kordaat bestraffen. Dat moet gebeuren, en dat is de politieke verantwoordelijkheid van, bijvoorbeeld, mensen in Brussel, van justitie, van politie. Maar een hele gemeenschap met de vinger wijzen, dat is iets wat wij ook nooit zullen doen. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang. Applaus van Stephanie D'Hose)*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, het is altijd hetzelfde. Een groep losgeslagen relschoppers, zonder respect voor onze stad, zonder respect voor onze veiligheidsdiensten, die elke gelegenheid aangrijpen – of het nu een voetbalmatch is of een betoging – om de boel kort en klein te slaan, en het te verpesten voor iedereen. Dat is degoutant, en dat is onaanvaardbaar. Maar dat vindt toch

eigenlijk gewoon iedereen. Dat vind ik, en dat vindt net zo goed mijn Marokkaanse buurman. Het is alle Brusselaars tegen dat soort criminelen.

Ik denk inderdaad dat er maar één antwoord is: dat moet hard worden aangepakt. Plaats camera's. Zorg dat de politie bodycams draagt. Zodat je weet wie de relschoppers zijn. Zodat je ze kunt identificeren, en hard kunt straffen. Want ik denk inderdaad dat dat de enige taal is die dat soort mensen begrijpen. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Ik weet dat velen nu naar mij kijken, om evidente redenen, om de rellen te veroordelen. Ik pretendeer niet te kunnen spreken vanuit de Marokkaanse gemeenschap. Ik ben niet de spreekbuis van de Marokkaanse gemeenschap. Maar net zoals iedereen in dit halfroond, kan ik er met mijn verstand niet bij dat je een land waar je een band mee hebt, waar je woont, waar je werkt, wilt afbreken naar aanleiding van iets dat eigenlijk een feest had moeten zijn.

Waar ik het echter niet mee eens ben, is dat het hier maar om enkelingen gaat. Er bestaat blijkbaar een soort tolerantie in bepaalde groepen, tolerantie naar vandalisme, naar geweld, en ik vind dat we ons moeten durven afvragen welk doel er achter deze tolerantie, achter deze strategie zit. Ik denk echt dat dit een maatschappelijk probleem is, dat je niet aanpakt door over polarisatie te spreken. Dit moet je echt een halt toeroepen door justitie in actie te zetten, door de Federale Regering in actie te laten komen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik moet de heer van Rooy op één punt gelijk geven: het is inderdaad verbazingwekkend hoe snel Vlaams Bloktaal wordt overgenomen door traditionele partijen, van cd&v tot Vooruit. Ik vind dat ook bijzonder verschrikkelijk om te zien. *(Opmerkingen bij de meerderheid)*

Collega's, laat me heel duidelijk zijn. Wat er na de match tussen België en Marokko is gebeurd, is gewoon schandalig. Voetbal is een feest. Ik kan niet begrijpen hoe een paar mensen het altijd opnieuw nodig vinden om dat voor al de rest te verpesten. En ik kan ook niet begrijpen hoe het mogelijk is dat al die verschillende partijen dit nu opnieuw aangrijpen om de hele Marokkaanse gemeenschap te veroordelen.

Als hooligans onze voetbalstadions kapot slaan, dan hoor ik het Vlaams Belang niet. Als hooligans onze stadions in elkaar slaan, dan hoor ik niemand zeggen dat alle Belgen zich zouden moeten verantwoorden. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Maar als het over mensen met Marokkaanse roots gaat, dan is het ineens een Marokkanenprobleem. Stop dat racisme, en stop dat zinloos geweld. Stop die spiraal naar beneden.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Misschien eerst en vooral naar collega van Rooy. Collega van Rooy zegt dat we bangeriken zijn. Ik moet u zeggen, mijnheer van Rooy, dat ik al twintig jaar lang burgemeester ben in Mechelen, en ik heb die stad toen ik begon aangetroffen als een stad waar heel veel overlast en criminaliteit was. Ik herinner me nog in 2001 dat het Vlaams Belang daar nog eens een 1 mei-betoging is komen voeren, en ik denk dat ik vandaag met de hand op het hart mag zeggen dat Mechelen een stad is waar wij heel veel problemen hebben,

maar die problemen waren er niet de avond van de match. Dat is daar allemaal in peis en vree verlopen.

En dat is er niet vanzelf gekomen. Dat is gebeurd met een kordate aanpak waar nodig. Ik heb op momenten zero tolerance ingevoerd wanneer het nodig was. Ik heb er altijd tegen opgetreden. Op een zeker moment begon men zelfs van mij te zeggen dat ik de sheriff was van Mechelen. Een van mijn voorgangers, wijlen Paul Van Grembergen, heeft me nog op de tv verweten dat ik de sheriff van Mechelen was, omdat ik aan het overdrijven was. Toen ben ik ook gaan nadenken, want subiet begin ik op de heer van Rooy te gelijken. (*Gelach*)

Ik moest een beetje opletten, opnieuw een beetje het evenwicht bewaren, niet te ver gaan. Dus ik ben er helemaal niet bang van. Want wie bang is krijgt slagen. Je moet dat kordaat aanpakken, maar je moet dat niet doen door superlatieven te roepen. Je moet op het terrein het verschil maken. Je moet daar die kordate aanpak nastreven.

Twee. Ik vind dat niemand zich moet verontschuldigen, behalve de daders.

Ik vind dat geen enkele Marokkaanse Vlaming zich aangesproken moet voelen. Integendeel, ik vind dat wij heel duidelijk moeten maken dat we niet willen dat hij zich verontschuldigt. Dat hij zich uitspreekt, dat hij zijn verontwaardiging uit als burger van deze samenleving, dat kan ik enorm waarderen. Maar hij moet zich niet aangesproken voelen. De enigen die zich aangesproken moeten voelen, zijn de hooligans, en als het minderjarige hooligans of criminelen zijn, de ouders ervan. En die mogen we aanspreken, en daar mogen we kordaat tegen optreden. Dat is fundamenteel.

Drie, ik denk, in alle eerlijkheid, dat wanneer sommigen zeggen dat dat met een inburgeringscursus moet gebeuren, dat op twee manieren fout is. Dat is de illusie creëren dat we hier te maken hebben met mensen die net in onze samenleving zijn. Ik ga iets provocerends zeggen: waarschijnlijk zijn die relschoppers al enorm goed ingeburgerd, want in hun eigen land of hun land van afkomst, waar ze vandaan komen, zijn er geen rellen geweest. Omdat het repressieve apparaat daar sterker is. Dus dat heeft allemaal heel weinig te maken met inburgering. Het gaat over jongeren die hier opgegroeid zijn, deel zijn van onze samenleving, hier vaak geboren zijn en die totaal ontspoord zijn, en die totaal op het criminele pad terechtgekomen zijn. En als we daar niet snel tegen optreden, gaat dat inderdaad van kwaad naar erger. Dus moet je daartegen optreden. Dat is geen probleem van een inburgeringscursus. Dat is een politieel en, waar nodig, een repressief probleem, en in een bredere context ook een maatschappelijk probleem.

Wat doen wij in ons beleid, dat daar in de rand iets aan doet? Want de kern van dit probleem, dat we gezien hebben, is politieel en justitieel, en dat zit aan de overkant. Wat kunnen wij doen? Segregatie doorbreken is daarbij heel belangrijk. Er is het omstaandersprincipe: mensen aanleren hoe ze kunnen omgaan met het zien van zaken die niet kunnen en die ontsporen. We hebben dat ingeschreven. Ik heb zelfs van de heer Van Rooy mogen begrijpen dat hij positief geprikkeld was. Ik dacht bij mezelf: waar ben ik nu mee bezig? Hij is positief geprikkeld, er moet iets fout zijn. Hij vond dat een goed idee.

We hebben wijkverbeteringsprojecten, waarbij we er in wijken met de middelen die wij hebben voor zorgen dat die wijken opnieuw functioneren, dat daar geen straffeloosheid heerst. Want wie zijn de grootste slachtoffers van die straffeloosheid? Dat zijn niet de middenklassewijken, de mensen die daar wonen. Wij moeten daar meer instrumenten op inzetten. En dat doen we met deze samenlevingsaanpak. En wie is de motor om dat te doen? De lokale besturen.

En in alle eerlijkheid, er is een verschil tussen onze steden. De ene stad doet dat beter, effectiever en efficiënter dan een andere stad. Dus een lokaal bestuur kan daar een verschil in maken. Een burgemeester kan daar een verschil in maken. Een lokaal politiekorps kan daar een verschil in maken. De preventiesector in een wijk kan daar een verschil in maken. Als je je preventiewerk en je jeugdwerk herleidt tot zij die mee de excuses aandragen, die niets anders kunnen doen dan pampers aantrekken, dat ben je natuurlijk met fout jeugdwerk bezig.

Je hebt jeugdwerk dat jongeren een kader geeft, normen geeft, verantwoordelijkheid draagt als grote broer of grote zus tegenover die jongeren, en duidelijk maakt dat sommige dingen niet kunnen, in een vroeg stadium. Er is het jeugdwerk dat ook ouders aanspreekt, wanneer ze zien dat die kinderen gewoon op straat rondhangen en de boel onmogelijk maken. Dat is hetgeen er moet gebeuren. Men moet met scholen gaan praten waar er problemen zijn, investeren in de scholen als lokaal bestuur – maar niet om alles te vergelijken, maar om lijnen te trekken. Omdat dat in het belang is van jongeren.

Dat is de enige manier om jongeren een toekomst te geven. En dat vraagt heel veel instrumenten. En een lokaal bestuur dat de wil heeft om dat te doen, lukt daarin en kan dat verschil maken. Meer nog, dat bestuur kan zelfs een nieuw wij-gevoel laten ontstaan in een stad, waardoor burgers op het platform komen waar we zo graag over praten, dat van gedeelde waarden en normen en samenleven. Dat doe je niet door de hele tijd tegen mensen te zeggen dat ze een deel zijn van het Marokkanenprobleem. Nee, dat doe je door te zeggen: je bent een Mechelaar, of een Antwerpenaar, of een Lierenaar, en je staat aan de goede kant. En je bent een van ons, je hoort erbij. En je helpt mee die stad leefbaar te houden. Dan kun je burgers ook aanspreken op hun verantwoordelijkheid, niet als Marokkaan, maar als Brusselaar, als Vlaming, als Belg. Zo moet je mensen aanspreken. Je moet niet heel de tijd proberen te zoeken hoe je je hondenfluitje toch kunt culturaliseren, zoals sommigen de hele tijd zoeken naar het hondenfluitje en hoe ze kunnen pampere.

De twee pistes zijn verschrikkelijk slecht. Die helpen ons geen millimeter vooruit, noch het paternalisme, noch het stigmatiseren. Dat helpt ons niks. Dus ik betreur dat sommigen dat kader opzoeken, omdat dat kader een heilloos pad is. Ik zoek een ander kader. Ik plaats mensen voor hun individuele verantwoordelijkheid. Ik ben kordaat en repressief als ze fout zijn, maar ik reik de hand aan iedereen die van goede wil is. (*Applaus bij Open Vld*)

Zo bouw je een samenleving op. Dat is de weg vooruit.

Als ik vandaag op sociale media kijk, dan is dat voor mij, in heel die miserie, in heel die negativiteit ... De heer Van Rooy heeft gelijk: de kans dat het donderdag opnieuw ontspoord, is groot. Waarom zou je het niet doen? Je wordt toch niet gestraft, je wordt toch niet aangepakt. Dan moet je dat beleid toch omgooien? (*Rumoer*)

De burgemeester, het lokaal bestuur heeft daar een verantwoordelijkheid in. Waarom lukt het wel in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Waarom kunnen wij het wel? Omdat wij in onze steden burgemeesters en besturen hebben die korter op de bal spelen. Kan er politieel en justitieel nog meer? Ja. Maar onze verantwoordelijkheid – ik veeg voor eigen deur – is om de instrumenten die we hebben, in te zetten. Daar kom je al heel ver mee. Ik blijf er dus voor pleiten om de samenleving niet te polariseren langs breuklijnen die proberen te culturaliseren. Ik pleit ervoor om breuklijnen te zoeken tussen mensen van goede wil, mensen die zich aan de rechtsstaat

houden enerzijds en mensen die de rechtsstaat negeren en misbruiken anderzijds. Dat is voor mij de breuklijn. Op die manier bouw je de samenleving van morgen op. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Minister, daar ben ik het uiteraard volmondig mee eens. Ik hoop dat we zulke taferelen niet opnieuw hoeven te zien, dat enkele honderden jongeren de boel niet gaan verzieken voor een hele gemeenschap en dat we van het 'Tous ensemble'-idee niet alleen een term in het voetbal kunnen maken, maar een term voor onze hele samenleving. *(Applaus bij cd&v en Open Vld)*

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Vincent Van Quickenborne, uw minister van Justitie, zegt dat Justitie werkt, maar u zegt hier vandaag terecht dat Justitie niet werkt, want ze zijn alweer allemaal vrij, alle reischoppers die zijn opgepakt. Ze staan alweer op vrije voeten! *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Natuurlijk is dit een Marokkanenprobleem, niet omdat alle Marokkanen een probleem zijn – het zou er nog aan mankeren, nietwaar –, wel omdat veel, te veel Marokkanen een probleem zijn. Of durft iemand hier te ontkennen hoe vaak Marokkanen in onze gevangenissen belanden, dat ze daar oververtegenwoordigd zijn? Durft iemand hier te ontkennen dat islamitische Marokkanen disproportioneel vaak moslimfundamentalist of terrorist zijn? Durft iemand hier te ontkennen dat wijken waar veel Marokkanen wonen, geïslamiseerde getto's zijn met verloedering, uitkeringstrekkers, criminaliteit en allerlei vormen van overlast? Om nog maar te zwijgen van de Marokkaanse zwembadterreur, van de levensgevaarlijke Marokkaanse trouwstoeten die onze wegen teisteren. En ja, naast de Vlamingen zijn ook de Marokkanen die het wel goed menen het slachtoffer van dit softe en onrechtvaardige beleid. Scheid nu eens eindelijk het kaf van het koren en begin met alle Marokkanen uit te zetten die hier niet thuishoren: minder, minder, minder! *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jeroen Tiebout aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe regeling rond 'Wonen in Eigen Streek' (WIES)

ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het project 'Wonen in Eigen Streek'

ACTUELE VRAAG van Klaas Sloomans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de plannen van de Vlaamse Regering rond 'Wonen in Eigen Streek'

De voorzitter: De heer Tiebout heeft het woord.

Jeroen Tiebout (N-VA): Voorzitter, collega's, als het echt belangrijk is, dan komen de mannen van de achterste rij naar voren en krijgen we twee ministers om een antwoord te geven op deze toch wel belangrijke problematiek. Ze is belangrijk, minister, want ik heb geluk gehad. Ik heb ouders die mij geholpen hebben om een woning te kopen in de Vlaamse Rand, waar de prijzen echt wel onder druk staan. Ik heb geluk gehad, maar als ik vrienden moet gaan bezoeken van de jeugdbeweging of voetbal indertijd, dan moet ik iets verder gaan. Dat is

een uitermate spijtige zaak, niet alleen voor diegenen die er nu wonen, maar ook voor diegenen die welkom zijn om er te komen wonen. Hoe minder men in eigen streek kan blijven wonen, hoe zwakker het sociale weefsel en hoe groter de kans op vervreemding.

Afgelopen vrijdag kwam er na maandenlang werk op het kabinet eindelijk een antwoord op het vernietigde decreet Wonen in Eigen Streek (WIES). Gemeenten met een hoge woningprijs kunnen bouwgronden voorbehouden voor inwoners uit die streek. Minister, kunt u toelichten op welke manier dit decreet werkt?

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Collega's, iedereen wil een betaalbare woning. Maar we stellen vast dat vandaag tienduizenden, zo niet meer mensen in Vlaanderen vruchteloos op zoek gaan om een betaalbare woning te kopen of te huren. De woonmarkt zit volledig vast. Dat is een groot probleem. De oplossing die de Vooruitfractie wenst is een sterke overheid die het verschil maakt, die een beleid maakt, die ervoor zorgt dat er een impact is, dat er wél betaalbare woningen worden gebouwd.

Minister, in de commissie en ook hier hebben we al vaak dit debat gevoerd. Telkens komt u met dezelfde maatregelen af. Telkens belooft u beterschap maar u zegt ook telkens dat we nog een beetje geduld moeten hebben. "Deze maatregel zal het verschil maken," zegt u. "Er zullen betaalbare woningen bij komen." Maar ondertussen zijn we toch al vergevorderd in deze beleidsperiode. U hebt nog anderhalf jaar om te tonen wat u kunt als Vlaams minister van Wonen. Laat ons niet vergeten dat uw partij, de N-VA, al bijna tien jaar verantwoordelijk is voor het woonbeleid in Vlaanderen. Maar de oppositie en de Vooruitfractie hebben het moeilijk om lichtpunten te vinden in het woonbeleid.

Uw aanpak blijft dezelfde: u verlegt het probleem en u ontkent uw verantwoordelijkheid. Want als wij vragen om meer sociale woningen te bouwen, dan zijn het de woonmaatschappijen en de gemeenten die onvoldoende doen. Als wij dan vragen of u wat strenger kunt zijn voor de gemeenten, of u hen kunt verplichten, dan zegt u dat u dat niet gaat doen. Als wij u vragen om ontwikkelaars te verplichten om betaalbare woningen te bouwen, dan wilt u dat ook niet doen. Daar zegt u ook "neen" op. En als wij u vragen om een noodprogramma voor sociale woningbouw, dan gelooft u daar ook niet in.

U doet nu opnieuw hetzelfde. In uw voorstel schuift u de hete aardappel door naar de lokale bestuurders, van wie wij allemaal weten – iedereen zit hier wel in een gemeenteraad – dat hun middelen op zijn. Dat is ook de reactie van de burgemeesters: met welke centen moeten ze dat doen?

Minister, kunt u mij vertellen waarom dit geen druppel op een hete plaat zou zijn? Hoeveel woningen zult u met deze maatregel laten bouwen in Vlaanderen, en wanneer? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Net als collega Tiebout ben ook ik een kind van de Vlaamse Rand. Net als hij stel ik al jaren vast dat de vrienden met wie ik ben opgegroeid, met wie ik heb gespeeld, met wie ik naar de speelpleinen ben gegaan, massaal uitwijken omdat zij zich in onze regio, in onze gemeente, geen woning meer kunnen veroorloven. Al jaren stel ik vast dat zij in snel tempo worden vervangen door anderstaligen, veelal vreemde nieuwkomers. Al jaren stel ik vast dat de sociale verdringing, die hier inderdaad de grondoorzaak is, destructieve gevolgen heeft op het vlak van ontnederlandsing, onderwijsniveau, verfransing, sociale cohesie, islamisering, en zeker en vast ook van het aftakelende

Vlaamse karakter van de regio. In mijn eigen gemeente, Beersel, groeit nog een op de drie kinderen op in een Vlaams gezin. Een beleid dat erop gericht is om dat probleem structureel aan te pakken, zal altijd op de steun van het Vlaams Belang kunnen rekenen.

Maar met wat hier vandaag voorligt, minister, vrees ik dat we er absoluut niet gaan komen. Je kunt met een kanon op een mug schieten. Maar wat jullie doen, is met een mug op een kanon schieten. Het enige wat jullie doen – en de heer Veys haalde het al aan – is de rekening doorschuiven naar de lokale besturen, die het dan mogen oplossen. En inderdaad, iedereen die al eens een gemeenteraad van ver of van dichtbij heeft bijgewoond, weet dat dat pure sciencefiction is omdat die middelen er gewoon niet zijn.

Dat zeg ik niet alleen, dat zeggen uw eigen N-VA-burgemeesters en -schepenen, die zich in de pers openlijk afvragen op welke planeet u leeft. Meer zelfs, de N-VA-schepenen van de gemeente waar u maandag uw plannen hebt voorgesteld, stelde dat de grond opkopen, zoals u voorstelt, voor een lokaal bestuur compleet onhaalbaar is.

Minister, hoe denkt u dat onze lokale besturen deze gronden, als ze al ter beschikking zijn, want dat is dan nog een heel ander debat, in godsnaam zullen kunnen financieren? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel, voorzitter. We gaan de spreektijd verdelen onder ons twee. We hebben hier heel goed aan samengewerkt.

Mijnheer Veys, ik was veel blijer met uw uitspraak bij Belga afgelopen maandag dan met het deel dat u vandaag herhaalt. U zegt vandaag dat het een druppel op een hete plaat is maar maandag stond daar ook bij dat het de zoveelste druppel was. En dat is het inderdaad. Dit is opnieuw een instrument dat we nodig hebben om die woningmarkt te organiseren en te verbeteren. Maar we doen dat op zeer veel manieren en met zeer veel instrumenten. Er is niet een magische oplossing à la Harry Potter, mijnheer Veys, ook niet voor u. U hebt die niet en niemand heeft die. We moeten de uitdagingen in de woningmarkt vandaag echt gericht aanpakken en dit is alweer een instrument om dat te doen.

Er zijn drie onderdelen in onze woningmarkt. Ten eerste heb je de sociale woningmarkt waar we moeten inzetten op aanboduitbreiding, iets wat we de laatste tijd doen. Er is daar een hervorming waar niemand vragen over stelt, maar ik was verleden week absoluut blij met het nieuws van het Grondwettelijk Hof dat onze hele hervorming van de sociale huisvestingssector overeind blijft. Dat is voor u blijkbaar niet belangrijk genoeg om een vraag over te stellen, maar het is een gigantische overwinning die we daar gehaald hebben.

Ten tweede proberen we ook aan de onderkant van de private huurmarkt maatregelen te nemen om het aanbod te vergroten via het geconventioneerd verhuren. In dit geval proberen wij dat te ondersteunen en het aanbod te vergroten door het leveren van renteloze leningen, want het geld moet ergens van komen. Er zijn ook nog andere maatregelen zoals de aangepaste indexatie. Ik heb er nooit een geheim van gemaakt dat de koopmarkt voor mij het belangrijkste onderdeel van onze Vlaamse woningmarkt is en blijft. Daar zijn twee belangrijke redenen voor.

Eerst en vooral is dat de ruggengraat van onze woningmarkt. Het buitenland, Nederland, Duitsland en Frankrijk, heeft veel grotere problemen en uitdagingen dan wij omdat wij een sterke eigenaarsmarkt hebben. De tweede reden is een sociale reden: het pensioen en het feit dat een huis een goed pensioen is. U weet

dat er al verschillende maatregelen genomen zijn in het verleden die juridisch gestruikeld zijn. Zo was het ontbreken van een sociale component de belangrijkste reden voor het Grondwettelijk Hof in 2013 om de toenmalige regeling onderuit te halen. Nu had ik toch wel gedacht dat dat een reden voor u zou zijn om dit toe te juichen. Nu zit er een zeer sterke sociale component in, namelijk dat men moet vallen binnen een bepaalde inkomensvoorwaarde en uiteraard geen ander onroerend goed in eigendom mag hebben.

Een bijkomende voorwaarde is dat het natuurlijk moet gaan om mensen uit de eigen streek. Daar speelt de verdringing een rol. Mensen moeten verder gaan zoeken want de woningmarkt in Vlaanderen is niet overal gelijkmatig verdeeld. Daarom moeten we ervoor zorgen dat mensen van de streek voorrang krijgen. Het zal ook de keuze van het lokaal bestuur zelf zijn om hierop in te tekenen of niet. Het moet trouwens niet altijd gaan over gronden die zij opkopen. Het kan ook zijn, zoals in Dilbeek, wat de heer Slootmans er niet bij zegt, dat de gemeente die grond al in eigendom had. Daar kun je natuurlijk mee verder gaan werken. Ik laat het tweede deel van de spreektijd aan mijn collega.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u voor het voorprogramma, collega. Deze materie is mij uitermate dierbaar en we hebben hier lang aan gewerkt op het kabinet. Sinds ik een nieuwe kabinetschef heb, heb ik onmiddellijk een doorbraak in dit dossier. *(Gelach en applaus bij de N-VA)*

Het verbaast mij een beetje, mijnheer Veys, dat u dit inderdaad bagatelliseert. Want eigenlijk herstellen we hier het grond- en pandendecreet, dat destijds is goedgekeurd in een Vlaamse Regering, met een Vlaamse minister van de Vlaamse Rand, Frank Vandenbroucke, die dat decreet net een uitstekend voorstel vond voor de Vlaamse Rand. Ook de toenmalige minister van Wonen vond dat een uitstekend voorstel. Na de vernietiging, in opdracht van mevrouw Van den Bossche als minister van Wonen, en ook na haar belofte om dat te herstellen, wat er spijtig genoeg niet van gekomen is, doen wij dat nu wel.

Maar wat is het verschil met de vorige regering? Nu is het socialer omdat we er inkomenscriteria aan toevoegen. Dit is een Vlaamse Regering die socialer is zonder socialisten. Mijn drive in dezen, als kind van de Vlaamse Rand, als minister van de Vlaamse Rand, is dat het, in eerste instantie, specifiek gegroeid is vanuit een sociale bekommernis omtrent de Vlaamse Rand en de verdringing daar. Is dit alleen zaligmakend? Neen, absoluut niet. Is dit nuttig en nodig in de Vlaamse Rand? Ja, zeker en vast. Omdat je moet vaststellen dat net daar bij ons in de Vlaamse Rand de grond- en woonprijzen heel hoog zijn. De prijzen van een appartementen zijn de afgelopen tien jaar met 45 procent gestegen, om een idee te geven. Zo zijn er nog wel extremere voorbeelden te vinden.

Die grond- en woonprijzen zorgen ervoor dat jongeren en jonge gezinnen zich niet kunnen permitteren om te blijven wonen in de eigen gemeente of streek. Ze vallen tussen twee stoelen: enerzijds verdienen ze te veel om in aanmerking te komen voor sociale huisvesting; anderzijds verdienen ze te weinig om een duur stuk grond te kunnen verwerven in de Vlaamse Rand. Hier bieden we een instrument om te kunnen ingrijpen op de private markt, en dat moeten we dan ook doen. Hoe minder mensen uit de eigen gemeente kunnen blijven wonen in de eigen gemeente, hoe groter de druk op het sociale weefsel, hoe groter de vervreemdingsdruk. En dat is uiteindelijk voor een lokale gemeenschap in totaal een slechte zaak.

Hier bieden we de gemeenten een instrument om ter zake een verschil te kunnen betekenen. Hiermee kunnen ze zeggen dat het misschien toch zinvol is om een woonuitbreidingsgebied aan te snijden. In de praktijk is men vaak terughoudend,

men wil namelijk geen aanzuigeffect ressorteren op mensen van buiten de gemeente. Dit kan een incentive zijn om het toch te doen, want dan kan men 40 procent van die kavels reserveren.

De voorzitter: Minister, het hoofdprogramma moet ook afgerond worden.

Minister Ben Weyts: Dat is prima, voorzitter. Het voorprogramma heeft zoveel tijd in beslag genomen!

Ik heb nog één puntje. Ik zal specifiek voor de Vlaamse Rand zorgen voor middelen. Laat ons er eerst voor zorgen dat dit decretaal wordt goedgekeurd met uw brede instemming zoals in het verleden ook is gebeurd. Daarna kunnen we specifiek voor de frontrunners, voor de gemeenten die hun nek uitsteken ten voordele van de Vlaamse Rand, tegen sociale verdringing, bekijken of we een financieel duwtje in de rug kunnen geven en hen dus ondersteunen.

De voorzitter: De heer Tiebout heeft het woord.

Jeroen Tiebout (N-VA): Minister, deze sociale maatregel is echt nodig, niet het minst in de Vlaamse Rand, maar bij uitbreiding in vele steden en gemeenten in Vlaanderen.

Wanneer zou dit ontwerp van decreet in werking treden? Wat is de startdatum? Hoe ziet u de financiële bijdrage aan de lokale besturen?

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Voorzitter, ik weet niet goed hoe ik moet reageren op dat antwoord. Blijkbaar moet de Vlaming voor betaalbaar wonen zijn hoop dan maar stellen in Harry Potter. Dat leid ik af uit wat jullie hier zeggen.

Jullie zeggen dat ik dit zou moeten toejuichen, maar u kunt niet eens antwoorden op de vraag hoeveel woningen er komen en wanneer. Zal dit effect hebben? Zal dit het verschil maken? Dat betwijfel ik, beste minister Weyts. Als u zo begaan bent met het sociale weefsel in Vlaams-Brabant, het is de provincie met slechts 3 procent sociale woningen, de helft van het Vlaams gemiddelde, dan zou ik daar mijn politieke energie in steken.

Het is niet de eerste keer dat er zo'n voorstel komt van de Vlaamse Regering. Ik zei het al, wij verwachten weinig effect. Wij zijn niet overtuigd dat dit geen druppel op een hete plaat wordt. Kunt u ons dat aantonen? Daar kreeg ik geen antwoord op.

Hoe moeten de gemeenten dit financieren? Met name die gemeenten die voor middelen enkel op minister van de Vlaamse Rand Ben Weyts kunnen rekenen, hoe moeten zij dit financieren? Hoe in godsnaam gaan jullie dit doen werken? hoeveel woningen zullen er worden gebouwd? Dat is een zeer simpele vraag. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Voorzitter, wat de probleemanalyse betreft is er geen discussie. Het gaat me om de instrumenten en daar blijf ik met dit plan serieus op mijn honger zitten, zeker wetende hoe lang jullie daaraan gewerkt hebben. Ten eerste weet u zeer goed dat het toepassingsgebied – vijf kavels – uiterst beperkt is. Dat is minder dan 1 procent van de woonvoorraad. Ten tweede liggen de inkomensgrenzen veel te laag, terwijl het net die midden-klasse is die vandaag om hulp schreeuwt en die we voor een sociaal weefsel bij ons willen houden. Ten derde gaan de gemeenten dit simpelweg niet kunnen financieren.

Dan komt minister Weyts in de pers aandraven met het Randfonds dat dit allemaal gaat oplossen. Ik heb het zelf berekend, zelfs met het totale budget van het Randfonds kunt u in de Vlaamse Rand in het allerbeste scenario welgeteld 44 percelen per jaar financieren. Dat komt neer op 2,3 woningen per gemeente per jaar, terwijl er jaarlijks duizenden vertrekken.

Hoe denkt u nu echt concreet dit destructieve probleem van sociale verdringing aan te pakken met dit plan? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (cd&v): Ook ik ben een kind van de Vlaamse Rand. Voor ons is dit wel degelijk een belangrijk dossier. Ik ben ook zeer tevreden dat er een doorbraak is in dit dossier. Zoals de minister terecht gezegd heeft: het is eigenlijk bedoeld voor de groep van veelal jonge gezinnen, tweeverdieners die niet de middelen hebben om in de eigen regio, in Vlaams-Brabant, de duurste provincie van Vlaanderen, een woning te kopen, maar die als tweeverdieners te veel verdienen om in aanmerking te komen voor sociale huisvesting. Net die groep willen we steunen, zowel voor henzelf als voor de gemeente, waar de sociale cohesie er ook mee gediend is dat die gezinnen daar kunnen blijven waar ze zijn opgegroeid.

In de regeling is er sprake van een financiële tussenkomst. Die moet wel terugbetaald worden. Is dat geheel of gedeeltelijk? Op welk moment moet dat dan juist gebeuren?

Er is ook een voorwaarde aan gekoppeld: men moet twintig jaar blijven wonen op die plek. Wat is de eventuele sanctie als men dat niet zou doen?

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Ministers, aanvankelijk was ik positief verrast toen ik de krantenartikels maandag zag: eindelijk een vervolg op Wonen in Eigen Streek. We hebben acht jaar mogen wachten, na het gefaalde Wonen in Eigen Streek van 2019. Mijn enthousiasme was echter van korte duur toen ik het artikel verder las. Want het blijkt dat u de factuur gewoon doorschuift naar de lokale besturen, zoals hier terecht gezegd is, en dat u dus ook deze legislatuur aan het verkwan-selen bent. Want, mijnheer Tiebout, u zegt: "Ik ben ook van de Vlaamse Rand", maar noch uw vrienden, noch mijn vrienden gaan hiermee een betaalbare woning vinden. In uw tweede repliek zegt u dat dit probleem breder gaat. Dan zegt de minister dat er alleen geld voorzien is voor de Vlaamse Rand. De problematiek gaat breder, maar er is geen geld en de factuur wordt doorgeschoven naar de lokale besturen.

In theorie klinkt het mooi. Het is alweer een mooie communicatie. Maar is het realistisch? Helemaal niet. Dat zijn niet mijn woorden. Dat zijn de woorden van de ene na de andere burgemeester en lokale schepen van Wonen vandaag in tal van kranten. Ik zou de gemeenten en de steden kunnen opnoemen: Leuven, Hoogstraten, Antwerpen, Boechout, Zwijndrecht, Mechelen, enzovoort. N-VA-schepe-nen, dus ook van uw partij, zeggen allemaal dat het niet realistisch of betaalbaar is. Er is amper één vraag: hoe kunnen lokale besturen dit in godsnaam financieren, wetende dat ze net een heel zware beslissing hebben moeten nemen om hun begroting op orde te kunnen houden? (*Applaus bij Groen en Vooruit*)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Ministers, het komt niet vaak voor dat er twee ministers vooraan staan. We zien dat dit dus zeker een gevoelig dossier is voor uw partij. Uiteraard is voor mijn partij de betaalbaarheid van woningen in de

regio waar ik woon, dat mensen in eigen streek kunnen blijven wonen, ook van zeer groot belang. De vraag is natuurlijk: is dit voorstel de oplossing voor de betaalbaarheid en voor de woningmarkt? Ik ben uiteraard ook heel benieuwd of het deze keer de juridische toetsing bij de Raad van State zal halen. Daar zijn we heel benieuwd naar.

Twee, ik wil graag een vraag stellen aan beide ministers. Ik ga niet herhalen wat de collega's gezegd hebben. Hebben jullie ook onderzocht of dit voorstel een prijsopdrijvend effect kan hebben op de woningmarkt? Ik kijk uit naar jullie antwoord.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw De Vroe, het is inderdaad gevoelige materie. Men heeft de twee meest sensitieve ministers van de Vlaamse Regering naar voren geschoven. Dit kan iets betekenen. Je moet alles van beleidsmaatregelen relativeren, maar dit kan misschien toch een beetje een slok op de borrel schelen. Wat de inwerkingtreding betreft: ik hoop natuurlijk op een snelle goedkeuring, een decretale basis. Vervolgens kunnen we met de uitvoeringsbesluiten aan de slag gaan. En vervolgens kan ik ook als minister van de Vlaamse Rand bekijken welke middelen we kunnen uittrekken vanuit het Vlaamse Randfonds om de eerste gemeenten die ter zake hun verantwoordelijkheid willen nemen, die hun nek willen uitsteken, een financieel duwtje te geven. Die zijn er wel degelijk, hoor.

We waren nog maar net maandag in Dilbeek, een gemeente van ongeveer 45.000 inwoners, een van de grootste van de Vlaamse Rand, waar men de huidige regel dankbaar heeft begroet en er ook gebruik van zal maken. Dat is goed.

Mijnheer Veys, u verwerpt nu wat u hebt aanbeden. Het is een regeling die destijds met veel enthousiasme is goedgekeurd door de toenmalige minister van de Vlaamse Rand, minister Vandenbroucke, door Freya Van den Bossche en door andere toenmalige socialistische ministers van de Vlaamse Regering. Wij maken die nog socialer en u zegt neen. U verwerpt wat u vroeger hebt aanbeden want dat is niet meer uw meug. Wij zijn niet veranderd, tenzij socialer geworden, nog socialer, maar u bent veranderd.

Mijnheer Sloomans, opnieuw, ik zou hier vooral reclame voor maken in de Vlaamse Rand en proberen zoveel mogelijk gemeenten ertoe aan te zetten om deze mogelijkheid te benutten en misschien ook het ruimere verhaal te vertellen. Het gaat namelijk niet enkel over kavels en gronden die ontwikkeld worden, maar evengoed over appartementen en over grote renovatieprojecten. Daar zit een zeer ruime toepassingsmogelijkheid om in te grijpen op de private markt, en om in te grijpen op die private markt zijn geen duizenden oplossingen of recepten voorhanden.

Ik hoor nu enkel 'parole, parole'. We delen dezelfde analyse, maar ik hoor nooit de oplossing. Hier ligt de concrete oplossing. Het is geen totaaloplossing, maar een deeltje van de oplossing om vooruit te geraken en om een verschil te kunnen betekenen. Daarmee zeggen wij als Vlaamse Regering in woord en daad: 'Ja, wij hebben een hart voor de Vlaamse Rand en ja, wij doen iets aan de sociale verdringing die zich manifesteert in de Vlaamse Rand.'

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Iedereen weet dat de afterparty het allerleukste is.

Er kwamen een paar zaken aan bod, eerst en vooral de financiering. Het is natuurlijk zo dat de gemeenten zullen moeten investeren in het systeem als ze

dat willen doen. Ze kunnen dat doen door geld vrij te maken als dat mogelijk is of ze kunnen eventueel eigen grond ter beschikking stellen. Maar het punt is natuurlijk dat men dat niet afgeeft. Mijnheer Van Rompuy, u hebt er ook naar gevraagd. Zodra die woning in handen zou komen van een niet-WIES, iemand die niet aan de voorwaarden voldoet, komt ze immers terug naar de gemeente. Dat is natuurlijk puur boekhoudkundig al een heel andere zaak voor de gemeente. Dan hebben ze daar al een heel andere kijk op hoe men dat moet gaan doen.

Iemand vroeg of het gericht is op de middenklasse. Ja, dat is exact de groep waar we over heel Vlaanderen de grootste uitdaging voor waarnemen op de woningmarkt. Dat is de groep die geen recht heeft op een sociale woning omdat men daar te veel voor verdient, maar te weinig verdient om zelf aan de bak te kunnen komen op de private koopmarkt, meestal in die regio's waar het het duurste is, met name de Vlaamse Rand, waar jullie het het vaakst over hebben, maar het zal niet alleen daar zijn. Er zullen voorwaarden worden uitgetekend waardoor verschillende gemeenten over heel Vlaanderen daar onder kunnen vallen.

De vraag over de juridische toets is ook gesteld. Dat is een heel terechte vraag want het is heel moeilijk om daar een heel specifiek systeem voor uit te werken, maar we denken dat dit in dit geval wel zal lukken. Waarom? Omdat het Grondwettelijk Hof er in 2013 uitdrukkelijk op heeft gewezen dat je een ondersteuning biedt, zonder dat er een sociale doelstelling achter zit. Door de inkomensvoorwaarden eraan te hangen, heeft dat wel een sociale doelstelling.

Ik ben heel blij met de laatste vraag, want het is een heel verstandige vraag: gaat dit een prijsopdrijvingsgeffekt hebben? Dat is eigenlijk de grote uitdaging waar je mee zit als je iets wilt doen op de woningmarkt. Je kunt daar heel veel doen. Je kunt regels opleggen zoveel je wilt. Er zijn hier ongetwijfeld mensen die dat graag zouden doen. Maar dat betekent dat er altijd iemand anders op de woningmarkt voor opdraait. Dat is het grote probleem. Want diens rendementsverlies of puur waardeverlies wordt dan ergens anders gepakt. Door dat de doen, heb je een kortetermijnoplossing, en daar kun je grote sier mee maken, maar op de lange termijn maak je de problemen alleen maar groter. De Nederlandse case is daar het mooiste voorbeeld van. Welk systeem je ook gaat uitwerken, altijd zul je moeten kijken dat de aanbieders op die markt er zelf niets bij inschieten en kunnen blijven aanbieden en nog een zeker rendement kunnen houden.

Er zijn heel wat systemen, bijvoorbeeld coöperatief wonen, waarbij je een aandeel koopt en geen eigen stenen of grond meer bezit. Er is de 'community land trust', een beetje te vergelijken met dit systeem, waarbij de grond in één hand wordt gestopt, eeuwigdurend, waar meestal een lokaal bestuur bij zit. Hiervan zijn er trouwens mooie voorbeelden. Maar iemand draagt altijd die kostprijs.

Dat is natuurlijk de manier waarop je die woonkost naar beneden kunt halen. Je kunt systemen zoeken maar je zult altijd moeten opletten dat je de aanbieder op de markt niet laat opdraaien voor wat je de afnemer wilt aanbieden. Daar zit de grote uitdaging. Dit systeem komt daaraan tegemoet. Dit zal dus geen prijsopdrijvend effect hebben.

Om nog even heel technisch te worden: men biedt maar negen maanden aan. Als binnen die negen maanden aan die prijs er geen geïnteresseerde is, dan wordt het vrijgelaten op de markt en dan zullen er mogelijk meer mensen geïnteresseerd zijn. Maar dan kan de verkoop plaatsvinden zoals elke andere verkoop.

De voorzitter: De heer Tiebout heeft het woord.

Jeroen Tiebout (N-VA): Minister, ik wil jullie bedanken om eindelijk, minstens voor de Vlaamse Rand, perspectief te bieden voor diegenen die er nu wonen of

denken om er te gaan wonen. Ik kijk uit naar de verdere uitvoering van dit decreet. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mijnheer Tiebout, u zit nog niet zo heel lang in dit Vlaams Parlement.

Mag ik u feliciteren met uw eerste vraag. *(Applaus)*

De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Ik ga de vraag van in het begin nog eens herhalen. De woonmarkt zit vast. We zitten met een groot probleem. Wat is een oplossing? Een overheid die beleid maakt dat het verschil maakt. *(Applaus bij Vooruit en Groen)*

Minister Weyts, u kunt nog altijd niet antwoorden. U hebt dat nog altijd niet gedaan. Minister Diependaele doet dat ook niet. Zelfs met twee kunnen jullie nog altijd op een vraag niet antwoorden. Hoeveel woningen zullen er gebouwd worden? Zal die maatregel werken? Dat is de vraag die ik u heb gesteld. Over één ding zijn we het eens: het contrast is duidelijk tussen de Vooruitfractie, die wil dat een sterke overheid het verschil maakt, en een N-VA-minister op Wonen die wegkijkt. We hebben een minister die zegt dat de gemeenten het wel zullen oplossen, terwijl alle gemeenten, over de partijgrenzen heen, zeggen dat ze de centen niet hebben om dat te doen. Het zal niet werken.

Ik ben het beu om hier op halfbakken voorstellen te reageren. Jullie weten heel goed wat jullie moeten doen: zorgen dat er betaalbare woningen gebouwd worden. Maar het enige dat jullie doen is wegkijken en beterschap beloven. De Vlaming die op zoek is naar een betaalbare woning weet wel beter. Die moet niet op deze Vlaamse Regering rekenen. Die heeft al lang de hoop opgegeven. Dat moet veranderen. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, ik twijfel niet aan jullie goede intenties maar jullie mogen de mensen toch ook geen blaasjes wijsmaken. *(Opmerkingen)*

Zeggen dat je met dit plan ook maar een sikkepit gaat veranderen aan het destructieve fenomeen van sociale verdringing, is de waarheid geweld aandoen. Een element dat daarbij nog niet is aangeraakt, en dat me ook ergert, is het pertinente feit dat ook in dit dossier, net als in het vorige, de olifant in de kamer niet wordt genoemd. En dan kom ik bij de oplossing van minister Weyts. Want hoe komt het dat de vastgoedprijzen in de Vlaamse Rand de lucht in schieten? Hoe komt het dat onze jonge gezinnen massaal moeten uitwijken? Kom kijken in Machelen, kom kijken in Vilvoorde, in Drogenbos, in Lot en Ruisbroek. U zult met uw eigen ogen vaststellen hoe het komt dat die vastgoedmarkt inderdaad oververhit is en onze woningprijzen doet exploderen. Dat komt door de massale en onophoudelijke immigratie-invasie die ons land en onze Vlaamse Rand overspoelt. Wie sociale verdringing wil tegengaan zal daar de sleutel en de oplossing moeten zoeken. Al de rest is gerommel in de marge. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het beter beschermen van kinderen op school

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het wangedrag van leerkrachten tegenover leerlingen met autisme in Ninove

ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Leerlingen met autisme die door leerkrachten op Whatsapp worden vernederd en uitgelachen als dik en lomp. Met pennenzakken gooien naar kinderen. Er is zelfs een leerling vastgetapet op een stoel omdat hij te druk zou zijn. Na wekenlange drama's in de kinderopvang klinken dat soort verhalen pijnlijk herkenbaar. Dan is de vraag opnieuw heel simpel: werkt de controle? Kunnen ouders gerust zijn dat hun kinderen veilig zijn op school? Worden klachten opgevolgd? Wordt er ingegrepen?

Als ik lees wat er gebeurd is in Ninove, maak ik me zorgen. Een leerkracht die het wil aanpakken wordt weggepest. Een eerste klacht lost niets op. Een tweede klacht leidt pas tot bijkomende stappen als het in de pers uitlekt.

Die zaak in Ninove staat ook niet op zichzelf. We konden gisteren ook lezen dat in Lier leerlingen in september naar de directie stapten met een verhaal én bewijzen dat er een leerkracht was die examenvragen ruilde voor naaktfoto's. Wat was de maatregel? Hij moet voortaan lesgeven met de deur open, en het onderzoek loopt nog altijd. Dan vraag ik me dus toch af of dat het voorzorgsprincipe in de praktijk is. We weten uit het hoger onderwijs dat een probleem van grensoverschrijdend gedrag lang kan dooretteren. Vooruit eist dat een school een veilige omgeving is voor leerlingen én voor leerkrachten. Minister, dat kan alleen met procedures die werken en die worden gevolgd. Vandaag heb ik toch echt de indruk dat het fout loopt.

Ik lees wat ik lees in de krant, en ik ben benieuwd naar uw antwoorden, maar dat klinkt alsof verantwoordelijkheden worden doorgeschoven en procedures vooral worden gebruikt als een excuus om niet te moeten ingrijpen. Het lijkt ook vooral alsof er wordt geïmproviseerd. Dat kan natuurlijk absoluut niet. Wat zijn die procedures? Bij wie kan men klacht indienen, problemen melden? Wat gebeurt daar dan mee? Hoe worden die klachten onderzocht? Quid het voorzorgsprincipe? En vooral, en dat is mijn vraag aan u vandaag, wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat onze kinderen beter beschermd zijn op school? (*Applaus bij Vooruit en Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Collega's, minister, inderdaad, net met betrekking tot een school die eigenlijk bekendstond als een school die inzet op inclusie, op welzijn, op welbevinden, een school waar kinderen van ver buiten de gemeente naartoe kwamen, net omdat men dacht dat kinderen met een beperking, met autisme of ADHD, daar goede speciale zorgen zouden krijgen, blijkt dat achter die façade van welzijn en welbevinden een achttal leerkrachten – we gaan zeker niet alle leerkrachten over één kam scheren – ervoor zorgden dat er veeleer een

sfeer van pesterijen, vernederingen en zelfs aantasting van de fysieke integriteit was. Leerkrachten die daartegen wilden ingaan, die zich daartegen verzetten, werden zelf ook weggepest. Dat is natuurlijk niet de cultuur die we willen in scholen.

Minister, we hoorden in Het journaal dat het tien jaar geleden was dat de inspectie nog was langsgekomen in die school. Er is ondertussen ook een gerechtelijk onderzoek gestart. U hebt de inspectie gevraagd om langs te gaan, om toch wel op korte termijn poolshoogte te nemen van wat daar precies aan de hand is. We konden ook lezen dat het rapport van die inspectie gisteren beschikbaar zou zijn. We weten ook dat slechts een van die leerkrachten is geschorst, dat al die andere leerkrachten nog lesgeven, dat de ouders daar toch wel ongerust over zijn. Sommige ouders laten in de kranten optekenen dat ze hun kinderen niet met een gerust hart naar die school laten vertrekken.

Minister, is het rapport van de inspectie gisteren inderdaad tot bij u gekomen? Wat staat daarin, en hoe gaat u daar gevolg aan geven?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Voorzitter, collega's, minister, op korte tijd verschijnen twee erg schrijnende verhalen in de pers over leerlingen die worden gepest. Ik zal heel de uitleg daaromtrent die mijn collega's net hebben gegeven, niet herhalen. Het gaat om leerlingen waarbij de zorg eigenlijk voorop zou moeten staan, en ook om een hbo5-leerkracht die blijkbaar examenvragen zou geven in ruil voor naaktfoto's en seks. Ik denk dat iedereen het erover eens is dat dat echt niet door de beugel kan. Dat raakt mij als ouder, en ik denk dat alle ouders daardoor gechoqueerd zijn.

Het is ook al gezegd dat een school een veilige omgeving zou moeten zijn voor kinderen. Ik wil wel benadrukken dat dat mijns inziens geïsoleerde gevallen zijn, dat de meeste leerkrachten natuurlijk het beste van zichzelf geven, dat zij met passie lesgeven en dat zij zelf ook worden geraakt door dit soort feiten die dan naar boven komen. Het is wel heel belangrijk om dat kader te schetsen. Zolang zulke feiten echter gebeuren, moeten wij daar natuurlijk vragen over stellen en moeten we maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat dit minder of niet meer gebeurt.

Ik heb drie vragen voor u, minister. Ten eerste, welke extra maatregelen neemt u om dat soort feiten te voorkomen? Ten tweede, werd er volgens u correct gereageerd door de scholen, de koepels en de inspectiediensten? Ten derde, hoe kunnen we de kwaliteitszorg op school verder versterken om die veilige plek te bieden aan alle leerlingen en aan leerkrachten die op een andere manier willen omgaan met leerlingen?

De voorzitter: Collega De Witte, u bent zeker niet de enige, voor alle duidelijkheid. Ik zal het nog eens herhalen: het reglement zegt dat u slechts één actuele vraag mag stellen. Maar iedereen doet het. Dus u bent zeker niet de enige schuldige. Maar in de toekomst, vanaf volgende week, collega's: één concrete actuele vraag.

Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik sta in beginsel altijd aan de kant van de leerkrachten. Dat maakt dus ook dat ik de afgelopen dagen, of onmiddellijk na de lancering van de krantenkoppen, niet voor de camera gesprongen ben om op grond van die krantenkoppen straffe verklaringen af te leggen of beschuldigende vingers uit te steken. Net omwille van de zorg omtrent leerlingen en leerkrachten heb ik wel getracht om onmiddellijk te schakelen, direct en snel maar sereen, door

onmiddellijk ook de onderwijsinspectie te vragen om zich te vergewissen van de feiten en de zaken zowel te bekijken à charge als à décharge.

Wat de middenschool van Ninove betreft, heb ik vastgesteld dat men al preventieve maatregelen had genomen. Men had namelijk al een schorsing uitgesproken ten aanzien van een leerkracht, een preventieve schorsing bij wijze van bewarende maatregel. Verder had men ook een crisismanager aangesteld. Ik heb vandaag van onze onderwijsinspectie een eerste rapport gekregen. Ik kan daar geen nadere info over geven, gelet op de twijfel over de vraag of het parket nog enige actie zal ondernemen. Het parket is zelf nog in dubio, bekijkt de zaak nog, bekijkt of er verdere stappen gezet zullen worden en of er procedures zullen volgen. Ik kan u wel zeggen dat blijkt dat niet alles is wat het lijkt. Ik vrees wel dat er al te snel reputaties en mensen door het slijk worden gehaald, dat dat heel snel gaat.

En ik herhaal dat ik in dezen – en u mag mij daarvoor terecht partijdigheid verwijten – in beginsel altijd aan de kant van de leerkracht sta. Ik zie toch ook dat er een andere reactie, een tegenreactie, op gang komt van sommige ouders. Ik wil dus vragen om daar toch wat terughoudendheid aan de dag te leggen.

Wat de zaak in Lier betreft, is de klacht van recentere datum. Ik heb begrepen dat er aanvankelijk geruchten waren en dat de directie daarop heeft gereageerd met te vragen om, als er daaromtrent concrete klachten of meldingen waren, die tot bij de directie te brengen. Dat is uiteindelijk ook gebeurd. Vervolgens heeft men ook opgetreden. Maar ook daar heb ik onmiddellijk de onderwijsinspectie in gang gezet en opnieuw gevraagd om snel, direct en sereen te werken. Dus ik zou ook willen vragen om die dossiers met dezelfde attitude te benaderen. Ik vind het prima dat men snel en direct werkt maar men moet ook sereen werken.

Ik zal, ook op grond van de evaluatie van het parket, vervolgens ook wat openbaarheid en wat ruchtbaarheid kunnen geven aan de bevindingen van de onderwijsinspectie, om vervolgens de volgende stappen te zetten. Ik zal misschien in mijn volgende repliek wat nader ingaan op de procedures en op de rol van de onderwijsinspectie zoals die vandaag bestaat en die versterkt werd in haar totaliteit. Maar ik kan wel zeggen dat we de afgelopen jaren net gewerkt hebben aan het verbeteren en verscherpen van de procedures en dat we ervoor gezorgd hebben dat er meer inspecties en meer doorlichtingen gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, dan kijk ik vooral uit naar uw volgende repliek, want het is voor ons heel simpel. Ofwel zijn de procedures niet gevolgd en dan is er inderdaad echt een probleem binnen die school. Ofwel zijn de procedures wel gevolgd maar dan is er, denk ik, toch ook een probleem met de procedures. Want in het geval van die eerste school waren er toch al een aantal jaren meldingen of waren er toch al meldingen geweest en zijn die een hele tijd blijven liggen, is daar niets mee gebeurd en kon het pestgedrag gewoon doorgaan. Eigenlijk verwacht ik ook gewoon in beide gevallen dat u als minister ingrijpt en dat u de verantwoordelijkheid niet van zich afschuift.

Want het kan toch niet dat je als ouder eigenlijk afhangt van de 'chance' of een directeur zijn verantwoordelijkheid wil nemen of niet. Laat ons dus inderdaad eens kijken naar de rol van de onderwijsinspectie. Moeten we de rol van de onderwijsinspectie daar ook niet structureel versterken, zoals dat vandaag gebeurt bij de zorginspectie? Laat ons eerlijk zijn: dat zal moeten gebeuren. Op het moment dat er klachten binnenkomen, dan moet structureel, onmiddellijk, de beslissing genomen worden om in een school nader te gaan bekijken of er een probleem is, en wat het probleem is, zodat er onmiddellijk kan worden ingegrepen. Bent u bereid die procedure te herbekijken?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik denk dat we bij dit voorval allemaal een beetje de vergelijking maken met de kinderopvang. U zegt dat u aan de kant van de leerkrachten staat, maar we moeten toch ook allemaal aan de kant van kwetsbare kinderen staan? Ik denk dat het in dit geval ook normaal is dat we over het voorzorgsprincipe, zoals dat geldt in de kinderopvang, ook nadenken in de scholen. Als er ook maar enige twijfel is of kinderen op een onheuse manier behandeld zijn, of gepest zijn of hun fysieke integriteit zelfs werd aangetast, dan moeten er toch een aantal mechanismen in gang treden, minister, om ervoor te zorgen dat die kinderen beschermd worden. Voor mij is het niet duidelijk of dat voldoende is gebeurd in die school in Ninove, en of dat in andere scholen voldoende is gebeurd.

We hebben allemaal het hoofd van de inspectie op het nieuws kunnen horen. Die zegt heel duidelijk: "We hebben veel te weinig middelen om alle scholen tijdig te gaan inspecteren." In het decreet staat ingeschreven dat dat om de zes jaar zou moeten gebeuren. Nu slagen ze er zelfs niet in om scholen om de tien jaar te inspecteren. Dus, minister, als de inspecteur-generaal zoiets zegt op het journaal ... *(Opmerkingen van minister Ben Weyts)*

Ik vond dat een noodkreet, als een inspecteur-generaal ...

De voorzitter: Collega Meuleman, kunt u afronden?

Elisabeth Meuleman (Groen): Dus mijn vraag is dan: op welke manier bent u van plan om de inspectie verder te versterken, om die doelstelling uit het decreet van 2018, om scholen om de zes jaar te inspecteren, waar te maken? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Ja, minister, "snel, direct en sereen": daar kan natuurlijk niemand tegen zijn. Maar dat was niet onze vraag. Ik onderschrijf dus uw aanpak als het gaat over snel, direct en sereen, maar de vraag is: wat zijn de concrete maatregelen, en waar schort het? Mijn beide collega's hebben al gesproken over de onderwijsinspectie. Ik ga dat punt niet herhalen, maar ik heb nog twee andere concrete vragen.

Ten eerste is er de interne kwaliteitszorg: moeten daar extra maatregelen genomen worden, zoals meer instrumenten voor directies om om te gaan met grensoverschrijdend gedrag? Moet er een meldpunt komen vanuit het onderwijs voor dat soort gevallen? Dat is dus de interne kwaliteitszorg.

Ten tweede is er de preventie. Moet er meer preventie komen rond dergelijke punten? Wat is de rol van de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) daarin? Dat zijn toch een aantal assen waarvan u als minister kunt zeggen: "Ik ga dat onder de loupe nemen en bijsturen indien nodig."

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ook vanuit de N-VA-fractie: de zaken die we gelezen hebben, die kunnen absoluut niet. Als we regelmatig acties doen tegen pesten, dan is de laatste die mag pesten, toch wel de leerkracht, of in sommige gevallen de directeur die niet optreedt, en die bijgevolg leerkrachten en leerlingen in de kou laat staan. Het is inderdaad cruciaal voor zowel de leerlingen als voor alle andere leerkrachten op de scholen die het zeer goed doen, dat diegenen die het verpesten, eruit worden gehaald. Ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn.

De actie die u gedaan hebt, minister, is de inspectie laten gaan kijken of de procedures daar zijn gevolgd, wat het tijdsverloop is en wat er wel en niet gebeurd is. Uit uw antwoord begrijp ik dat wat in de pers staat en wat er feitelijk is gebeurd, twee zaken zijn die niet altijd sporen. Ik denk dat er één belangrijke oproep is, naar alle leerkrachten en leerlingen, om te spreken als ze zulke zaken zien. Want dat is het verschil tussen een school en een kinderopvang: dat leerlingen en leerkrachten kunnen spreken. Dat is de eerste stap om dergelijk gedrag te stoppen.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, pubers met autisme vasttappen met duct tape, hen vernederen, hen uitlachen ... Dat zijn zaken die niet door de beugel kunnen in een school. En ook hier geldt, zoals in de kinderopvang, dat oplopende frustraties of stress bij leerkrachten geen excuus mogen zijn voor dergelijk wangedrag van een leerkracht naar een leerling. Die leerkrachten die kwetsbaren op zo'n manier benaderen, die moet u aanpakken, want dat gedrag is ongepast, en dat laat sporen na bij zowel het kind, als bij de ouder, als bij het imago van de school, als voor het imago van het lerarenberoep, voor zij die het wel goed doen.

Dit probleem in Ninove, waar ik woon, in een school die nochtans een goede reputatie heeft qua zorg, toont ook aan hoe weinig onze maatschappij is afgestemd op het omgaan met kinderen met Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD), met Attention Deficit Disorder (ADD), met autismspectrumstoornis (ASS) of met een andere leerstoornis. Er moet meer geïnvesteerd worden in mensen en in middelen om die kloof te dichten, om zorg te dragen, om onderwijs te kunnen geven aan kinderen die een beetje anders zijn.

Mijn vraag is, minister: zult u extra middelen, zult u extra mensen vrijmaken hiervoor?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Dank u wel, collega's, voor de vraag. Wat onze fractie betreft, kan grensoverschrijdend gedrag nooit. Het kan niet, in gelijk welke situatie. En onderwijs, scholen, minister, moeten veilige plekken zijn, voor alle leerlingen, maar zeker ook voor de meest kwetsbare leerlingen.

Vorig jaar vroeg ik via een schriftelijke vraag een aantal cijfers bij u op, en daar leerde ik dat het Kinderrechtencommissariaat in het afgelopen jaar 45 gevallen van aantasting van de integriteit van leerlingen door leerkrachten voor kreeg. Volgens het Kinderrechtencommissariaat was dat nog maar het topje van de ijsberg.

We weten dat scholen autonoom zijn in het uittekenen van het preventiebeleid. Ze worden daarin ondersteund door de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en door de pedagogische begeleidingsdiensten. De inspectie komt langs. De bedoeling is inderdaad dat dat om de zes jaar gebeurt. Ik haalde hier al verschillende keren aan, minister, dat het echt belangrijk is dat de inspectie een controlerende rol kan opnemen, en niet echt die begeleidende rol moet opnemen.

Vandaar mijn vraag, minister: hoe zult u ervoor zorgen dat de onderwijsinspectie om de zes jaar langs kan gaan bij die scholen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Laat ons ten eerste geen vonnissen vellen op grond van krantenkoppen. Ik vraag u echt om daar toch enige terughoudendheid aan de

dag te leggen. We grijpen in op grond van onderzoeken van onderwijsinspectie en/of parket. Dat is de logica zelf.

Waar kun je vandaag terecht? Het is eigenlijk een cascade. Als je klachten hebt, zowel als leerling, ouder, of als leerkracht ... In eerste instantie kun je natuurlijk te rade gaan bij de leerkracht of de directie. Ten tweede heb je het schoolbestuur. Ten derde kun je bij de koepel terecht, of in geval van de kinderen bij de kinderrechtencommissaris. Voor leraren hebben we de vertrouwenspersoon. Dus die moeten er zijn. Maar daarnaast hebben we ook specifiek een meldpunt bij de onderwijsinspectie. Het meest onafhankelijke en het meest vertrouwenwekkende en de meest neutrale positie ten opzichte van de school in kwestie, is denk ik bij de onderwijsinspectie. En desgevallend kan men natuurlijk ook wel voor heel ingrijpende zaken bij het parket terecht.

Maar het allerbelangrijkste is – en dat is gelukkig in deze tijd wel even anders dan andere tijden – dat men kan spreken, dat men ervoor kan uitkomen. En die evolutie zien we wel.

En daarenboven, wat betreft de rol van de onderwijsinspectie, hebben we de budgetten al verhoogd, mevrouw. Sinds het begin van deze regering zijn we van 15,8 naar 19 miljoen euro gegaan voor de onderwijsinspectie, hebben we het aantal inspecteurs gevoelig verhoogd, en hebben we natuurlijk ook het aantal doorlichtingen gevoelig verhoogd, met een kwart meer. Als ik het schooljaar 2019-2020 vergelijk met 2021-2022, dan zijn we van 396 naar 495 gegaan. Een kwart meer inspecties. En heel specifiek: de middenschool in Ninove was vijf jaar geleden geïnspecteerd. De school in Lier was verleden jaar geïnspecteerd.

En dus, u zegt het totaal verkeerd. Vroeger was het zo dat de regel was: één keer om de tien jaar. Nu doen we het één keer om de zes jaar. En ik geef u de cijfers die die praktijk ook illustreren. En dus, dat verandert wel ten goede.

Maar het belangrijkste is dat we met z'n allen vooral die boodschap geven: bij het minste vermoeden, kom naar buiten, treed naar voren. En we zien dat die boodschap steeds meer begint te werken, dat het niet zo is dat er een soort zwijgsfeer heerst, maar dat die steeds meer wordt doorbroken. En daar zullen we ook campagnematig verder op werken, richting de scholen, richting leerlingen, samen met het Kinderrechtencommissariaat, samen met de Vlaamse Scholierenkoepel. We werken er verder op om de zwijgcultuur van weleer te doorbreken.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Ik denk dat het een terechte opmerking is dat we niet moeten oordelen op basis van krantenkoppen. Maar ik vind het natuurlijk wel heel jammer dat u hier vandaag geen duidelijkheid hebt kunnen verschaffen over wat er dan wel fout gelopen is ... (*Opmerkingen van minister Ben Weyts*)

... en of de procedures vanuit Onderwijs hebben gewerkt. Minister, u snapt toch dat, als wij dit soort verhalen lezen, als parlementsleden, als ouders, wij ons zorgen maken? En dat wij willen weten dat de procedures werken. U hoeft zich niet zo aangevallen te voelen. Dat is een perfect normale vraag.

Want ondertussen stapelen de verhalen zich op in de kinderopvang en nu krijgen we verhalen in het onderwijs. U begrijpt toch ook dat ouders er niet meer gerust in zijn dat hun kinderen veilig zijn en dat er wordt ingegrepen bij klachten. Dat is nochtans een kerntaak van de overheid, minister, dat we ervoor zorgen dat onze kinderen veilig zijn op school, dat ze beschermd zijn.

En dus verwacht ik dat u, na dit soort verhalen, met de onderwijsverstrekkers aan tafel gaat zitten om te kijken of die procedures werken en waar ze moeten

worden verbeterd, dat ze kunnen worden toegepast, dat de onderwijsinspectie wordt versterkt, dat zij die meldpuntfunctie deftig moet opnemen.

Ik hoop dat we die les toch geleerd hebben uit de kinderopvang. We mogen toch niet opnieuw van incident naar incident gaan. Ik denk dat we echt moeten kijken dat we daar niet dezelfde fouten maken en het probleem structureel aanpakken. *(Applaus bij Vooruit en Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, u reageert inderdaad zeer geagiteerd.

En eigenlijk zegt u nu dat de inspecteur-generaal van uw eigen inspectie, van uw administratie fout is. Die heeft gezegd: "De laatste keer dat er geïnspecteerd is, is meer dan tien jaar geleden." U zegt nu dat het vijf jaar geleden is. Daar zit een tegenspraak in. Ik zou graag willen dat die opgeklaard wordt. De baas van uw eigen administratie, van de inspectie heeft luid en duidelijk in het journaal gezegd: "Er is in het decreet inderdaad ingeschreven dat wij om de zes jaar moeten inspecteren – in 2018 decretaal verankerd –, maar wij kunnen dat niet waar maken. Er zijn heel veel scholen waarbij het langer geleden is dan tien jaar, langer geleden is dan acht jaar, dat er nog inspectie langs is geweest." Zegt u hier nu – want u hebt dat daarnet gezegd – dat uw eigen inspecteur-generaal liegt, dat hij fout is? Of zegt u dat u gaat bekijken of u die objectieven van om de zes jaar kunt halen dan wel of er extra geïnvesteerd moet worden? Want de vraag was duidelijk: we hebben meer middelen nodig om aan die doelstelling te kunnen voldoen. Minister, ik wil van u graag klaarheid, want u spreekt het hoofd van uw eigen administratie tegen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Collega's, minister, in een samenleving die op heel veel vlakken onzekerder en harder wordt, is het natuurlijk extra belangrijk dat die school een veilige omgeving is. Als ik bijvoorbeeld mevrouw Vandromme hoor zeggen dat er 45 gevallen zijn per jaar – als ik het goed begrijp – en dat dat het topje van de ijsberg is, dan denk ik dat we toch echt een probleem hebben in ons onderwijs.

U hebt beschreven wat de evolutie is binnen de inspectie. U hebt niet gereageerd op mijn vraag omtrent meer preventie. Ik denk dat in een situatie waar heel veel leerkrachten onder druk staan door het lerarentekort, nood aan preventie en hulp op die as ook heel belangrijk is, via de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's), via de pedagogische begeleidingsdiensten. Dus ik verzoek u om ook die piste zeker niet uit het oog te verliezen. *(Applaus van Jos D'Haese)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Raad van State betreffende de knip in de groenestroomcertificaten

De voorzitter: Collega's, voor alle duidelijkheid, het advies van de Raad van State is jullie deze morgen, op vraag van collega Rzoska, allemaal bezorgd.

De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, u had de zeer nobele bedoeling, die u met ons allen deelt, om oversubsidiëring van zonnepanelen aan te pakken. Vervolgens bent u met een ontwerp van decreet naar de regering getrokken,

zoals dat gaat, en is dat ontwerp van decreet, zoals dat gaat, naar de Raad van State gestuurd voor advies.

Maar toen bestond er al grote ongerustheid. Wat is de impact daarvan? Zou u er wel in slagen om op een chirurgische manier alleen die grote bedrijven die zwaar onrechtvaardig overgesubsidieerd zijn, aan te pakken, of dreigden ook andere bedrijven en investeerders getroffen te worden? Wat is de rechtszekerheid? Kunnen we zomaar die regels aanpassen? Kunnen we inbreken in aangegane engagementen? Grote bezorgdheden. Er zou misschien zelfs discriminatie kunnen zijn.

Gisteren kwam dan het advies en u lanceerde een persbericht: "Hoera, de Raad van State zegt: 'Ja, dit kan overheidssteun zijn.' Dus moeten daar regels op toegepast worden en kan de regering ingrijpen om die te verlagen. Ja, wij mogen inbreken in die engagementen." U voegt er wel nog aan toe dat de overheid nog bijkomend cijfermateriaal moet aanleveren om de Raad van State gerust te stellen dat we oversubsidiëring wel degelijk in kaart kunnen brengen.

Wij hebben het advies gekregen en ik heb het gelezen. Wat blijkt? Een stuk van het advies is niet in het persbericht vermeld. De Raad van State is er toch wel wat bezorgd over dat u regelgeving van één aspect van de Europese regelgeving uit haar context trekt om hierin in te brengen. Dat zou misschien wel gaan, maar dat is toch een beetje een samenraapsel van regelgeving. Bovendien is niet helemaal duidelijk wat oversubsidiëring nu eigenlijk is. Wanneer heeft een bedrijf volgens de toenmalige en huidige regelgeving te veel geld gekregen? Nog veel belangrijker, de Raad van State zegt ook dat als u gaat ingrijpen bij de groenestroomcertificaten van zonnepanelen, u dat dan ook moet doen bij de andere hernieuwbare energie. Met andere woorden, voor de Raad van State is het alles of niets: ofwel pak je alles af, ofwel niets. Dus, minister, er is grote ongerustheid. Gaat u dit decreet stoppen of aanpassen om de ongerustheid weg te nemen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega.

Ik heb twee correcties. Eén, u zei dat ik de bedoeling had om oversubsidiëring aan te pakken. Neen, ik heb die. Twee, 'hoera', dat hebben wij niet gecommuniceerd. Dat stond niet in het persbericht. Dat zijn twee rechtzettingen, 'just is just'. *(Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz)*

U weet dat er in het verleden keuzes zijn gemaakt waarvan iedereen achteraf gezien zegt: "Minister, dat waren in die tijd misschien keuzes die te verantwoord waren, maar vandaag de dag is dat eigenlijk fout." Ik heb toen gezegd dat ik dat zou laten bekijken. Dat is ook niet meer dan normaal, dat een minister dergelijke oversubsidiëring bekijkt.

We hebben een decreet gemaakt waarvan vooraf werd gezegd dat dat contractbreuk was, dat het rechtsonzekerheid creëerde, dat het geen staatssteun is en dat ik dat niet kon. Wat blijkt nu? Jullie hebben het advies allemaal gezien. De Raad van State is heel duidelijk en zegt dat groenestroomcertificaten een vorm van staatssteun zijn en dat overcompensaties beschouwd moeten worden als verboden staatssteun. De Raad van State zegt ook heel duidelijk dat onze aanpak geen contractbreuk is en dat onze regeling niet in strijd is met het vertrouwensbeginsel. Wel zegt de raad – en dat stond ook in mijn persbericht – dat de Europese de-minimisdrempel, zijnde het onderscheid dat we maken rond die 200.000 euro – omdat we inderdaad niet de bedoeling hebben om de gezinsinstallaties in het vizier te nemen – wel een objectief criterium is, maar misschien verder onderbouwd moet worden.

Dus, collega's, als minister kan ik dan twee dingen doen. Er is heel veel tegenstand, uiteraard. Diegenen die grote belangen hebben bij dit dossier, gaan strijden. Wat moet ik dan doen? Ik moet ervoor zorgen dat we de vragen die de Raad van State nog had, dichttimmeren. Die bedoeling heb ik, collega Schiltz. Ik heb al een eerste advies gevraagd om te weten of we het juridisch kunnen dichttimmeren.

Uiteraard zal ik dat nog voorleggen aan de Raad van State. Maar de boodschap is heel duidelijk: de energiefactuur ontploft van hier tot in Tokio. Het geld is op. Niets doen is geen optie.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, wij hebben inderdaad hetzelfde doel: de oversubsidiëring aanpakken. Collega Maurits Vande Reyde is hier niet, maar hij is de grootste medestander om oversubsidies aan te pakken.

We verschillen wel in aanpak. In de pers slaat u zich nogal stoer op de borst en bent u een beetje de Robin Hood die het onrechtvaardig geïnde geld, het van de overheid gepakte geld bij de rijken gaat terugpakken. Maar in werkelijkheid, vrees ik, dreigt u een beetje de vrekkige prins Jan te worden, die iedereen kaalplukt, niet alleen de rijken, maar iedereen, en die vooral zichzelf belangrijk vindt.

Excuseer mij dat ik een beetje hard ben, maar het is veel meer dan dat. U lanceerde weliswaar wel een hoerapersbericht. Daar stond het woord 'hoera' niet in, maar het was triomfalisme alom, en u tikte iedereen die het had aangedurfd om kritisch te zijn op de vingers. "Zie je wel," zei u tot iedereen die kritiek had, "het kan wél!" Maar u hebt wel, in datzelfde persbericht, de helft van het advies verzwegen. U zegt nu dat er wat bezorgdheden waren, maar dat u ze gaat dichttimmeren, dat u advies hebt gevraagd. U hebt in de mail die we hebben gekregen effectief het juridisch advies bijgestuurd. En wat blijkt? Ook daar ontbreken pagina's! Dat begint ergens halverwege dat advies.

Ik weet dus niet waar we nu staan. En daarbij, minister, ook de mensen die hebben geïnvesteerd in hernieuwbare energie weten dat niet. Want het zijn niet de grote bedrijven die protesteren. Weet u wie er protesteert? Burgercorporaties en kmo's die destijds te goeder trouw hebben geïnvesteerd om bij te dragen aan onze doelstellingen. Die dreigen mee het kind van de rekening te worden. Met andere woorden: u pakt niet alleen het geld van de rijken maar vooral het geld van de hardwerkende Vlaming en de kmo'er die uw en onze doelstellingen delen.
(Applaus van Bart Van Hulle)

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, toen u in februari met het idee kwam, hebben wij u gesteund. Eindelijk een minister die het toch wel absurde systeem wou beëindigen! Ook al zat uw partij al jaren in de Vlaamse Regering, wij waren zeer blij dat u met het idee kwam om 1,2 miljard euro uit de energiefactuur te halen. Dit nieuws heeft er misschien wel toe geleid dat ze de Boerentoren in Antwerpen niet gaan volhangen met zonnepanelen. Wie weet, collega's, is dat ook niet de meest esthetische optie.

Nu is er een advies van de Raad van State waarmee u voor een groot stuk uw gelijk haalt. U zegt dat u andere dingen nog moet herformuleren en hermotiveren. Minister, wanneer kunnen wij uw ontwerp van decreet in dit parlement ontvangen, zodat wij zo snel mogelijk die 1,2 miljard euro uit de energiefactuur kunnen halen, zonder dat de kleine investeerder, de kleine particulier, hier mee de dupe van is? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Collega Schiltz, ik denk niet dat wij ergens ook maar ooit één keer hebben gezegd dat het voor iedereen geldig zal zijn. Het gaat inderdaad over diegenen die van bij het begin overgesubsidieerd zijn. Het parlement heeft al meerdere keren geprobeerd om te bekijken of we daar toch niet iets aan kunnen doen, zelfs al in de vorige regeerperiode. Ex-minister Turtelboom heeft dit geprobeerd. Telkenmale is het niet gelukt. En nu hebben we eindelijk een voorstel, afgetoetst bij de Raad van State. Er moeten nog een paar dingen worden bijgestuurd. Maar we zullen vooral moeten uitkijken naar de uitvoering daarvan, om diegenen te beschermen die daar niet moeten onder vallen en om te weten wie er dan wel onder valt. We moeten ervoor zorgen dat we inderdaad niet diegenen straffen die niet zouden mogen worden gestraft. We moeten ervoor zorgen dat de middelen van wie overgesubsidieerd is, worden stopgezet. Daar moeten we voor gaan.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, u weet dat u in onze fractie een medestander hebt om de oversubsidiëring van zonneparken aan te pakken. Maar u weet ook dat wij hebben gewaarschuwd voor de 'maar', voor de enorme fall-out bij de kmo's die het slachtoffer dreigen te worden. Een heel deel ervan is zelfs al niet meer de eigenaar van de zonnepaneleninstallatie daarbovenop. Maar het gaat evenzeer over een deel van de gezinnen, de mensen die mee hebben geïnvesteerd in coöperatieven, in zonnepaneleninstallaties die op scholen staan. Al deze projecten worden mogelijk geïmplementeerd.

U hebt geantwoord in de commissie dat u daar juridisch uw werk rond ging doen. Dan valt mijn hoed toch wel af als blijkt dat, na dit advies, dat u eerst niet wil delen, en dat we, na de vraag van collega Rzoska, via de parlementsvoorzitter toch gekregen hebben, u alleen maar het eerste gedeelte en niet het tweede geciteerd hebt, namelijk hoe de Raad van State al uw argumenten onderuit haalt. Mijn vraag aan u, minister, is hoe u erover gaat waken dat deze maatregel selectief blijft en enkel en alleen die grote zonneparken betreft. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Dank u wel, voorzitter. Niemand kan tegen oversubsidiëring zijn. We hebben hier in 2012 nog over een decreet gestemd dat de oversubsidiëring die toen bestond, heeft stopgezet. Dat was trouwens een decreet dat ik samen met de parlementsvoorzitter heb mogen indienen en verdedigen. Ik heb daar niets dan goede herinneringen aan, voorzitter. We gaan graag en met veel plezier de oversubsidiëring tegen.

Maar, collega's, dit is een verhaal waar rechtszekerheid cruciaal is. Het verhaal dat we gisteren gezien hebben, minister, is niet meer voor herhaling vatbaar. U communiceerde over een advies van de Raad van State op een triomfantelijke manier. U zei dat ze van onschatbare waarde was maar u deelde ze niet. Ik heb het aan u gevraagd en ook aan uw kabinetschef. We hebben uren moeten wachten om het advies van de Raad van State effectief te lezen en helaas stonden daar ook andere dingen in dan die in uw persbericht. Dat is jammer in een verhaal waar rechtszekerheid zo cruciaal is.

De Fernand Hutten van deze wereld zitten met een leger advocaten klaar om deze regel aan te vechten. En dan vindt u uw eigen profilering belangrijker dan die rechtszekerheid. Ik vind dat bijzonder jammer. Minister, we verwachten van u een regeling waarmee u opnieuw naar de Raad van State gaat en effectief een positief advies krijgt en dan gaan we spreken over een advies van onschatbare waarde en een decreet van onschatbare waarde, voor onze gezinnen, voor onze

bedrijven en kmo's, met rechtszekerheid, waarbij oversubsidiëring wordt tegengegaan. Maar alsjeblieft, geen half werk, degelijk huiswerk en een nieuw advies van de Raad van State. *(Applaus bij cd&v en Groen)*

De voorzitter: Collega Bothuynne, voor alle duidelijkheid: ik heb van één persoon de vraag gekregen om het advies op te vragen bij het kabinet en dat is van collega Rzoska. Wij hebben dat advies onmiddellijk – vanaf het moment dat we dat opgevraagd hebben zat het binnen de vijf minuten in onze mailbox – verspreid. Het is alleen collega Rzoska die dat via ons heeft gedaan. U moet betere kanalen zoeken. *(Opmerkingen van Björn Rzoska)*

Robrecht Bothuynne (cd&v): Ik dacht dat je dat aan de minister zelf kon vragen. Maar de parlementsvoorzitter heeft dat goed gedaan, alleen een dag later dan we verwacht hadden.

De voorzitter: U hebt het niet aan mij gevraagd. Hoe kan ik nu weten dat u dat aan de minister gevraagd hebt? De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Ik vond deze discussie ook heel boeiend, voorzitter. Voor alle duidelijkheid, minister: als ik zie wat Fernand Huts allemaal zou willen aanrichten met zijn centen, ben ik er absoluut voor dat we iedere vorm van oversubsidiëring in zijn richting en tot elke prijs vermijden. Ik kan u nu al zeggen dat u daar ten volle de steun van de Vooruitfractie voor krijgt. Anderzijds deel ik ook wel een aantal van de bedenkingen die de collega's uiten rond dat advies van de Raad van State. Ik denk dat daar ernstig naar moet worden gekeken. Ik denk dat niemand er belang bij heeft om een regeling te maken die niet voor honderd procent waterdicht is.

We hebben daarstraks al de discussie gehad over het feit dat deze meerderheid blijkbaar over niets meer akkoord is en vrolijk op elkaar aan het schieten is. Het moet mij toch van het hart dat ik hier nu twee van uw coalitiepartners, in plaats van intern te zoeken naar die oplossingen, de tribunes zie beklimmen om te zeggen dat het allemaal op niets trekt, dat u slecht werkt en dat u zelfs intern niet meer communiceert. Ik vraag me wel af of, als het gaat over rechtszekerheid waar de burgers inderdaad recht op hebben, het nog van deze club zal komen, die blijkbaar eerder de prioriteit geeft aan het met elkaar voor het publiek en de hele tribune ruzie te maken, dan de nodige oplossingen te zoeken. Ik wil ze gerust mee zoeken, collega's, ook vanuit de oppositie. Maar niet om een circus te vertonen waar niemand iets aan heeft, behalve u blijkbaar en uw onderlinge strijd binnen de regering. Maar daar dient een regering niet voor, collega's. *(Applaus bij Vooruit en Groen)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Bedankt, voorzitter. Tien jaar geleden hebben wij met de PVDA die oversubsidiëring van zonnepanelen aangekaart. Het is een systeem op maat van mensen als Fernand Huts, die al hun magazijnen vol met zonnepanelen hebben gelegd en dan miljoenen euro's subsidies hebben gecash't, die dan doorgeschoven zijn in de energiefactuur van de mensen.

Iedereen heeft daarvoor gestemd behalve de PVDA. Vanaf het begin hebben wij gezegd dat het een slecht systeem was. *(Opmerkingen)*

Wij zaten nog niet in het parlement, maar vonden het een slecht idee. Collega Tom De Meester heeft tien jaar geleden al een boek geschreven waarin hij het systeem heeft blootgelegd en heeft gezegd dat die woekerwinsten moeten worden afgerond en die centen uit de energiefactuur moeten worden gehaald. Ik ben heel blij dat dat na tien jaar, waarin is gezegd dat dat onmogelijk was en dat het populisme was, vandaag eindelijk is gebeurd. Strijd loont.

Ik zal vandaag constructiever zijn dan de meerderheid, minister. Maar ik heb nog een probleempje en dat is de objectivering van de overwinsten. Wat is oversubsidiëring? Een laatste tip van Tom De Meester: voer een audit uit over die subsidies. Hoeveel winst is daarop gemaakt? Dat is wat de Raad van State vraagt: gedetailleerde en definitieve cijfergegevens. Voer een audit uit, rond de woekerwinsten af en haal ze uit de factuur. We zeggen het al tien jaar. Ik hoop dat het er nu van komt.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Bedankt voor de constructieve houding, mijnheer Tobback. Neen, absoluut. U zat toen niet hier in het Vlaams Parlement.

Maar er moet me wel iets van het hart, collega's. We zoeken allemaal manieren om de energiefactuur te temperen. Men kan verschillende dingen doen. Men kan belasten, maar dat heeft geen zin, dan betalen de mensen het gewoon terug. Men kan van alles uit de factuur halen en op de begroting zetten, maar dan zijn het weer dezelfde mensen die betalen. Ik heb vanaf dag één gezegd dat ik zou kijken waar we oversubsidies kunnen aanpakken, maar ook dat dat mogelijk moet zijn, dat heb ik er altijd bij gezegd. Als beleidsmaker, als minister, zijn achteroverliggen en niets doen geen optie. Het juiste doen, is wel de juiste optie. Ging het gemakkelijk zijn? Neen, dat wist ik ook, mijnheer Schiltz en mijnheer Bothuyne. Niets doen, sorry, dat staat niet in mijn woordenboek. U kent me ondertussen goed genoeg om dat te weten.

Ik heb verschillende juristen geraadpleegd om te bekijken hoe we dat kunnen doen op een zo goed mogelijke manier. Het ontwerp van decreet dat hier gestemd gaat worden, moet voldoende robuust zijn. Collega Schiltz, het was uw eigen fractie die hier een maand geleden heeft gezegd dat een knip in de groenestroomcertificaten rechtsonzekerheid zou brengen. Maar daar heeft de Raad van State – en dat is goed – zich duidelijk over uitgesproken. Dat zou de regeling, het vertrouwelijkheidsbeginsel, de rechtszekerheid niet schenden. Dat is geen contractbreuk. Hoe vaak hebben we dat niet in de krant moeten lezen?

De heer Deketelaere heeft de regeling destijds mee in elkaar gestoken. Hij is bestuurder bij Eneco, hij heeft natuurlijk allerlei belangen te verdedigen en nu wordt hij als expert naar voren geschoven. Ik ben geen bestuurder bij een van die grote zonnepaneleninstallateurs. Ik ben beleidsmaker. De burgers kijken allemaal naar ons, ze vragen of ik als minister alstublieft iets aan die energiefactuur kan doen en of ik ervoor kan zorgen dat er niets meer bij komt. U kunt me dat allemaal kwalijk nemen, hier in het halfrond, maar ik zal alle juridische middelen die ik ter beschikking heb gebruiken om die fouten recht te zetten. Het gaat hier over overcompensaties.

Inderdaad, mijnheer D'Haese, de Raad van State vraagt ook om wat meer technische cijfermatige gegevens. We gaan die overmaken. Uiteraard hebben we die oefening stilletjesaan ook gemaakt. We zullen die informatie overmaken. We willen nu de grootste brok aanpakken, omdat we niet aan de kleinere gezinsinstallaties willen raken, en dat wil ik nog eens expliciet zeggen.

De regel rond de de-minimisdrempel moeten we goed motiveren. Ik heb daarover een second opinion gevraagd. Die zal ik nog eens herhalen: "Er kan worden tegemoet gekomen door een adequate motivering inzake de pertinentie van het onderscheid dat wordt gemaakt". Er is met andere woorden in mijn ogen geen majeur probleem. Het is nu aan ons, collega's, om aan die motivering te werken. Ik ga dat doen.

Zij hebben misschien een batterij advocaten. Sorry, collega Schiltz, wij hebben ook juristen. Ik ga inderdaad in dit dossier de onderste steen naar boven halen.

Het is mijn taak om dat laatste argument dat vandaag nog voorligt – het stond ook in het persbericht – verder te motiveren.

Maar sta me toe te zeggen dat het al goed is dat de raad heel duidelijk zegt dat de groenestroomcertificaten staatssteun zijn, als overcompensatie beschouwd moet worden, als een verboden staatssteun, en dat er geen schending is van het vertrouwelijkheidsbeginsel en de rechtszekerheid. Dat zijn toch heel belangrijke elementen, want als de Raad van State gezegd had dat dat niet zou gaan, dat het rechtsonzeker is, zus en zo, dan gingen de boeken dicht. Dan hadden we inderdaad moeten zeggen dat we niks meer kunnen doen. Maar er is het advies van de Raad van State en de motivering die we nog extra moeten doen rond de de-minimisdrempel, dat gaan we nu verder moeten motiveren. Ik hoop dat we nog voor kerst rond zijn met de motivering en dat het dan nog eens een tweede keer naar de Raad van State zal gaan.

Want zoals ik gezegd heb – en ik verwijs naar uw collega Maurits Vande Reyde die naar elke subsidie kijkt – is het geld op. Er is geen geld.

Hoe kunnen we wel helpen? Hoe kunnen we de energiefactuur wel milderen? Door te vermijden dat daar die oversubsidies bij komen. Het gaat over veel geld: 1,2 miljard euro. Dat wil ik vermijden. Dat is mijn bedoeling, collega Schiltz. Ik zal alles op alles zetten om dat laatste argument nog goed te beargumenteren. Aan eenieder die hier zegt dat het niet gaat en dat je dat niet verder kunt motiveren: ik denk het tegenovergestelde, ik denk dat dat wel kan. De second opinion zegt dat ook. We moeten alles uit de kast halen om dat te doen. Dat is onze taak. Dat is de enige, juiste weg vooruit. Dat is mijn manier van aan politiek te doen. *(Applaus van Kris Van Dijck)*

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega Tobback, u moet wel een beetje weten wat het is. Ik ben geen lid van de regering, minister Demir, tenzij de regering plots een besluit genomen heeft om een extra minister toe te voegen aan de regering. Ik zit in het parlement. Ik ben fractieleider van een fractie in het parlement. Ik neem hier mijn taak waar om de regering te controleren. Ik geloof nogal in de scheiding der machten en in de sterke werking van dit parlement. Mijnheer Tobback, mijn excuses omdat ik niet alles in de achterkamertjes probeer dicht te timmeren. *(Applaus van Steven Coenegrachts)*

Minister, u wilt 1,2 miljard euro besparen in tien jaar. Ik heb toevallig twee jaar geleden een schriftelijke vraag gesteld over hoe het met de certificaten zit. Vandaag: 1,098 miljard euro. Dat neemt af. Tegen 2030, over acht jaar, dus ongeveer die tien jaar, zit u op 350.000 euro. Vanzelf doven die certificaten dus uit en verdwijnt er al een heel pak omdat die einde termijn zijn. We spreken dus over een bedrag dat veel kleiner is dan die 1,2 miljard euro.

Als we uw regeling zouden doorduwen op wat bespaart u dan? Wat is die grote verlichting van de factuur? Dat zijn enkele tientallen euro's per jaar voor een gezin. Dat is dus niet de gigantische verlaging van de energiefactuur, zeker niet in het huidige regime. Minister, mijn grootste bezorgdheid is dat we geleerd zouden moeten hebben om geen enkel risico te nemen in dergelijke complexe materie. Het advies was maar half. Het juridisch bijkomend advies is maar half. Stop daarmee. Ga terug naar de regering. Werk met ons samen en ik wil vanuit het parlement gerust samenwerken om hier een robuuste regeling van te maken, maar let op dat u het broodnodige draagvlak voor hernieuwbare energie niet ondermijnt, die kmo's niet kaal plukt of die burgercoöperaties, want zij zullen zorgen voor goedkopere energie voor ons allemaal. *(Applaus bij Open Vld en van Chris Steenwegen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sofie Mertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de aanpak van de uitstoot van fijnstofdeeltjes in het verkeer

ACTUELE VRAAG van Wim Verheyden aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de verlenging van de termijn voor de vervanging van afgekeurde roetfilters

ACTUELE VRAAG van Paul Van Miert aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de beslissing om de termijn om een afgekeurde roetfilter te vervangen te verlengen naar een jaar

De voorzitter: Mevrouw Mertens heeft het woord.

Sofie Mertens (cd&v): Minister, maandagochtend konden we in de kranten een interview met u lezen over de verfijnde roetfiltertesten. Daarin staat dat wie bij de autokeuring een rode kaart krijgt voor een defecte roetfilter vanaf december een jaar de tijd zal krijgen om daar iets aan te doen en om de roetfilter in orde te brengen.

Minister, het verlengen van deze termijn is een eerste stap in de goede richting want het geeft mensen meer tijd ofwel om zich financieel voor te bereiden op een mogelijke herstelling ofwel om uit te kijken naar een andere wagen of een alternatief. Maar dat is niet genoeg want de kern van het probleem lossen we daar niet mee op. Wat is de kern van het probleem? Dat is de onzekerheid. Op dit moment worden er in Vlaanderen wagens afgekeurd, zelfs na het vervangen van die roetfilter. Op deze manier zetten we mensen zonder wagen, van het ene op het andere ogenblik.

Minister, op dit moment zijn mensen die een dieselwagen hebben bang om twee redenen. Ze zijn bang dat hun wagen afgekeurd zal worden, maar ze zijn ook bang dat hun wagen zelfs na een dure herstelling – we hebben het hier over bedragen tussen de 1500 en de 3000 euro – niet goed genoeg zal zijn om door de keuring te krijgen. Bovendien is er geen uniformiteit met de regelgeving in Wallonië. Daar past men de vernieuwde roetfiltertest pas toe voor dieselwagens vanaf euronorm 5b. Wij doen dat al vanaf euronorm 5a. Dit kan men echt niet meer uitgelegd krijgen aan de mensen.

Minister, de verfijnde roetfiltertest werd terecht ingevoerd. Op die manier halen we de rotte appels die aan roetfilterfraude doen eruit en we verbeteren de luchtkwaliteit in Vlaanderen, wat echt nodig is. De cd&v-fractie staat hier nog altijd achter. Maar het kan niet zijn dat we mensen zonder wagen zetten. Doe iets aan die onzekerheid. Zorg ervoor dat mensen weten waar ze aan toe zijn. Daarom mijn vraag aan u, minister: welke aanpak wilt u voor wagens die zelfs na het vervangen van die defecte roetfilter worden afgekeurd? *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, heel veel automobilisten zitten met de handen in het haar sedert de invoering van die deeltjestellers-test. Aanvankelijk hadden die mensen vijftien dagen de tijd om hun wagen in regel te stellen, maar al gauw zag men dat men er niet kwam en is die termijn verlengd naar drie maanden. Ondertussen verlengt u naar een jaar.

Het is een goede zaak dat mensen meer tijd krijgen om die roetfilter in orde te krijgen. Met die lange termijn erkent u gelukkig toch wel dat er een probleem is en geeft u ons, het Vlaams Belang, impliciet gelijk. Desalniettemin en ondanks uw beweringen blijft u een heleboel automobilisten onterecht op kosten jagen want, het is hier al gezegd, aan de technische kant wordt er niets veranderd.

Toen wij in de commissie de zaak aankaartten, schoof u de hete aardappel gewoon door naar de garagisten. Zij moesten maar zorgen voor de nodige service en voor een oplossing. Wel, minister, die service houdt in dat ook die garagisten geen waterdichte oplossing hebben voor hun klanten. Ze kunnen hun enkel maar zeggen wat de kosten zullen zijn en dat ze geen garantie kunnen geven dat die wagen door de keuring geraakt.

Bovendien stellen die garagisten zich ook heel wat vragen bij die test zelf. Ik ben zelf getuige geweest van zo'n test in een garage met een identieke meter zoals men die gebruikt bij de keuring. Wat bleek? Bij één voertuig was er een meting die op vijf minuten tijd drie verschillende resultaten registreerde. Er is dus met die meter een en ander fout, minister. Met deze termijnverlenging geeft u die mensen enkel wat uitstel van executie.

Minister, bent u bereid om de metingen met die teller op te schorten in afwachting dat er een technische oplossing wordt gevonden voor die gedupeerde automobilisten? En meer nog: bent u ook bereid om die test zelf te evalueren en eventueel in te grijpen? Het is immers duidelijk dat ook daar problemen mee zijn. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, veel duiding hoef ik niet meer te geven bij de twee collega's die mij zijn voorgedaan. Ik denk dat het voor ons allemaal duidelijk is dat het parcours dat we hebben afgelegd sinds 1 juli 2022, waarin we de roetdeeltjesfilter en de roetdeeltjescontrole onder de loop hebben genomen in onze keuringscentra, vrij hobbelig is geweest. Het is niet gemakkelijk geweest. Er zijn heel wat mankementen vastgesteld.

Net zoals mijn voorganger, ben ik toch wel tevreden dat u de termijn verlengt, niet alleen om uzelf en uw medewerkers tijd te geven om eens te kijken naar de techniciteit zodat er geen fouten meer in zitten, maar ook voor de eigenaars van die voertuigen die in de problemen geraken. Ik hoop natuurlijk wel, samen met u waarschijnlijk, dat de mensen die ondertussen wel al beslissingen hebben genomen en hun wagen hebben verkocht of afgestaan, nu niet op hun stappen moeten terugkeren en die als ze dat hadden geweten, misschien nog even hadden gewacht.

Ik maak me ook wat zorgen, minister, want als ik in gezelschap zit, dan zie ik mensen die een vrij nieuwe wagen met keuring in de tweedehandsmarkt zetten, en aan de andere kant zie ik mensen met oude wagens. Ik ken iemand met een oude wagen van straks twintig jaar oud die moeiteloos door de keuring geraakt omdat hij een roetfilter heeft, natuurlijk. Maar het is heel moeilijk om aan die mensen uit te leggen vanwaar dat allemaal komt. Er zijn herstellingen die toch niet in een goed resultaat uitmonden bij de herkeuring. Het zijn allemaal problemen die u moet bekijken. U neemt daar ruim de tijd voor, minister, en daar ben ik tevreden over.

Ik heb dezelfde korte vraag als mijn voorgangers: hoe gaat u ervoor zorgen, minister, dat er duidelijkheid en rechtszekerheid is voor de eigenaars van auto's, als zij de roetuitstoot van hun voertuig laten controleren?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Luchtkwaliteit belangt ons allemaal aan. We zien telkens opnieuw, in tal van media, dat er veel meer mensen zijn met longaandoeningen en met aantasting van de luchtwegen. Als we naar de cijfers van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) kijken, dan zien we dat er op jaarbasis ruim

vierduizend tot zesduizend meer vroegtijdige sterfgevallen zijn door fijn stof in de lucht. We moeten over de luchtkwaliteit waken.

In 2018 is er een studie geweest die heeft aangetoond dat er 165.000 voertuigen met een defecte of zonder roetfilter zouden rondrijden. Toen is gevraagd om er onmiddellijk voor te zorgen dat de keuringscentra de nodige testen zouden kunnen uitvoeren. Ze moesten kunnen testen welke voertuigen een slechte of geen roetfilter hebben, en welke voertuigen in orde zijn. Van alle medewerkers hier in het parlement, van alle parlementsleden, van uiterst links tot uiterst rechts, kwam de vraag: doe er onmiddellijk iets aan. Jawel, mijnheer Verheyden, ook u zei toen: "daadkracht tonen en zorgen dat die roetfiltertesten worden uitgevoerd in de keuringscentra".

Ik heb toen gezegd dat we daar niet onmiddellijk konden toe overgaan omdat er nog het een en ander moest gebeuren. De regelgeving moest aangepast worden, het liefst in samenwerking met de andere gewesten. En er moesten uiteraard gehomologeerde en geijkte toestellen komen voor onze keuringscentra. Die moesten nog worden aangekocht, dus er moest nog een bestek in de markt worden geplaatst. Er kwam ook nog een brede campagne.

Wel, eind 2021 was heel de regelgeving rond. We hebben een breedschalige campagne opgezet, en vanaf 1 juli 2022 is er nu de nieuwe regeling. Wat houdt die nieuwe regeling in? Als je meer dan 1 miljoen stofdeeltjes per kubieke centimeter uitstoot, dan heb je in principe geen of een gebrekkige roetfilter. Dat meten die toestellen. Als je tussen de 250.000 en 1 miljoen roetdeeltjes per kubieke centimeter uitstoot, dan is er klaarblijkelijk iets aan de hand en wordt er gevraagd om je verplichtingen na te komen.

Die regeling is in voege sinds 1 juli 2022. Ik heb, net zoals jullie, heel wat klachten gekregen. Wat heb ik gedaan? Ik heb een overleg gevraagd met de Groepering van Erkende Ondernemingen voor Autokeuring en Rijbewijs (GOCA). Ik heb alle cijfers opgevraagd en ik ben een keuringscentrum gaan bezoeken. De cijfers wil ik jullie als eerste meegeven.

Uit de cijfers die ik van GOCA krijg, blijkt dat meer dan 90 procent van de voertuigen met een dieselmotor die zich aanbieden in een keuringscentrum, wordt goedgekeurd. Met name: er is niets aan de hand met deze voertuigen. Wat blijkt ook? 6,8 procent wordt afgekeurd en heeft meer dan 1 miljoen roetdeeltjes per kubieke centimeter. En 3,1 procent krijgt een waarschuwing. Misschien spreken de percentages niet tot de verbeelding, dan geef ik even de duidelijke cijfers. Er zijn van juli tot en met oktober 2022 313.000 voertuigen gekeurd, waarvan er 21.000 werden afgekeurd. En om nog meer in detail te gaan: als we kijken naar Euro 5-voertuigen van de periode 2009 tot 2013, daarvan werd ongeveer 13 procent afgekeurd: 9.000 van 5a en ongeveer 8.000 van 5b. Dat zijn de cijfers.

Wat hebben we gedaan? We hebben recent beslist om een code 3 om te zetten naar een code 5. Dat betekent dat men niet zich niet binnen de drie maanden moet aanbieden voor een herkeuring als blijkt dat de roetfilter defect of afwezig is. Want we zagen dat een heel aantal mensen zich om de drie maanden of om de zoveel tijd gingen aanbieden om te zeggen: "Ik kom terug, dan heb ik op-nieuw drie maanden." En zo, repetitief, boden ze zich keer op keer opnieuw aan.

Neen, we hebben beslist dat te verlengen tot één jaar. Uiteraard krijgt men de boodschap dat er een gebrek is en dat men dat zo snel mogelijk in orde moet brengen, maar men heeft wel tijd tot de volgende periodieke keuring. Is het dan niet in orde, dan is het over en uit, dan is die auto afgekeurd.

Collega's, waarom hebben we dat gedaan? Ten eerste, omdat heel veel garagisten klaarblijkelijk niet beschikten over de geijkte meettoestellen. Zij doen een en

ander, sturen de mensen terug naar het keuringscentrum, en dan blijkt dat die wagen nog niet in orde is. Ten tweede is er het probleem van het verkrijgen van wisselstukken. Als blijkt dat de roetfilter volledig moet worden vervangen, is die soms niet tijdig te krijgen. Ook dat zijn signalen die we kregen, dus ook daarmee willen we rekening houden. Ten derde, we leven op dit ogenblik in een crisissituatie. Mensen onmiddellijk op kosten jagen, maken dat ze 1000 of 2000 euro moeten betalen om een nieuwe roetfilter te installeren, ook dat geeft onduidelijkheid. Daarom hebben we aan TRAXIO, de federatie van de garagisten, gevraagd een duidelijke briefing voor iedereen te doen, maar tegelijkertijd verlenen we voor de burgers die een afgekeurd voertuig hebben, de termijn tot een jaar, met uitzondering van de voertuigen die voor verkoop worden aangeboden. Daarvoor geldt natuurlijk de consumentenbescherming, en daar houden we het op drie maanden. Ik denk dat we zodoende eenieder voldoende tijd geven, maar de boodschap is: doe het zo snel mogelijk, want de luchtkwaliteit is van groot belang voor iedereen in onze maatschappij.

De voorzitter: Mevrouw Mertens heeft het woord.

Sofie Mertens (cd&v): Minister, dank u wel voor de verduidelijking, en ook voor de cijfers. U haalt aan dat er van de 313.000 gekeurde voertuigen 21.000 voertuigen worden afgekeurd. Dat zijn echter wel 21.000 mensen die zonder auto dreigen te komen. Het zijn misschien ouderen die slecht te been zijn en niet weten hoe ze nog boodschappen kunnen doen. Sommige mensen kunnen misschien niet meer op hun werk geraken. U hebt net ook aangehaald dat er overleg heeft plaatsgevonden met de sector, met GOCA, met TRAXIO. Zo bent u aan die cijfers gekomen, maar wat hebben zij nu concreet gezegd over het feit dat wagens zelfs nog worden afgekeurd na het vervangen van de roetfilter, en over welke aantallen gaat dat?

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Voor alle duidelijkheid: roetfilterfraude aanpakken? Ja. Mensen wier filter perfect in orde is, onterecht bestraffen? Neen. Het gaat juist over die groep, niet over die anderen, die roetfilterfraude plegen. Daar kunnen we allemaal tegen zijn.

Minister, hoe gaat u aan mensen wier wagen eigenlijk perfect in orde is, zeggen dat hun wagen de facto plots niks meer waard is op de tweedehandsmarkt? Hoe gaat u aan mensen wier wagen tot voor kort perfect in orde was, zeggen dat die eigenlijk rijp is voor de schroothoop, of misschien kan worden uitgevoerd naar Afrika, omdat er daar geen roetfiltertest bestaat en de luchtverontreiniging blijkbaar geen enkele rol speelt? Wij willen alvast niet dat mensen in vervoersarmoede terechtkomen. Dát is immers het beleid dat u momenteel voert. Trouwens, de collega voor mij heeft dat duidelijk aangegeven. Zeg nu eens duidelijk: waarom wilt u die roetfiltertest niet opschorten? Is het omdat die herkeuringen nog extra geld in het laatje brengen, of is het omdat u te allen prijze met deze methode mensen wilt sturen naar andere mobiliteit omdat u te allen prijze die modal shift wilt bereiken? Durft u hier en nu eindelijk eens de waarheid te zeggen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, voor onze fractie staan de roetfiltertest en het gebruik van de roetfilter hier vandaag niet ter discussie. Maar ik was toch nog een beetje verrast. U neemt nu een jaar de tijd. Ik zei daarstraks dat ik tevreden was, maar ik had toch gehoopt dat u toch een beetje twijfel zou hebben omtrent het technische aspect van het onderzoek op zich. Ik heb ook testcentra, keuringscentra bezocht. Er zijn toestellen van verschillende makelij in omloop. Dat zorgt weer voor een aantal vragen bij mensen. Ik denk dat u vooral op dat

vlak een belangrijk taak hebt, namelijk inzake wat men in Nederland zo mooi de broodjeaapverhalen noemt. Je hoort dat: "Rij 20 kilometer op de snelweg tegen 3000 toeren, en dan staat je motor warm genoeg en ga je er altijd door zijn." "Voeg dingen toe aan je brandstof." Ik vind die lapmiddelen allemaal heel gevaarlijk. Aan de boodschap op zich, die roetfilter op zich, daar mogen we niet aan twijfelen, maar zorg ervoor dat de bevolking er geloof in heeft dat ze een eerlijke behandeling krijgt als ze met de wagen naar de keuring gaat. Ik denk dat we daar met een probleem zitten en dat er ter zake voor u nog werk aan de winkel is. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, de geschiedenis heeft inderdaad haar rechten. Bij het begin van de legislatuur hebben de toenmalige goede collega's Lantmeeters en Ceyssens erop aangedrongen om met grote spoed op te treden inzake deze problematiek van de roetfilters. U was toen zelf heel terughoudend, onder meer wegens het ontbreken van duidelijke Europese kaders. Ook dat is de waarheid.

Ik heb nog twee bedenkingen, minister. Hoe zit dat in de twee andere gewesten van dit koninkrijk, in Brussel en Wallonië? Verder is het volgens mij geen uniform roetfilterprobleem. Er zijn volgens mij ook verschillen tussen merken en types. Kunt u daar meer uitleg bij geven?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het was vandaag een heel interessante vragenronde. We hebben gesproken over een aantal kerntaken van de overheid: wonen, onderwijs en energie. Zorgen voor rechtszekerheid is ook zo'n kerntaak. Maar zeker zo belangrijk is zorgen voor gezonde lucht. Minister Peeters en de heer Keulen hebben al verwezen naar eerdere debatten daarrond.

Wat we soms vergeten, is dat een auto met een defecte roetfilter of een auto waarbij de roetfilter verwijderd is, 100 tot 1000 keer meer vervuult dan een auto waarvan de roetfilter wel in orde is. Dat wil dus zeggen dat de 20.000 wagens waarover u spreekt een uitstoot hebben die equivalent is aan die van een paar miljoen wagens die wel in orde zijn. Dat is iets dat we toch zeker niet mogen vergeten.

Minister, de heer Keulen wees er al op dat de roetfiltertest vele vaders en moeders heeft. Minister Weyts is ermee begonnen. U hebt het systeem ingevoerd. Een aantal collega's en ikzelf hebben erop aangedrongen om het goed en snel in te voeren. Maar als u vandaag oordeelt dat het systeem zoals het vandaag uitgerold is, niet of onvoldoende goed werkt, dan heb ik maar één vraag, en dat is volgens mij de enige relevante vraag. Wat gaat u doen om het systeem wel snel te laten werken?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u voor de bijkomende vragen. Ik ben alleszins blij dat een aantal mensen toch consequent zijn. Anderen zijn dat klaarblijkelijk niet. Mijnheer Verheyden, voor alle duidelijkheid: ik verwijs naar de commissie van 30 april 2020. Ik citeer wat u toen gezegd hebt. "Mijn vraag is dan ook, minister, om zo snel mogelijk nieuwe meetinstallaties te installeren." Dat was uw standpunt in de commissie van 30 april 2020. Het kon niet snel genoeg gaan.

De heer Keulen was me al voor: de heer Ceyssens – en ik dacht dat u dat zou weten, mevrouw Mertens – en uw fractie waren toen vragende partij om onmiddellijk te zorgen dat die PN-meettoestellen gebruikt zouden kunnen worden in de

keuringscentra. Gisteren las ik in de krant dat u zegt dat het uitstel dat nu verleend wordt maar een druppel op een hete plaat is, dat alles opnieuw de schop op moet en dat alles opnieuw verder onderzocht en geanalyseerd moet worden. Ik begrijp dat niet. Ik begrijp niet waarom het in 2020 niet snel genoeg kon gaan en dat het vandaag allemaal de schop op moet en dat het allemaal niet van belang is.

Mijnheer Van Miert, u bent gelukkig wel nog consequent in dit verhaal. U hebt daarstraks gezegd dat er misschien nog wel enige twijfel is. Laat mij duidelijk zijn: er is geen twijfel over het gebruik van de meettoestellen bij de keuringscentra. Dat zijn gecontroleerde, gehomologeerde en geijkte toestellen, die voor honderd procent werken. Wat is wel een probleem? Mensen die een afgekeurd voertuig hebben, gaan naar hun garagist. Die garagist doet iets aan die auto en stuurt die mensen terug. Die garagist heeft misschien ook een meettoestel en probeert daar iets mee te doen, maar uiteindelijk blijkt dat dat voertuig nog niet gekeurd raakt. TRAXIO heeft een hele bundel ter beschikking gesteld van alle garagisten, een handleiding die ze moeten gebruiken.

Er is dus geen twijfel en geen onzekerheid bij de keuringscentra, maar misschien wel bij de garagisten. Daarom hebben wij beslist om die mensen meer tijd te geven om zich in regel te stellen, gelet op het feit dat een aantal garagisten op dit ogenblik geen meettoestellen hebben, ofschoon ze vrij te koop zijn op de markt en gelet op het feit dat we in een crisissituatie zitten. We willen mensen in deze moeilijke tijd niet opzadelen met hoge kosten en we willen hen ruim de tijd geven om te beslissen of ze voor een ander voertuig kiezen of toch een nieuwe roetfilter steken of een ander probleem aan hun voertuig verhelpen. We hebben daarom beslist om hen, in plaats van een code 3, waarbij ze zich binnen de drie maanden opnieuw moeten aanbieden, een code 5 te geven, waarbij ze zich binnen het jaar opnieuw moeten aanbieden.

Maar wat betekent die code 5 de facto? Dat betekent: er is een gebrek, dus stel u zo snel mogelijk in regel. Dat is nog altijd de boodschap. Die roetfiltertesten zijn van belang. Inderdaad, het is zoals de heer Danen gezegd heeft: bij een defecte of afwezige roetfilter stoot het dieselveertuig veel meer stofdeeltjes uit. Dat is nefast voor onze luchtkwaliteit en voor de gezondheid van heel wat mensen. Dat roepen we een halt toe.

Mijnheer Keulen, u vraagt mij hoe het zit met het Europese kader, en wat met de andere gewesten? Ik weet dat Nederland een soortgelijk plan van aanpak heeft klaarliggen om vanaf 1 januari uit te rollen. Ook zij meten de roetdeeltjes vanaf meer dan 1 miljoen uitgestoten stofdeeltjes. In Duitsland heeft men een iets andere aanpak. Daar kiest men voor een ander systeem, maar de normen zijn er zelfs strenger.

Wat de andere gewesten betreft: we hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten, en het is Wallonië dat op de valreep beslist heeft dat ze 5a, dat zijn de oudste voertuigen, niet gaan testen en dat ze pas beginnen bij voertuigen die zijn ingeschreven vanaf 2013. Men kan daar pro of contra zijn. Ik lees ook dat sommige media aanraden om dan maar naar Wallonië te gaan om je voertuig te laten herkeuren. Ik denk dat we allemaal de luchtkwaliteit voor ogen moeten hebben. Dat is en blijft een belangrijk aspect.

Mijn kabinet heeft ook nagevraagd hoe het zit met de andere gewesten, en met klachten en opmerkingen van burgers ten aanzien van het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is er geen probleem. Daar heeft men geen klachten, daar heeft men geen weet van cijfers die hoog zouden oplopen. Het Waalse Gewest heeft ongeveer dezelfde

cijfers als wij. Zij zitten op dit ogenblik ook met een afkeurpercentage van om en bij de 6 à 7 procent. Specifiek voor 5b wordt bij hen 11 procent afgekeurd.

Kortom, collega's, ik sta nog altijd volledig achter de regeling die we hebben doorgevoerd. We geven mensen nu meer de tijd om zich in regel te stellen. De luchtkwaliteit is voor iedereen van belang, en ik hoop dan ook dat alle collega's in dit verhaal consequent blijven.

De voorzitter: Mevrouw Mertens heeft het woord.

Sofie Mertens (cd&v): Minister, ik heb zeker niet gezegd dat het allemaal de schop op moet. Ik heb wel gezegd dat we meer cijfers nodig hebben om de test te evalueren. De cd&v-fractie staat ook nog altijd achter het doel van de roetfiltertest: roetfilterfouten bestrijden en de luchtkwaliteit verbeteren. Niet alleen de fysieke gezondheid is belangrijk, maar ook het mentale welbevinden is belangrijk. Voor ons is het dus heel belangrijk dat er zekerheid komt. Mensen hebben in deze tijden van crisis echt geen nood aan onzekerheid. Wij hopen dus dat u hen snel de zekerheid kunt geven die ze nodig hebben. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, ik heb toch wel de indruk dat u heel selectief bent in wat u hier komt zeggen. Trouwens, ik heb daarnet "ja" gezegd op het aanpakken van roetfilterfraude, maar het gaat hier om mensen van wie de auto perfect in orde is en die toch een rode kaart krijgen. Daar gaat het over. Het gaat niet over degenen die foefelen, het gaat niet over degenen die hun roetfilter weghalen. Daar gaat het niet over. Het gaat over mensen die perfect in orde zijn, en daar gaat u gewoon over alsof het niets is.

Ik heb hier vandaag wel wat empathie gemerkt, met de mensen die daarin gedupeerd zijn, maar ik vraag me af of het gemeend is, of komedie. Want toen wij enkele weken geleden in de commissie die zaak aankaartten, heb ik eigenlijk niemand gehoord. Oké, mevrouw Mertens heb ik wel degelijk wél gehoord. Maar uw partij, mijnheer Van Miert, de N-VA, heb ik niet gehoord. Groen, jullie zijn uiteraard wel voor die deeltjestellingen.

Maar toen wij hier enkele weken geleden in de plenaire een voorstel van resolutie bij spoed wilden agenderen, toen heeft iedereen gewoon de andere kant opgekeken, ook de partij van mevrouw Mertens. Het probleem bestond blijkbaar niet. En nu ineens wordt iedereen wakker. Ik vind het dan ook een schande, mevrouw Mertens, dat uw partij u hier vandaag laat opdraven om een nummertje te komen opvoeren, terwijl ze langs de andere kant eigenlijk gewoon geen enkele interesse hebben voor die ... *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Pure hypocrisie! Er is maar één partij die aan de kant van de automobilisten staat, voorzitter, en dat is het Vlaams Belang. En die mensen weten dat goed genoeg. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Ik dacht uit het antwoord van de minister begrepen te hebben dat 90 procent van de voertuigen zijn goedgekeurd, dus dat zal nog wel meevallen, collega.

Ik heb drie woorden, minister, ik heb ze zelf ook gebruikt: duidelijkheid, rechtszekerheid – collega Danen heeft het er ook over gehad. Ik heb naar onze goede collega Keulen geluisterd, die sprak over uniformiteit, en ik denk dat het daar ligt. Het gaat niet over het nut en het belang van die roetfilter. Het gaat erover dat onze mensen zich comfortabel voelen als zij de keuringscentra binnenrijden.

We zijn het gewend dat onze banden goede profielen moeten hebben. We zijn het gewend dat onze ophanging goed moet zijn, dat onze lichten goed afgesteld moeten zijn. Laat ons er dan ook voor zorgen dat onze burgers het gewend zijn dat de roetuitstoot van hun voertuig ook in orde is, en dan denk ik dat we onze doelstelling van die gezonde lucht zeker zullen bereiken. *(Applaus bij de N-VA en Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging onder de vaste leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de Groenfractie is in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media mevrouw Elisabeth Meuleman als vast lid vervangen door mevrouw Meyrem Almaci.

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, MEDIA EN SPORT

Verkiezing van de voorzitter

De voorzitter: Dames en heren, bij mail van 24 november 2022 draagt de Groenfractie mevrouw Meyrem Almaci voor als voorzitter van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Media en Sport, ter vervanging van mevrouw Elisabeth Meuleman, die er geen lid meer van is.

Vraagt iemand hierover het woord? *(Nee)*

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik mevrouw Meyrem Almaci verkozen als voorzitter van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Media en Sport. *(Applaus van Björn Rzoska, Hannelore Goeman en Jos D'Haese)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, ik schors de vergadering tot 17.40 uur.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.21 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.40 uur.*

ONTWERP VAN DECREET betreffende het realisatiegerichte instrumentarium

– 194 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 13

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende het realisatiegerichte instrumentarium.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Mevrouw de voorzitter, collega's, de afgelopen dagen hebben we allemaal heel veel commentaar en kritiek gehoord op het ontwerp van decreet dat op dit moment hier, in het parlement, ter bespreking voorligt. Onhaalbaar, onbetaalbaar, een sluipmoord op de open ruimte, met voorbedachten rade ... Dat is wat in de pers verschijnt, dat is wat een coalitie – een ongewone coalitie van organisaties – ook zegt. De Vereniging van Vlaamse

Steden en Gemeenten (VVSG) roept het parlement op om dit ontwerp van decreet vandaag niet goed te keuren.

Wij hebben met de Groenfractie een aantal amendementen ingediend, we hebben ook een reflectienota op tafel gezet, om deze meerderheid tot andere gedachten aan te zetten. Wij willen onze amendementen ook voorleggen aan de Raad van State. Bij dezen dus ook de vraag om dat te doen, ten eerste. En ten tweede stellen wij ook voor om heel dit ontwerp van decreet, dit Instrumentendecreet, dat volledig is geamendeerd door de meerderheid, en niet door de Raad van State is gescreend ...

De voorzitter: Collega Schauvliege, sorry dat ik u onderbreek, maar u hebt net gezegd dat u het advies van de Raad van State wilt vragen.

Mieke Schauvliege (Groen): Ja.

De voorzitter: Oké, dan wordt de algemene bespreking bij dezen geschorst.

Mieke Schauvliege (Groen): Maar ...

De voorzitter: Niets te maken, zo staat het in het reglement.

Mieke Schauvliege (Groen): Voorzitter, akkoord. Ik vraag dus het advies, en ik vraag ook dat het ontwerp van decreet volledig naar de Raad van State vertrekt, zodanig dat die ook dat advies mee kunnen bekijken.

De voorzitter: Collega's, u hebt een mail gekregen met de melding dat het omroepsysteem niet werkt. Dan moet ik even vijf minuten nemen, zodat er een sms gestuurd kan worden naar collega's ... *(Opmerkingen)*

Maar laat me even uitspreken. Dan kan er een sms gestuurd worden naar collega's die zich eventueel nog elders in het gebouw bevinden, of waar dan ook, zodat ze hier binnen vijf minuten kunnen zijn.

De heer Tobback heeft het woord.

Niet over de inhoud, want de algemene bespreking is geschorst.

Bruno Tobback (Vooruit): Maakt u zich vooral geen zorgen, voorzitter.

Mij gaat het over het voorstel van decreet over de woonuitbreidingsgebieden, dat we verder op de agenda hebben staan, maar dat inhoudelijk eigenlijk wel hierbij hoort, en waar de vraag naar het sturen van de amendementen, met inbegrip van die van de Vooruitfractie, naar de Raad van State, dezelfde vraag is. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

En aangezien beide decreten samenhangen, lijkt het mij logisch dat we er samen over stemmen. Misschien is het voor ieders tijd nuttiger dat we ze samen nemen en over die vraag samen stemmen, zodat we op een half uur tijd niet twee keer dezelfde oefening hoeven te doen. Het is maar een kwestie van de werkzaamheden praktisch te organiseren.

De voorzitter: Ik zie collega Vandaele knikken. U vindt dat een superidee, blijkaar.

Wilfried Vandaele (N-VA): We hadden natuurlijk gehoopt dat we alles vandaag konden behandelen, voorzitter, maar we begrijpen dat de Raad van State gevraagd wordt. Dus is het, denken we, zinloos dat we vandaag het debat voeren en dan nog eens in januari helemaal opnieuw. Dat lijkt niet verstandig.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het realisatiegerichte instrumentarium**– 194 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 13****VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Koen Van den Heuvel, Steven Coenegrachts, Inez De Coninck, Tinne Rombouts en Andries Gryffroy tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, wat de woonreservegebieden betreft****– 577 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 10****Verzoeken tot raadpleging van de Raad van State**

De voorzitter: Dames en heren, ingevolge de verzoeken van collega Mieke Schauvliege en collega Bruno Tobback tot raadpleging van de Raad van State wordt de beraadslaging dus geschorst – dat heb ik al gedaan – en ga ik na of de verzoeken gesteund worden door ten minste een derde van de Vlaamse volksvertegenwoordigers. Dat zijn dus minstens 42 parlementsleden.

We gebruiken hiervoor stemtoepassing.

De Vlaamse volksvertegenwoordigers die de verzoeken steunen, drukken op de groene knop.

Stemming nr. 1

Ik denk dat we de stemming kunnen stoppen, want er zijn 45 parlementsleden voor de adviesvragen aan de Raad van State. De vereiste van een derde is dus gehaald. De verzoeken worden dus gesteund. Dientengevolge zal ik het advies van de Raad van State over het bewuste ontwerp en voorstel van decreet vragen en is de beraadslaging zolang geschorst tot wanneer het advies binnen is.

ONTWERP VAN DECREET over de overname van de personeelsleden van het Agentschap Integratie en Inburgering door het agentschap Facilitair Bedrijf**– 1422 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2****Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet over de overname van de personeelsleden van het Agentschap Integratie en Inburgering door het agentschap Facilitair Bedrijf.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1422/1)

– Artikel 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door bepaalde gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 17 november 2021
– 1423 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door bepaalde gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 17 november 2021.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Voorzitter, onze fractie zal dit ontwerp van decreet steunen, omdat het bijdraagt tot het faciliteren van de combinatie van een diplomatieke loopbaan met het gezinsleven. Dat is een belangrijk instrument om gelijke kansen te creëren voor mannen en vrouwen. Maar het zal ook indirect bijdragen tot de toename van meer vrouwelijke diplomaten in het korps.

We zien nog steeds dat vrouwen minder snel de stap zetten om toe te treden tot de diplomatie. Elk instrument dat een duwtje in de rug kan geven, steunen wij dan ook met de fractie volmondig.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1423/1)*

– Artikel 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap
– 1424 (2022-2023) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap.

De algemene bespreking is geopend.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Bedankt, voorzitter. Ik ga zeer kort in op dit ontwerp van decreet. Het is goed dat er wordt ingezet op digitalisering om administratieve lasten te verlagen, maar we zijn er uiteraard van overtuigd dat de idee om dat Datanutsbedrijf eerst op te richten in de handen van de overheid om het dan later te privatiseren, een slecht idee is. Het is veel beter dat de overheid die taak zelf opneemt, zodat de bevolking een beslissende rol kan opnemen als het gaat over haar eigen gegevens. Zo gooien we die gegevens niet te grabbel aan de willekeur van de vrije markt.

Wij zijn niet de enigen die daar bedenkingen bij hebben; ook de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Gegevensbeschermingsautoriteit zijn heel erg bezorgd over de bescherming van de privacy. De Gegevensbeschermingsautoriteit stelt dat het ontwerp van decreet onvoldoende waarborgen biedt op het vlak van gegevensbescherming, en dringt er bij de aanvrager op aan het ontwerp van decreet grondig te herwerken. Wij dringen daar ook op aan, en zullen daarom tegen stemmen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): In tegenstelling tot collega D'Haese zal onze fractie volmondig "ja" stemmen op dit ontwerp van decreet. Waarom? Het Vlaams Datanutsbedrijf beschouwen wij als een neutrale derde partner tussen de overheid en de private sector, om op een veilige manier data te kunnen delen. Dat is belangrijk, om zo het vertrouwen van de burgers te vergroten als je data deelt. En dat zal dan gebeuren via persoonlijke datakluizen. Met dit systeem zullen we de veiligheid verhogen, zullen we de privacy kunnen garanderen, is er controle via een overzicht van data, en is er ook toestemming om data te gaan delen.

Het doel is inderdaad om data beter vindbaar, bruikbaar en uitwisselbaar te maken, om vernieuwende initiatieven en economische en maatschappelijke welvaart te stimuleren. Dit vormt trouwens een onderdeel van het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Wij steunen dit volmondig.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Collega's, ik kan heel kort zijn. Wij zullen ons onthouden op dit ontwerp van decreet. Het is inderdaad goed dat de Vlaamse Regering deze instantie opricht, maar de redenen om ons te onthouden zijn dubbel. Ten eerste is er het feit dat de opmerkingen komen van zowel de Gegevensbeschermingsautoriteit als van de Vlaamse privacycommissie, wat het privacygedeelte betreft. Ten tweede is er uiteraard het feit dat er nu al aangekondigd wordt dat als de instantie goed werkt, er dan commerciële partners aan bod zullen kunnen komen, en dat de zaak geprivatiseerd zou worden. Daarom onthouden wij ons, want wat punt twee betreft, zijn wij de voorlopers in Europa. Als de overheid iets heeft wat goed werkt, dan moet dat zeker niet geprivatiseerd of gecommercialiseerd worden.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (cd&v): Met de cd&v-fractie zullen wij dit ontwerp van decreet steunen. Onze samenleving digitaliseert zeer snel, en met dit ontwerp van decreet maken wij een strategische keuze om data te laten stromen, om zo onze economie er effectief verder bovenop te helpen, en verder te stimuleren.

Burgers die dat willen – het is een niet-verplicht systeem – zullen via datakluizen en datasluizen hun gegevens of een deel van hun gegevens kunnen delen met bedrijven en verenigingen. Dat is de toekomst en iets waarop we moeten inzetten.

Het is belangrijk dat de overheid er hier voor kiest om een neutrale partner te zijn die ervoor zorgt dat zowel de privacy als de controle en de veiligheid gewaarborgd zijn. Mijn fractie spreekt zich positief uit ten aanzien van een veilige data-uitwisseling met beslissingsrecht bij de burger.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Collega's, wij vinden het uiteraard een goede zaak dat de Vlaamse overheid dergelijke initiatieven neemt want steeds meer Vlamingen maken zich terecht zorgen over data die in handen komen van private techbedrijven, en dan voornamelijk buiten Europa, en over het eventuele misbruik daarvan. Wij, als toch wel vrijheidminnende partij, vinden het ook positief dat de finale beslissing inzake het opslaan en ontsluiten van de data steeds bij de burger zelf blijft liggen. Baas over eigen data: dat is voor ons essentieel.

Toch zullen wij ons onthouden op dit ontwerp van decreet want ook na de commissiebesprekingen blijven er te veel fundamentele vragen onbeantwoord. De fundamenteelste bedenking is dat het Datanutsbedrijf op een enorme berg data zal zitten. Dat schept niet alleen kansen maar het creëert ook enorm veel gevaren. Dan hoor ik minister-president Jambon in de commissie letterlijk zeggen dat hij – ik citeer – “niet 100 procent kan garanderen dat de data niet in verkeerde handen geraken”. Als de overheid alle data van burgers wil verzamelen op één plaats, lijkt het ons essentieel dat diezelfde overheid en dat Datanutsbedrijf kunnen garanderen dat die data niet in verkeerde handen vallen.

Een tweede fundamentele vraag waarop we opnieuw geen antwoorden hebben gekregen, is die over de privésector. De minister-president is blijkbaar van mening dat het Datanutsbedrijf initieel het best in overheidshanden blijft, maar dat het – en ik citeer opnieuw – “door de privésector moet worden verdergezet”. Ik weet dat onze vrienden van de N-VA liefhebbers zijn van privatiseringen, maar het lijkt mij toch verre van een gezonde situatie dat private tech- of andere bedrijven een voet binnen zouden hebben in een datanutsbedrijf dat alle data beheert. Dat lijkt ons de kat bij de melk zetten. Een dergelijk ambitieus project, dat de intentie heeft om alle gegevens van de burgers te verzamelen hoort, wat ons betreft, in publieke handen te blijven. De minister-president maakte in zijn toelichting van dit ontwerp van decreet herhaaldelijk de vergelijking tussen energie en data. Welnu, minister-president, laat ons dan die vergelijking doortrekken: ook op het vlak van energie hadden we misschien toch beter een en ander in publieke handen gehouden.

Voorzitter, als laatste punt en daarbij aansluitend: om dezelfde redenen achten wij het zeer aangewezen dat over het beheer van het Datanutsbedrijf op regelmatige basis verslag wordt uitgebracht aan het Vlaams Parlement. Artikel 3 van het ontwerp van decreet voorziet weliswaar dat elke statuutwijziging moet worden meegedeeld aan het parlement, maar ik ben van oordeel dat het toezicht van de democratische volksvertegenwoordiging niet daartoe beperkt mag blijven.

Om die redenen zullen wij ons dan ook onthouden. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega's en minister, ik wil toelichten en onderbouwen waarom wij ons zullen onthouden. Wij hebben ons ook onthouden in de commissie. Ik heb daar de redenen uiteengezet.

Langs de ene kant vinden we het belangrijk dat data van mensen op een goede manier worden beheerd en zien we in dat Datanutsbedrijf wel een aantal

opportuniteiten die toch wel van belang zijn. De maatschappij evolueert razend-snel op dat vlak.

Wij hadden ook wel wat vragen bij het beheer. Wat ons noopt tot die onthouding, heeft vooral te maken met het feit dat Digitaal Vlaanderen volgens ons daar een ideale partner in is en eventueel zelfs degene is die dit op zich zou kunnen nemen. We zijn niet zo gewonnen om nog eens een extra poot op te bouwen naast Digitaal Vlaanderen. Er is al heel veel versnippering, ook binnen de Vlaamse administratie. Extra versnippering lijkt ons vandaag niet de juiste weg. Vandaar de onthouding.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1424/3)

– Artikel 1 tot en met 39 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Centraal Afrika, anderzijds, ondertekend te Yaoundé op 15 januari 2009 en te Brussel op 22 januari 2009
– 1425 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Centraal Afrika, anderzijds, ondertekend te Yaoundé op 15 januari 2009 en te Brussel op 22 januari 2009.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Dank u wel, voorzitter. Ik wil kort toelichten waarom we ons met onze fractie zullen onthouden want deze tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst heeft natuurlijk de bedoeling om economische samenwerking en goed bestuur in de hele Centraal-Afrikaanse regio te bevorderen. Dat is een regio die sowieso al bekend staat voor haar fricties. Tegelijkertijd wordt deze overeenkomst alleen maar gesloten met Kameroen en dat zorgt voor nog meer fricties. We bereiken hier eigenlijk het tegenovergestelde van het doel van deze partnerschapsovereenkomst mee en vandaar dat we ons onthouden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1425/1)

– *Artikel 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het referentiejaar van inkomsten voor Mijn VerbouwPremie – 1477 (2022-2023) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed over het verzoekschrift over het referentiejaar van inkomsten voor Mijn VerbouwPremie.

Mevrouw Smeyers, verslaggever, heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Dank u wel, voorzitter. Ik heb begrepen dat dat verslag kort mag zijn. Op 28 april 2022 werd inderdaad een verzoekschrift ingediend. Dat ging over het referentiejaar van inkomsten waarop men zich baseert om de verbouwpremie al dan niet goed te keuren. Voor een renovatiepremie aangevraagd in jaar x werd er rekening gehouden met de inkomsten van het jaar x-2. De verzoeker vraagt om dit zo te behouden, ook voor Mijn VerbouwPremie, en die premie niet te berekenen op basis van het laatst beschikbare aanslagbiljet, zoals bepaald in de regelgeving.

Er is een schriftelijk standpunt aan de minister gevraagd op basis van dat verzoekschrift. Het schriftelijk antwoord werd door minister Diependaele aan de commissieleden bezorgd op 21 oktober van dit jaar. De minister zet daarin zijn argumenten uiteen waarom er niet zal worden ingegaan op het verzoekschrift om die voorwaarden wat betreft het gehanteerde inkomensjaar van Mijn VerbouwPremie te wijzigen. De commissie sluit zich eenparig aan bij het standpunt van de minister en besluit dat de behandeling van het verzoekschrift kan worden afgesloten door dat schriftelijk antwoord van de minister ook te bezorgen aan de verzoeker.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de onaanvaardbaar hoge immobiliënprijzen – 1478 (2022-2023) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed over het verzoekschrift over de onaanvaardbaar hoge immobiliënprijzen.

Mevrouw Smeyers, verslaggever, heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Dank u wel, voorzitter. Het gaat hier inderdaad weer over een verzoekschrift aan de commissie Wonen. Op 5 mei 2022 werd een verzoekschrift ingediend over de onaanvaardbaar hoge immobiliënprijzen. De voorzitter verklaarde het ontvankelijk op 10 mei en verwees het naar de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed. De commissie heeft het verzoekschrift ten gronde behandeld. De beknopte inhoud van het verzoekschrift komt er eigenlijk op neer dat niet iedereen zich in deze tijden nog een eigen woning kan veroorloven. De verzoeker roept daarom de hulp in van het Vlaams Parlement en vraagt om iets te ondernemen tegen deze hoge immobiliënprijzen.

Het gevraagde schriftelijke standpunt van de minister werd ontvangen op 21 oktober 2022. Daarin wijst de minister op de verschillende elementen die de woningprijzen tot stand brengen: de inkomens, de hypotheekrente, de ontleeningscapaciteit van de huishoudens en ook tal van fiscale maatregelen. De minister verwijst naar wetenschappelijk onderzoek waaruit blijkt dat de algemene evolutie van de woningprijzen in Vlaanderen in lijn ligt met wat huishoudens kunnen betalen, onder meer ten gevolge van de aangroei van het aantal woonentiteiten en ook de afschaffing van de woonbonus.

Het aandeel van de leningen verstrekt aan kredietnemers van minder dan 35 jaar in het totale aantal nieuwe leningen is de afgelopen jaren stabiel gebleven rond 35 procent. De woningprijzen stijgen weliswaar, maar minder sterk dan in de meeste andere Europese landen. Dat neemt niet weg dat het voor mensen met een laag inkomen moeilijk is om een woning aan te kopen.

De minister overloopt ook een aantal maatregelen die de Vlaamse Regering heeft genomen om mensen een duwtje in de rug te geven bij de aankoop van een eigen woning: de verlaging van de registratiebelasting op de enige eigen woning, de bijzondere sociale lening, energetische renovatieleningen of sociale koopwoningen.

Tot slot stelt de minister dat de inflatie niet per definitie negatief is voor de koper. Een periode met een hoge inflatie is vaak een ideaal moment om een lening af te sluiten omdat door de aan inflatie gekoppelde indexering van de lonen de maandelijkse afbetaling een kleiner deel zal innemen van het totale maandelijkse inkomen van de ontleners.

De commissie Wonen sluit zich eenparig aan bij het standpunt van de minister en besluit dat het schriftelijk standpunt van de commissie aan de verzoeker zal worden overgemaakt.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? *(Instemming)*

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

ONTWERP VAN DECREET over de overname van de personeelsleden van het Agentschap Integratie en Inburgering door het agentschap Facilitair Bedrijf

– 1422 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet over de overname van de personeelsleden van het Agentschap Integratie en Inburgering door het agentschap Facilitair Bedrijf.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door bepaalde gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 17 november 2021
– 1423 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet tot instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door bepaalde gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 17 november 2021.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap
– 1424 (2022-2023) – Nrs. 1 tot en met 3**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap.

Stemming nr. 4

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
2 leden hebben neen geantwoord;
44 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
61 leden hebben ja geantwoord;
2 leden hebben neen geantwoord;
41 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Centraal Afrika, anderzijds, ondertekend te Yaoundé op 15 januari 2009 en te Brussel op 22 januari 2009 – 1425 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet tot instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Centraal Afrika, anderzijds, ondertekend te Yaoundé op 15 januari 2009 en te Brussel op 22 januari 2009.

Stemming nr. 5

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord;
14 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
94 leden hebben ja geantwoord;
12 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ROUWHULDE voor mevrouw Paula D'Hondt-Van Opdenbosch, gewezen lid van de Vlaamse Raad

De voorzitter: Dames en heren, op 23 november 2022 overleed op 96-jarige leeftijd mevrouw Paula D'Hondt. Als provinciaal senator voor Oost-Vlaanderen en later rechtstreeks verkozen senator voor het kiesarrondissement Oudenaarde-Aalst was zij tevens lid van onze assemblee van 1974 tot 1991. Zij behoorde tot de CVP-fractie.

Namens u allen betuig ik mijn oprechte deelneming aan de familie en nabestaanden.

Mag ik u vragen ter nagedachtenis van mevrouw Paula D'Hondt enkele ogenblikken van stilte in acht te willen nemen?

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken van stilte in acht.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 7 december 2022 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 18.10 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Sofie Mertens, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın.

Afwezig met kennisgeving

Joke Schauvliege, Karl Vanlouwe: ambtsverplichtingen;

Roosmarijn Beckers, Tom De Meester, Bart De Wever, Sihame El Kaouakibi, Chris Janssens, Axel Ronse, Lise Vandecasteele, Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Imade Annouri

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den

Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Suzy Wouters

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Caroline Gennez, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Sofie Mertens, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Caroline Gennez, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Sofie Mertens, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven

Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Els Ampe, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Kim De Witte

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Steve Vandenbergh, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Suzy Wouters

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Els Ampe, Hannes Anaf, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de

Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout